ADRIEN ROBERT

TRÉFÁNSZERZETT TRÓN

FORDÍTOTTA
MARGITTAI SZANISZLÓNÉ

BUDAPEST
A PESTI NAPLÓ KIADÁSA

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2018
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-963-417-379-3 (online)
MEK-18798

TARTALOM

I.
A «Borgia Cézár»-kardvágás
II.
Don Cristoval de Carillo
III.
Két fiatalember
IV.
Kellő fedezettel
V.
Katonák a Montbertrand-palotában
VI.
Az unokafivér
VII.
Harckészen
VIII.
A barbároknál
IX.
Az arany biliárd
X.
Orseola néni
XI.
Váratlan találkozás
XII.
Ahmed kapitány hasznos érdeklődése
XIII.
Az azúr hullámokon
XIV.
Koronatanács
XV.
Megint az államérdek!
XVI.
Felhívás Európa nőihez
XVII.
A lepke kibújik gubójából
XVIII.
Egy veszélyes kvartett
XIX.
Szerelem az egész vonalon
XX.
Benedetta mindent elront
XXI.
A világító-torony ostroma
XXII.
A király csomagol
XXIII.
Az ütközet
XXIV.
A siralom tornyában
XXV.
A sors és a patkányfogó

I.
A «Borgia Cézár»-kardvágás

Az Úr kegyelmének 1735-ik esztendejében, XV. Lajos uralkodása alatt, közvetlenül a bécsi béke megkötése után, ugyanakkor, mikor Franciaország legdiadalmasabban ragyogott Európa egén, a párizsi nemes urakat, akik a kardviselés engedélyével birtak, lázbaejtette egy újítás a kardvívás terén.

Egy korzikai születésű, Dominique Roccaserra nevű vívómester, miután a király előtt bemutatott mérkőzéseken a francia mestereket sorra verte, kivételesen engedélyt nyert egy vívóterem megnyitására a Saint-Louis on I'lle templom közelében.

Dominique Roccaserra új fogásokat tanított, többek között egy szörnyű kardvágást, amelynek erejét a legkitűnőbb vívók sem tudták kivédni.

Párizsban járvánnyá vált ennek a kardvágásnak elsajátítása, amelynek titkát egyedül a korzikai és társa, Michele Cervione ismerték. A vívóterem tehát fényesen ment.

Roccaserra egy napon azzal a kijelentéssel lepte meg tanítványait, hogy családi ügyei rendezése végett egy hónapra Korzikába kell utaznia és egyben arról biztosította őket, hogy leckéiket zavartalanul folytathatják társa vezetésével, aki minden titkos fogásának époly mestere, mint ő maga.

Leányát is társa gondjaira bízta. A tizenhat éves Benedetta, vékony, magasra nyúlt fiús alakjával, rövidrevágott, göndör fekete hajával - amelynek a Barika becézőnevet köszönhette - inkább egy siheder fiú benyomását keltette, annál is inkább, mert állandóan fiúruhában járt. Nagy, ibolyakék szemeit hosszú, sötét pillák árnyékolták.

Három hónap is eltelt Roccaserra távozása óta s a híreit is hiába várták. Távolléte a vívóterem üzemét nem zavarta. Ellenkezőleg, napról-napra többen jelentkeztek a híres «Borgia Cézár»-kardvágás eltanulására.

Michele Cervione, Benedetta egyre növekvő nyugtalanságától hajszolva, maga is nyugtalanul, titokban írt Sartenába és híreket kért főnöke felől. A lesujtó választ közölni nem merte Benedettával.

Dominique Roccaserra csakugyan családi ügyek rendezéséért ment Korzikába. Egy régi családi vendetta kiegyenlítéséért. A Pompiliani fivéreknek, távoli rokonainak tartozott nehány tőrszúrással, amiért évek előtt egy nagybátyját orvul megölték. Ám a Pompilianikat egy jóakarójuk előzetesen értesítette a vívómester érkezéséről s így készenlétben várták. Alighogy lába a hazai földet érintette, egy gesztenyeerdő sűrűjéből ráugrottak s mielőtt védekezésre gondolhatott volna, leszúrták.

Roccaserra, sajnos, a kasszáját nem tartotta oly pontosan számon, mint vendetta ügyeit s így, mikor a sartenai pásztorok ráakadtak a holttestére, bőrövének tüszőjében mindössze négy-öt aranyat találtak. Ez volt minden vagyona.

Michele Cervione nem tehetett egyebet, mint amit más jóérzésű ember is megcselekedett volna. Elhatározta, hogy az elárvult Benedettát adoptálja s tovább vezetve a vívótermet, a «Borgia Cézár»-kardvágás segítségével összeharácsolja számára a szükséges hozományt.

A kegyetlen vallomást késleltetve, egy hamis levelet iratott magának Sartenából, amelyben arról értesítették, hogy Roccaserrát dolgainak elintézése még két-három hónapi távolmaradásra készteti. Ezt a levelet olvasta fel Benedettának.

A vívóterem egyik, ha nem is legügyesebb, de legbuzgóbb tanítványa Philibert de Montbertrand vicomte volt. Egy huszonöt-huszonhatéves, alacsony, kövér, szuszogó, kedves és jámbor fiú. Orvosa rendeletére soványító kúrának használta a vívást. De nem sokat ért el vele, mert a vívás amúgyis hatalmas étvágyát annyira megnövesztette, hogy maga is csodálkozott evési képességeinek méretein.

Történetünk kezdetének napján, Philibert de Montbertrand, szuszogva, verejtékezve vívómaszkja mögött, dühösen villogtatta a kardját Michele Cervionevel szemben, akinek látható igyekezete az volt, hogy tanítványát minél alaposabban kifárassza.

Egy túlmagas vágásnál a vicomte kardjának hegye beleakadt mestere maszkjába, lerántotta a maszkot, ami még nem lett volna baj, de a maszkkal együtt lerántotta a szakállát is. Az előbb még sűrűn szakállas arc teljes csupaszon meredt rá és Michele Cervione fényes fekete álszakálla ott lengett a vicomte kardja hegyén.

A vicomte vagy négy lépést hátraugrott s miközben a mester két kezét hirtelen csupasz arcára tapasztotta, Philibert bámulva kiáltotta:

- Neuhoff báró!

- Csitt!... - felelte a mester a szakálla után nyulva.

A vicomte tátott szájjal meredt rá. Ezalatt a mester az ajtóhoz ugrott, elreteszelte, aztán egyenest szembeállt a még mindig bambán bámuló vicomte-tal.

Pillanatig egymásra néztek, aztán mind a ketten harsogva felnevettek.

- Értem... A kis Barika miatt! - szólt röviden Philibert, megérintve az álszakállt, amelyet Neuhoff báró a kezében tartott.

- Benedettára gondolsz?

- Természetesen.

- Erre a gyerekre!... bolond vagy! Théodore de Neuhoff barátod egyszerűen azért tűnt el a világ színe elől s azért jelent meg újra e felismerhetetlenül bozontos vad alakban, hogy hitelezői elől menekülve, ameddig sorsa jobbra nem fordul, tisztességes úton megkereshesse a megélhetéséhez szükséges nehány aranyat.

A báró egy karosszéket tolt barátja elé s maga is leült szemközt vele.

- Kedves Philibert, - szólt - te csak három dolgot tudsz felőlem. Abból az időből, amikor abban a szerencsében részesültem, hogy veled együtt szórakozhattam. Tudtad, hogy szeretem a jó bort, a széplányokat s hogy, ha rákerült a sor, a játék szenvedélyében az utolsó nadrágomat is gondolkozás nélkül elkártyáztam.

- Fűzd még hozzá, hogy hetenként legalább tizenöt párbajt vívtál. Enélkül nem volna teljes az életrajzod.

- Ezt csak szerénységből hallgattam el. Mindez a jelen helyzetben nem fontos. Fontos az, hogy megismerd életemnek általad nem ismert körülményeit és helyesen ítélkezve a tanácsaiddal támogass.

- Mindenekelőtt, - s a vicomte a kezét nyujtotta - ne feledd, kedves báró, hogy tárcámmal és a hitemmel bármikor szabadon rendelkezhetsz.

- Köszönöm, - mosolygott Neuhoff - de remélem, sose fogsz hitelezőim seregéhez csatlakozni, akiknek processziója elhúzódhatna a Notre Dame-tól a Montmartre apátságig.

- Gyerekkoromról csak annyit, hogy anyámat nem ismertem. Atyám, Antoine de Neuhoff báró, a münsteri testőrség kapitánya nem sokat törődött velem és Elisabeth hugommal. Tizennyolc éves voltam, mikor atyám meghalt. A hugom tizenhét. Minden örökségünk atyám kapitányi kardja volt.

- Az orleánsi hercegnő megkönyörült rajtunk. Hugomat a házába fogadta s engem is besorozott apródjai közé. De én világot akartam látni és rövidesen kiléptem a jóságos hercegnő szolgálatából. Beléptem a Mark hadseregbe, amelyből félévvel utóbb kiválva, Svédországba mentem. Itt, XII. Károly mindenható miniszterének, Görtz bárónak ajánlatára, elnyertem a kadétrangot. Görtz báró különösen megkedvelt s miután szüksége volt egy diszkrét és intelligens magántitkárra, a kadétvállszalagomat visszaadta az ezredesemnek és maga mellé osztott be.

- Ez a kiváló politikus a Stuartok örökösét akarta visszaültetni Anglia trónjára. Spanyolország segítségével. S miután ő maga nem mehetett Alberónihoz személyes tárgyalásra, e diplomáciai küldetéssel engem bízott meg. El is végeztem, teljes megelégedésére. Természetesen Angliával is megvolt a titkos összeköttetésünk. Titkos üzenetivel többször küldött az angliai svéd követhez, Gyllemborg grófhoz. Sajnos, e kis összeesküvést időelőtt felfedezték s csak hajszálon menekültem az angoloktól nekemszánt gyászos sorstól.

- Svédországba visszatérve megtudtam, hogy mesteremet és jótevőmet árulás vádjával lefejezték s hogy engem is türelmetlenül várnak, hogy hasonló sorsra jutva, az árnyékvilágban folytathassam mellette bizalmas titkári teendőimet. Sejtheted, hogy ezt nem vártam be, ellenben még az este elhajóztam San-Sebastianba.

- Riperda herceg, Alberoni utóda, kitüntető jósággal fogadott s miután a bőrömet épúgy kockáztattam Spanyolország, mint Svédország érdekeiért, jutalmul kinevezett egy asturiai ezred ezredesévé és feleségül adta hozzám egy száműzött ír főnemes, lord Kilmanrock leányát, aki a spanyol királynénak lelkes híve volt.

- Az új Neuhoff báróné, Olivia, ragyogóan szép és fiatal volt. De hidegebb egy márványmadonnánál és még százszorta inkább a spanyol etikett rabja, mint akár maga V. Károly ceremóniamestere. Két évig valahogy kibírtam a házasság abszolút egyenetlenségét, de két év után a hegyek közé menekültem, szabadabb levegő után vágyódva. Itt kerültem össze egy gitano törzs fiatal királynőjével. E nomád viszonyból egy fiú született, aki ma már a földteke valamelyik pontján talán a cigánytörzs királya.

- Gratulálok, - szólt közbe Philibert.

- Hacsak nem jutott még magasabbra! - és Neuhoff a plafonra pislogott. Az Égre, vagy talán egy akasztófára gondolt?

- Reméljük, hogy nem volt ennyire nagyravágyó.

- Az ember mindenbe beleun, - folytatta Neuhoff, - még a gitanók királynőjének szerelmébe is. Másfélévi szertetáborozás után megundorodtam a hegyektől, a spanyol ég tüzes napsugarától s egy éjjel, mialatt a banda sátraikban az igazak álmát aludta, felkaptam egyik öszvér hátára és nekivágtam az erdőnek. Szelidebb mezők, enyhébb éghajlat után vágytam. A szép Franciaország után.

- S a cigánykirálynő és örököse?

- Nem akartam felesleges módon elérzékenyíteni s így megkíméltem a búcsú fájdalmaitól. A kicsiről viszont tökéletesen megfeledkeztem.

- Ez elég könnyelmű eljárás volt olyan embertől, aki két esztendeig tanulta a spanyol etikettet Neuhoff báróné iskolájában.

- A szép Mégator, a cigánykirálynő is így gondolkozott. Occagaviától két mérföldnyire, mikor az erdőből a tisztásra értem, a cigány előőrsök sortüze fogadott. Az volt a menekülésem, hogy megvadult öszvérem, velem együtt a sziklaszakadék széléről lezuhant az örvényben tekergőző vízesésbe. A vízesés forgataga úgy lökött tovább, mint egy lapdát. Végül egy kavicsos, kiszikkadt oldalmederben feneklettem meg. Itt találtak rám a hegyipásztorok. Elképzelheted, milyen állapotban. Vagy félkilónyi puskaseréttel a bőröm alatt. E külső sérüléseim két hét alatt annyira begyógyultak, hogy botra támaszkodva betaszigálhattak a toulouse-i postakocsiba, amely útjában a falut érintette.

- A cigányok ezóta természetesen már régen jelentették királynőjüknek, hogy véres holttestem szemük láttára zuhant le az örvénybe. S a szép Mégator első haragja elmultával, bizonnyal némi lelkiismeretfurdalással gondolt rám. Csendes, holdas éjszakákon talán véres szemfedős, hazajáró szellemem is kísértette.

- Annyi bizonyos, - jegyezte meg Philibert - hogy őkirályi felsége meglehetősen élénk temperamentummal rendelkezett s hogy legalábbis egy karvastagságú viaszgyertyával kell adóznod a spanyol szenteknek, szerencsés megmenekülésedért.

- Emlékét mindenesetre elsőnek őrzöm a sorban, amelyről most mingyárt értesülsz.

- Ibolyanyiláskor érkeztem Toulouse-ba. Az erszényemben hatszáz csillogó arannyal. Ezt a pénzt Mégator táborában gyüjtöttem össze. Mert a nemes gitanók nem riadtak vissza holmi alkalmi útonállásoktól, amikor a nyereséget becsülettel megosztották a tábor valamennyi tagja között.

- A *Három Napsugár* fogadóban szálltam meg s hála egy bájos kis grizett gyöngéd ápolásának, rövidesen teljesen talpraálltam. Ezt a drága kislányt unaloműzőnek szerződtettem. Ápolónőm, felolvasónőm, sétakisérőnőm volt egy személyben. Fidélie-nek hívták. Húszéves volt, az arca mint egy rózsaszirom, egy poéta egész verskötetet írt volna bársonyos fekete szeméhez, s ha mosolygott, a fogai mint fehér gyöngyszemek villogtak elő. Pedig mindig mosolygott. Miután sokkal szelidebb és alkalmazkodóbb volt, mint a szenvedélyes Mégator királynő, Párizsba is magammal vittem, ahol d'Archelles vicomte néven kezdtem pályafutásomat.

- Ekkor kezdődött vándoréletemnek legragyogóbb korszaka! Párizsban ekkor nagy forrongás volt. Senki sem beszélt másról, mint a csodástudású, nagy alkimistáról, Jean Law-ról, aki a börzén a rézgarasokat csillogó aranyokká változtatta. Nem tudom, hogy miért, de Plutus isten ez első minisztere annyira a szívébe zárt, hogy barátsága jeléül egész köteg Mississippi részvénnyel ajándékozott meg s rövidesen egész Párizs csak az én aranycirádás hordszékemről és bíborlibériás lakájaimról beszélt. E tomboló fényűzés korában az én szelíd kis Fidélie-m egy fiúval ajándékozott meg.

- Még egy örökös! - kiáltotta a vicomte.

- Egy fiú, - folytatta Théodore, - aki ma, ha ugyan még e földi planétát járja, huszonkétéves lehet.

- Hogyan, hát azt sem tudod, él-e?

- Annyifelé jártam azóta... No, de hadd folytassam! Mint minden játékban, a szerencse egyszerre megfordult. A Mississippi részvények az egész Banque-Royale-lal együtt füstbeszálltak. Hitelezőim falkája megostromolta a palotámat, cifra lakájaimat, akik útjukat állták, félrelökték s ha óvatosan egy hátsó ajtón nem menekülök, talán ízekre tépnek. Legalábbis bizonyos, hogy az adósok börtönébe juttatnak, ahol ki tudja, meddig élvezhettem volna az állam vendégszeretetét. Minden vagyonom a zsebemben pihenő száz arany volt és minden

ingóságom a testemen feszülő, divatos, vékony selyemöltöny, amelyben vacogva didergetett a hideg.

- Törődhettem-e ilyes körülmények között a bájos Fidélie-vel és újszülött fiacskájával? Nem! Ezt nyugodt lelkiismerettel mondhatom, annál is inkább, mert a bőség idejében pazarul gondoskodtam róla s nem kellett aggódnom a jövőjéért.

- Röviden, kedves barátom, miután vagy tizenöt éven át, délről-északra és keletről-nyugatra egész Európát keresztülságuldottam, hol főnemesekkel, hol koldusokkal élve, palotában vagy kunyhóban, de mindig mulatva, hogy a hitelezők falkájának szimatját következetesen sikerült elkerülnöm, a fantáziám egy szép napon arra ösztökélt, hogy viszontlássam Franciaországot... Miután a zsebem akkoriban eléggé tömve volt hollandi aranyakkal, félévig elég jól tarthattam magam Párizsban. Ekkor s ebben az alakomban voltam oly szerencsés veled megismerkedhetni, kedves Philibertem.

- De mi történt hirtelen eltűnésed óta?

- No, ez kalandjaimnak elég érdekes részlete és Isten tudja, hogy fog végződni... Hát ahogy egy holdtalan éjszakán egy Dauphine uccai lebujból teljesen üres zsebekkel kibuktam az uccára, egy furcsa hadakozó csoport körvonalai bontakoztak ki az éjszaka sötétjéből. Hat elszánt fickó igyekezett egyesült erővel leteperni egy hetediket, aki a legfelségesebb kardvágásokkal védte ki a túlerő támadását. Felizgatott idegzetemnek éppen kapóra jött, hogy a segítségére siessek s most már kettesben végeztünk a hat gazfickóval.

- Karomon és vállamon jó nehány sebet ejtettek. Ismeretlen bajtársam a lakására vitt, ahol ügyesebben kötözte be sebeimet, mint Párizs első sebészorvosa.

- Ez az ismeretlen bajtárs Dominique Roccaserra volt.

- Másnap elbeszéltem neki kudarcaimat, ő viszont a «Borgia Cézár» kardvágás diadaláról beszélt. Miután egyéb kivezetőút amúgy sem tárult elém, gondolkozás nélkül elfogadtam ajánlatát és társul szegődtem a vívóterembe. Azzal a kikötéssel, hogy nevemet a Michele Cervione névvel cserélem fel, s ezt a török szakállt ragasztom az arcomra, amelynek segítségével, ahogy tapasztalhattad, hamisítatlan olasz bandita benyomását keltettem. Erre az elővigyázatosságra mulhatatlanul szükségem volt, mert csak legutóbb jutott tudomásomra, hogy régi hitelezőim, most már az újakkal megszaporodva, az egész várost tűvé teszik értem. Az volt a szándékom, hogy összegyűjtök nehány száz aranyat s azután vendégszeretőbb ég alatt békésebb életet kezdek. De az ördög összekeverte a kártyáimat. Dominique Roccaserra otthagyta bőrét a hazájában, az árvája meg ittmaradt a nyakamon.

- Vagyis most már három gyermeked van - szólt a vicomte.

- Igen, - felelte Neuhoff - de csak ez az egy számít. Annyira, hogy kénytelen vagyok továbbtanítani a «Borgia Cézár» kardvágást, hogy Benedetta kisasszonyt, akit göndör fekete hajáért korzikai Barikának neveznek, felnevelhessem.

Mintegy végszóra, felnyilt a főbejárattal szemközti kárpitajtó és belépett Benedetta. Ő már régen ismerte a báró álszakállának titkát s most mérhetlenül csodálkozott, hogy ezt egy idegen előtt is felfedte. Théodore, mintha eltalálta volna az aggályait, sietve megnyugtatta:

- Montbertrand vicomte régi, meghitt barátom. Ha valaha támogatásra, jótanácsra szorulsz gyermekem, nyugodtan fordulhatsz hozzá.

- Ezt el is várom, - visszhangozta melegen a vicomte.

- Köszönöm, uram, - felelte a kis korzikai lány, - de ameddig Théodore barátunk él, addig nincs szükségem más védelemre.

- Dominique Roccaserra amúgy is nemsokára visszajön, - szólt közbe Neuhoff.

Benedetta hozzálépett s két kis kezével keményen átfogta a báró kezét. Kék szemei villámokat cikáztak.

- Dominique Roccaserra sohasem fog visszajönni. Mindent tudok... - felelte szenvedélyesen.

A két férfi meglepve nézett össze. Benedetta a zsebébe nyult s nehány szétlapított, oxidált ólomgolyót vett elő, amelyeket a tenyerén előrenyujtott.

- Hét halálos seb! Négyen voltak a gyilkosok.

S göndör fejét keményen leszegezve, hozzáfűzte:

- Ezt a számadást én fogom egy napon kiegyenlíteni!

Neuhoff báró komolyan, tünődve nézte az ibolyaszemű, nyurga kislányt.

II.
Don Cristoval de Carillo

Egy hét óta új tanítvány járt a Roccaserra vívóterembe. Minden reggel két órai leckére. Egy hosszú, sovány spanyol. Az arca sárga, mint a citrom, s a szavaival takarékosabban bánt, mint a fösvény az aranyaival.

Don Cristoval de Carillo volt a neve s a spanyol követ palotájában lakott. Olyan benyomást keltett, mint egy gyermek, akinek a törzséhez végnélküli hosszúságú karokat és lábszárakat fűznek. Mindehez balkezes volt. Az ál Michele Cervione sok reményt fűzött hozzá. Mert mire ez a hórihorgas spanyol a két balkezével eltanulja a titkos fogásokat, sok csengő aranya fogja gyarapítani Benedetta hozományát.

A mindig megfontoltan kimért s már kissé őszbecsavarodott nemes hidalgó csakugyan nem volt túlélénk mozgásúnak nevezhető, de energikus támadásával és pontos vágásaival még sem volt megvetendő ellenfél.

A kardforgatásnak balkezes volta dacára, eléggé mestere volt s a korzikai vívóteremben csak a híres «Borgia Cézár» kardvágás titkát akarta eltanulni. A lecke alatt tíz szót sem beszélt, vívás után némán átment a szomszédos kis szalónba, ahol velejött inasa átöltöztette s aztán beült a ház előtt várakozó fogatjába. Minden lecke után két aranyat tett az asztalra.

A kíváncsi természetű Neuhoff báró fantáziáját meglehetősen izgatta a furcsa spanyol kiléte. De semmi módon sem tudta szóra birni.

Egy reggel aztán mégis csak megnyilt Don Cristoval szája. De csak azért, hogy Neuhoff kíváncsiságát még jobban nekitüzelje.

- Mit gondol, le tudnám már szúrni az emberemet?

- Miféle embert?

- A neve nem tartozik ide.

- Nem is a nevét kérdezem, mert annak ehhez a dologhoz semmi köze, - vágta vissza Théodore, - hanem azt, hogy miféle ember!

- Körülbelül ilyen magas, mint ön. És ilyen erejű, - felelte most már villogó szemekkel a spanyol.

- A kardvívásban?

- Azt nem hinném. De úgymondják, kitünő lövő.

- Az ön karjai és lábszárai nagy előnyt biztosítanak Kegyelmességednek, a vívás terén. Ami viszont az ügyességét illeti, csak egyet válaszolhatok. Az imént háromízben érintette kardja hegyével, a legszigorúbb vívási szabályok betartásával, Michele Cervionét, akit pedig *Láng-kardnak* neveznek.

Neuhoff báró azt már nem fűzte hozzá, hogy készakarva tűrte a támadó kardhegy érintését, hogy aranyakkal bélelt tanítványa kedvét fokozza.

- Helyes! Cervione mester! - szólt a spanyol és citromsárga arcát lehelletnyi pír futotta be, - köszönöm az ön kitünő tanítását, amelyet legközelebb, reménylem, hasznomra fordíthatok.

- A «Borgia Cézár» vágást különösen a figyelmébe ajánlom, - felelte a báró.

- A «Borgia Cézár» vágással fogom megölni, - felelte síri hangon Don Cristoval.

S mikor a kis szalónba átment, ahol az inasa várta, a küszöbön megállt, pillanatig gondolkozott, azután visszafordult.

- Nem lehetetlen, hogy e párbajnál segédemül fogom felkérni, Cervione mester, - mondta félhangon.

- Engem? - csodálkozott Neuhoff.

- Azt akarom, hogy senki se tudjon felőle. S miután az ön diszkrécióját készséggel megfizetem, azt hiszem, úgy a jelenben, mint a jövőben, biztos lehetek titoktartása felől.

- Bocsánat Kegyelmességed, de idegen létemre a törvény értelmében még segéd minőségében sem szabad egy párbajnál szerepelnem.

- Megnyugtathatom, - felelte Don Cristoval - érdeklődtem e dolgok iránt. Ön semmit sem kockáztat. Annál kevésbé, mert én spanyol vagyok s az ellenfelem is idegen.

- Diavolo! Diavolo! - pattintott Neuhoff az ujjával és gondterhelten csóválta a fejét, - a legnagyobb zavarban vagyok. Ilyen szolgálatot, vagyis ilyen nagy megtiszteltetést megtagadni igazán szégyenletes, de...

- Ez nem megtiszteltetés! - vágta vissza gőgösen a spanyol, - ahogy mondtam, megfizetem a szolgálatait. Készséggel áldozok száz aranyat.

- Ezért a száz aranyért meg kellene kockáztatnom, hogy a rendőrfőnök úr, a párbajt megneszelve, bezáratja a vívótermemet.

- Adok kétszáz aranyat.

- Santo Christot a pénz sohasem csábított! De a rendőrség olyan szigorú, olyan makacs. Mégsem merem...

- Legyen háromszáz arany, - felelte érzéketlenül a hidalgó.

- A párbaj előtt?

- Előtte vagy utána, mindegy!

- Ha Kegyelmességednek nem volna ellene kifogása, jobban szeretném előtte.

- Ahogy kívánja. Majd értesíteni fogom a napról, helyről és óráról.

- Kegyelmességed számíthat a pontosságomra.

- Háromszáz arany! - sóhajtott a báró, mikor a vívóteremben magára maradt. - Az első útjába akadó zsoldoskatona egy aranyért meghozta volna ezt a szolgálatot. Még kevesebbért is!... Háromszáz arany!... valóságos aranyeső!... Ki lehet ez a bőkezű lovag?

Mialatt e tünődés közben egy darab szarvasbőrrel kardja pengéjét fényesítette, a kárpitajtó felnyilt. Benedetta dugta be göndör fekete fejét. Miután megbizonyosodott, hogy a báró egyedül van, bejött.

- Beszédet hallottam. Azt hittem, még itt van a spanyol.

- Magamnak beszéltem, - felelte Neuhoff s elégedetten suhintott a tükörfényes karddal a levegőbe. Gondold csak el, egy egyszerű kétórai sétáért háromszor annyi pénzt fogok kapni, mint amennyi szükséges ahoz, hogy ezt a butikot bezárjuk és...

- Elmenjünk Korzikába! - vágott közbe élénken Benedetta.

- Amszterdamba, - fejezte be Neuhoff. - Amszterdamba, ahol elhelyezlek a nővéremnél, aki ott él a férjével. Én pedig megyek tovább szerencsét próbálni. Hová, még nem tudom. Mindenesetre olyan földre, ahol Théodore de Neuhoff báró nevét még sose hallották.

- Bárhova menj, én veled megyek, - szólt határozottan a fiatal lány.

- Majd később utánam jösz. Ha majd a hozományodat összeharácsoltam.

- Nem akarok férjhezmenni, - rázta meg fürtös fejét Benedetta.

- Ma, tizenhatéves korodban még nem. De majd tizennyolcéves korodban...

- Húszéves koromban sem. Veled maradok és azt akarom, hogy megbosszuld az apám halálát.

- Szó sincs róla, - felelte Neuhoff - kész örömmel szúrnék le egy-két Pompilianit, amiért derék Roccaserra barátomat megölték, de miután egy ízben már ilyen vad helyi kalandokért majdnem agyonlőttek, őszintén bevallom, az ilyesfajta vállalkozás többé már nem lelkesít.

- El fogsz bujni a gesztenyeerdőben, meg fogod lesni őket és golyót fogsz repíteni a szívükbe, - mondta Benedetta olyan egyszerűen és természetesen, mintha ezt mondta volna: - Kezet fogsz velük és köszöntöd őket.

- Amit te itt ajánlasz, kicsikém, semmi egyéb, mint előre kitervezett, orvtámadáson alapuló gyilkosság.

- Ez a korzikai *vendetta!* Azon pillanattól kezdve, amikor ellenségednek azt mondtad: *Serba ti, mi serbo io!* vagyis: - Vigyázz, én is vigyázok!... jogod van őt bárhol, ahol utadba akad, megölni. Még akkor is, ha az oltár előtt találnál rá.

- Ördögbe is! - kiáltott a báró, kardját a sarokba dobva, - ezek a te honfiaid még az emberevő kannibáloknál is vadabbak! Miért nem kívánod mingyárt, hogy azon nyersen felfaljak egy Pompilianit.

- Megtagadod?

- Kereken.

- Helyes. Akkor már tudom, hogy mitévő legyek.

- S ugyan mi a szándékod?

- Majd keresek valakit, aki segít...

- Megölni a Pompilianikat, mi? Megtisztelő ajánlat bárkinek! Azt hiszed, tűrni fogom?

- Mi jogon akadályoznál abban, hogy lelkiismeretem és őseim szent törvényei szerint cselekedjem? Elfelejted, hogy királyi vér folyik ereimben, s hogy egyik ősöm Hadri le Beau gróf volt, *Il Bel Messere*, aki Korzikában uralkodott s akit a Tralavetók gyilkoltak meg.

- S ha V. Károly dédunokája volnál, azt hiszed, megszegném atyádnak tett eskümet, hogy vigyázni fogok rád, megvédelmezlek és úgy foglak szeretni, mint saját gyermekemet? Hogy mi jogon tiltom, hogy őrültebb légy a Salpêtrière-be bezártak legőrültebbjénél? Ugyanazon a jogon, amelyen már holnap be foglak dugni egy zárdába. Ott aztán tovább forralhatod a bosszúterveidet.

- Azt nem fogod megtenni.

- De bizony megteszem! Azok után, amiket az imént itt fecsegtél.

- Ide hallgass! - felelte Benedetta haragtól reszketve. - Sajnálom, hogy az előbb fenyegettelek. Bocsáss meg! Nem mintha megalázkodni akarnék, de tudom, hogy jó vagy és hogy szeretsz. De arra esküszöm, hogyha csakugyan egy zárdába zársz, mielőtt a zárda kapuja becsukódnék mögöttem, ezt a tőrt a szívembe szúrom.

S az ingmelléből hirtelen egy kis tőrt rántott elő, amelynek nyersen faragott fanyelét fenyegetően markolta meg. Neuhoff felugrott, megragadta a kis ökölbeszorított kezet s anélkül, hogy a tőrt kivette volna, kíváncsian vizsgálta. Egy vitőr fényesre élezett, letört darabja volt.

- Egész jó kis találmány, - mosolygott elismerőn, - nem is tudtam, hogy ilyen ügyes fegyverkovács vagy. Nekem is fogsz egy ilyet gyártani. Az esti sétáknál hasznomra lesz. De most egyelőre dugd vissza ezt a tűt a tokjába és beszélgessünk jóbarátok módjára.

Neuhoff fütyörészve kétháromszor végigjárta a szobát, aztán megállt Benedetta előtt és fürtös hajába markolva hátrahúzta a fejét és hosszan, mélyen a szemébe nézett. A gyermek hosszú, rojtos, fekete pilláin két csillogó könnycsepp reszketett.

- Hát nem akarsz zárdába menni? Velem akarsz maradni?

Benedetta bólintott.

- Jó!... maradj hát velem.

S pillanat után még hozzáfűzte:

- Amúgy is inkább fiúnak látszol, semmint leánynak s így nem fogsz akadályozni a vándorlásaimban. Mert azt kikötöm, hogy továbbra is fiúruhában járj s hogy ezt a kötőtűt állandóan magadnál hordd. S ha csak lehetne legalább valamit csinálni abban a te vad kecskepásztoros hazádban, ahol a bokrok alatt élezett tőrök nőnek s ahol sose tudhatod, hogy a szembejövő sétáló nem röpít-e beléd golyót, egy kétszáz év előtti családi *vendetta* kiegyenlítéséül.

- Ki tudja, - felelte a leány merev tekintettel, fátyolos hangon, mintha egy belső szózat visszhangja volna, - hogy a sorsnak, mikor Dominique Roccaserra barátjának és leánya védelmezőjének kiszemelt, nem volt-e mélyebb, titokzatosabb célja ezzel? Ki tudja, hogy ez a szegény ország, amelyet ma ilyen mélyen megvetsz, nem lesz-e dicsőséged és gazdagságod lépcsője?

- Csak azt tudom, hogy sosem fog kísérteni a gondolat, hogy illusztris őseidnek trónját számodra reklamáljam. A politikai restaurációkért már elég nehéz árat fizettem.

- Én pedig azt mondom, hogy egy napon mégis eljutsz Korzikába s hogy ott nagy dolgokat fogsz végbevinni.

- Addig is, míg király leszek s a Pompilianikat gályarabságra küldöm, mert megnyugtathatlak, hogy ezzel fogom megkezdeni uralkodásomat, hozd elő a kalapomat és kardomat. Meglátogatom Philibert barátomat.

Miközben a tükör előtt gondosan felragasztotta torzonborz fekete álszakállát, Benedetta a szomszéd szobából már hozta is a kalapot és kardot.

- Miféle papiros ez? - kérdezte a báró s egy összegyűrt levelet vett ki a kezéből.

- Nem tudom. Ott feküdt a fogas alatt, amelyre a spanyol a köpenyét szokta akasztani. Biztosan a zsebéből esett ki.

- Lássuk csak!

Neuhoff, miután kardját felcsatolta, kisimította a papírt és olvasni kezdte. Olvasás közben arca egyre komikusabb kifejezést öltött s mikor az utolsó betűt is elolvasta, lehanyatlott egy karosszékbe és mélyen felsóhajtott.

- Mi van abban a levélben? - érdeklődött Benedetta.

- Csak az, - felelte komoran Neuhoff, - hogy ez a gyászos sárga spanyol, ez a Don Cristoval de Carillo, egész Párizsban halálra keresi Théodore de Neuhoff bárót. Miért?... megfejthetetlen talány!

- Meg akar ölni... téged! - dadogta halálsápadtan a kis korzikai lány. - Téged! - s két karjával görcsösen átölelte a báró nyakát.

- Úgy van. Még pedig a «Borgia Cézár» kardvágással, amelyre én tanítottam s amelynek minden leckéjéért két aranyat fizetett. Ez a papiros a sok titkos rendőrügynök egyikének jelentése, akinek hadával a nyomomat szimatoltatja. Hallgasd és csodáld ezt a tömören érthető stílust:

> «Neuhoff báró, akit hitelezői üldöznek s akire az adósok börtöne vár, 1735 május 7-ének éjszakáján eltűnt a lakásából és azóta senki sem látta.»

- Tökéletesen igaz! - morogta közbe a báró.

> «... Bizonyos, hogy nem hagyta el Párizst, ahol álöltözetben bujkál. Ennek bizonyítéka, hogy május 25-én éjjel egyik barátnőjét meglátogatta.»

- Ez is igaz!

> «... Újabb nyomokra akadtam és majdnem bizonyos, hogy két nap leforgása alatt módomban lesz Kegyelmességednek felfedezhetni Neuhoff báró rejtekét és álalakját. Egyik ügynököm, akit az opera előcsarnokába állítottam megfigyelésre, hallotta, mikor Montbertrand vicomte, kissé becsípve, azt erősítette barátainak, hogy e nap reggelén találkozott a halottnak hitt Neuhoff báróval. S hogy a hitelezői bárha az egész várost tűvé teszik, mégsem fognak ráakadni. A vicomte ma este barátaival fog vacsorázni. Ilyenkor, pezsgőzés közben mindig megered a nyelve és becsípett fejjel nemigen gondolja meg, amiket beszél. Longrand báró is a társaságban lesz, aki a mi emberünk, s aki a becsípett vicomte-ból ki fogja ugratni az igazságot.
>
> Jean Rasquin.»

> «... P. S. Bátorkodom Kegyelmességed emlékezetébe idézni ajánlatomat, amely szerint vállalom a fentnevezett Neuhoff bárót minden botrány nélkül s anélkül, hogy bárki gyanút foghatna, eltüntetni. Kegyelmességed minden eshetőségben számíthat hűséges szolgálataimra és közmondásossá vált tökéletes diszkréciómra.»

- Pillanatig sem habozhatunk! - kiáltotta szenvedélyesen Benedetta. - Össze kell szednünk minden pénzünket és lóra kapva menekülni a város határából.

- Hogy az első útszéli fogadóban, ahol megpihenünk, Őkegyelmessége s e kitünő Jean Rasquin bérencei megmérgezzenek, mint a patkányokat, vagy csapdába szorítsanak, mint a rókákat. Ördög vigyen el, ha abbahagyom a játszmát, mielőtt ellenfelem játékmódját ki nem ismerném! De miért akarja ez a tüzes spanyol szegény Neuhoff bárót a másvilágra költöztetni? Ha huszonöt évig törném a fejemet, akkor sem találnám e talány nyitját. Háromszáz arannyal akar megajándékozni, hogy egy legközelebbi párbajánál segédkezzem. Most már bizonyos, hogy Neuhoff bárót akarja leteríteni. Ezzel a háromszáz arannyal talán csapdába akart csalni. Hohó! akkor ugyan az emberére talált! De mégsem lehet... Hiszen előre tudhatja, hogy izekre vagdalnám. Pedig ragaszkodik ahhoz, hogy ő szúrja le az emberét! Mérlegeljük csak egy kicsit higgadt fejjel ezeket a dolgokat...

- De hát nem érted, hogy veszélyben forogsz! - kiáltotta kétségbeesetten Benedetta.

- Éppen ezért kell megőriznem a nyugalmamat. A nagy hadvezérek a veszély pillanatában a leghiggadtabbak. Ülj le és figyeld haditervemet.

- Először, Jean Rasquin jelentését visszahelyezzük Carillo vívózekéjének zsebébe.

- Másodszor, Montbertrand vicomte-ot értesítjük, hogy Longrand báró a rendőrség kéme s hogy borozás közben árulja el neki, hogy Neuhoff báró hol papi talárban, hol csendőr-őrmesteri egyenruhában kódorog Párizs uccáin.

- Harmadszor, levelet iratunk Carillónak, amelyben felvilágosítjuk, hogy megbízott ügynökének jelentése elejétől végig hamis s ha megbízható tudósítást akar nyerni Neuhoff báró felől, szeptember 7-én reggel menjen a Vaucresson erdei vadászlakba, ahol két operai ballettáncosnő társaságában szemtől szemben láthatja magát a keresettet.

- Negyedszer, szeptember 7-én reggel nyolc órakor személyesen beülni Don Cristoval de Carillo fogatjába, két jól kiélesített, nehéz lovassági karddal, Őkegyelmességének párbaj-segédi minőségében és véletlenül találkozni Philibert vicomte-tal, a picardiai ezred tizenkét bátor katonájának élén.

- Ötödször, zsebrevágni Őkegyelmességének a párbaj előttre igért háromszáz aranyát s közvetlen utána személyesen bemutatni neki a feltalálhatatlan Neuhoff bárót. Némi szóbeli magyarázatot kérni tőle, aztán a picardiai katonák és Philibert vicomte szeme előtt Őkegyelmességét egy jól irányzott kardvágással megölni.

- Hatodszor és utoljára az erdei fogadóban a párbaj tizenhárom tanujával jól bereggelizni s a vicomte kocsijában Benedettához sietni, aki az előző napon vásárolt két kitünő, gyorsjárású lóval, a Saint-Honoré-kapu előtt fog várni.

- Miért akarod kockáztatni az életedet minden ok nélkül egy emberrel szemben, akit nem is ismersz?

Neuhoff kezét a lány vállára tette.

- Ellenkezőleg, erre a legjobb okom van. Nem ismered a közmondást... *Jobb megölni az ördögöt, mielőtt ő megölne*. Én még hozzáfűzöm: ... Vagy megöletne... Ez a Jean Rasquin, akinek kitünő módszerei vannak az emberek alapos eltüntetésére, ki tudja, mire volna képes, hogy Őkegyelmességének kedvébe járjon. Megszüntetve az okot, megszüntetem a következményt is. Ég veled, gyermekem! Az ajtót jól bezárd és rajtam kívül senkinek ki ne nyisd.

III.
Két fiatalember

Szeptember nyolcadikának reggele volt. Egy nappal Neuhoff báró kitűzött terminusa után.

Butard-tól, a királyi vadászatok találkahelyétől vagy kétszáz lépésnyire, az erdei fogadóban, *Az aranyszarvas*-ban, amelynek cégére kinn himbálózott a szélben, bolondul vidám volt a hangulat.

Butard, a királyi vadászkastély, egyszerű dísztelenségében, kívülről eléggé szomorú képet nyujtott. De belülről annál kényelmesebb és fényűzőbb volt.

Az aranyszarvas viszont, vörös tégláival, derüsen zöld zsaluival, hivogatón mosolygott az arratévedőkre. A szobákban frissen mosott, hófehérhuzatú, pihés vánkosokkal magasra vetett ágyak, a tágas fayencefalú konyhában, a nyitott tűzhely felett vakítóra fényezett nyársrudak, ízes pecsenyék forgatására várva.

Tripot apónak, *Az aranyszarvas* fogadósának hét határban híres volt a szakácsművészete. Meg is voltak a legkülönbözőbb fajtájú állandó vendégei.

Azokon a napokon, amikor XV. Lajos Őfelsége a Vaucresson-erdőben szarvasokra vadászott, a fogadót a hajtók és a rendőrség emberei népesítették be. No, meg néhány derék nyárspolgár a feleségével, akik az asszonyukat kábulatba akarták ejteni egy királyi vadászat mozgalmas, színes képével.

De mikor az erdő nem visszhangozta a vadászkürtök harsonáját, *Az aranyszarvas* a párizsi gáláns urak kedvenc kirándulóhelye volt. Az opera elragadó kis balletpatkányai játszották itt pezsgőzés után a nimfák szerepét, faunjaikkal a fák között kergetőzve és készörömest szédültek a selyem térdnadrágos, csattos cipős faunok karjaiba.

1735 szeptemberének nyolcadikán a boros poharak mellett Philibert de Montbertrand vicomte várta e fogadóban, tizenkét derék picardiai katonával a már előző napon megrendelt bőséges reggelit. A katonák parancsnoka egy jónövésű, csinos, derüs tekintetű fiatal őrmester volt.

A vicomte az emeleti szoba ablakánál ült és tekintetét le nem vette a vaucressoni útról. Mintha várna valakit. A katonák lenn szorgalmasan ittak. A fiatal őrmester pedig egy sarokasztalnál kártyázott egy körülbelül hasonlókorú, nagyon furcsa öltözetű fiatalemberrel.

Ez utóbbi mereven szabályos, határozott vonású, barnaarcú fiú volt. Nagy, fekete szemei lángoló tekintetűek. A turbánszerűen fejére csavart, arannyal hímzett vörös selyemkendő alól előcsillogott selyemfényes, kékesfekete haja. Fülében aranykarikák lógtak s köpeny helyett sárgabarna csíkos öszvértakarót hordott olyan grandezzával, akár egy spanyol grand a maga körgallérját. Bő fehér nadrág, térdigérő, sárga, nyersbőr csizmák és sötétszürke posztózeke egészítették ki e furcsaságában festői viseletet.

A jóval magasabb Flambert őrmester huszonkét éves lehetett. A szeme ibolyakék, bajusza vörösesszőke, friss, piros szája mosolygó. A hamisítatlan gall faj tiszta, szép példánya.

Miután négy játszma pikét egymásután megnyert, a játék untatni kezdte. Székében hátradőlve, két elnyomott ásítás közben így szólt:

- Így hát most ön a király orvosa, Kamryl mester?

- Mióta Clairvaux herceg Versaillesba vitt őfelsége kificamított bokájának gyógyítására.

- És sikerült a gyógyítás?

- Őfelsége a műtét után negyedórával már lóra ült.

- Ördögbe is! Önök, cigányok, csodákat művelnek. Remélem, a király kellően megjutalmazta?

- Hogyne! Egy teljes hónapot engedélyezett Franciaország elhagyására anélkül, hogy letartóztathassanak és gályarabságra küldhessenek. Ez csak elég szép ajándék!

- Az bizony! - lelkesült Flambert őrmester. - Hiszen a rendőrségnek egyéb dolga sincs, mint a csavargókat összefogdosni.

- Mi nem vagyunk csavargók! - lángolt fel haragosan a fiatal cigány tekintete.

- Azt jól tudom! - felelte Flambert. - Hiszen szerencsém volt ismerhetni törzsük királynőjét. Pompás asszony!... azt a furcsa kalandomat soha el nem felejtem. Mikor éjnek idején a Tournelle-hídon megtámadtak és a folyóba vetettek. Ha az a két derék fickó a segítségemre nem siet...

- A mi törzsünk emberei voltak. Anyám, Mégator királynő hívei. Valamennyi vakon engedelmes alattvalója.

- Én pedig örök hálámmal adózom! - bólintott komolyan Flambert és melegen megszorította a fiatal cigány kezét. - Hanem, kedvesem, még nem mondta, miért jött ilyen korán reggel *Az aranyszarvas*-ba?

- Csak éppen erre sétáltam...

- Akármiért jött, a jó szél vetette ide! Szívemből örülök, hogy koccinthattunk. S ha nem sietős az útja, azt mondanám...

- Nem sietek.

- Akkor hát maradjon. Furcsa dolgot fog látni.

- Ugyan mit?

- Két nagy úr párbaját, akik idejönnek az erdőbe egymás torkát elnyisszantani.

- Ismeri őket? - kérdezte közönyösen Kamryl.

- Nem. De, hogy a dolog szabályszerűen menjen, embereimmel végig kell néznünk a párbajt. Főleg azért, mert a két ellenfél egyike a másikat alattomosan csapdába akarta csalni.

- No, ez elég komiszság! Szívemből kívánom, hogy a másik győzzön.

E pillanatban valami csörömpölést hallottak. Tripot apó kocogtatta rézkanalával egy fazék alját. Ez volt a megbeszélt jeladás. Flambert felugrott és fütyült az embereinek, akik rögtön köréje csoportosultak.

- Itt vannak! - szólt izgatottan és karonfogta a másikat, - Gyerünk pajtás! Szigorúan a lelkemre kötötték, hogy Tripot apón és a cselédjein kívül senki se maradjon a fogadóban.

- Hát gyerünk! - és Kamryl egykedvűen vállára csapta a sárgabarna csíkos takarót. - Lássuk azt a híres párbajt!

A fogadótól vagy száz lépésnyire a fák sűrűjében egy kerek tisztás zöldelt. Flambert, katonáit lehasaltatta a fák mögötti embermagasságú fűben, ő maga Kamryllal a cserjék mögé bujt, ahonnan a tisztáson történőket kényelmesen láthatták anélkül, hogy bárki megneszelhette volna jelenlétüket.

Alig tíz másodpercnyi várakozás után az ösvényen már feltűnt Philibert de Montbertrand vicomte alakja. Csak néhány lépéssel előzte meg Don Cristoval de Carillót, aki szürke köpenyének gallérját a szeméig felhúzta. Mögötte jött Michele Cervione, szakállasabban, mint valaha, balkarja alatt a két hosszú, éles kardot szorongatva.

A tisztás közepén mindhárman megálltak. Don Cristoval körülnézett:

- Sehol sem látom az erdei reggelizés nyomát, amelyet említett vicomte, - szólt, - úgylátszik, Neuhoff báró s a jelzett kisasszonyok, a reggel hűs levegőjétől félve, bennmaradtak a fogadóban. Okosabb lesz, ha ott keressük őket.

- Bocsánat, Kegyelmességed, - szólt az ál Michele Cervione, - Montbertrand vicomte ugyebár azt mondta, hogy itt, e helyen fogja találni Neuhoff bárót.

- Úgy van...

- A vicomte igazat mondott. Neuhoff báró csak Kegyelmességed engedelmére vár, hogy legalázatosabb hódolatával köszönthesse és mielőtt kardjaikat elővillogtatnák, bemutathasson néhány derék fickót.

- Nem értem - s a spanyol bosszúsan ráncolta össze sötét szemöldökét.

- Azonnal meg fogja érteni!... Philibert, add meg a jelt a varázsbotoddal!

A kövér Montbertrand felemelte sétapálcáját s e pillanatban, mintha a fűből nőttek volna ki, a tizenkét katona és Flambert őrmester feszes vigyázz! állásban tisztelegtek Don Cristoval előtt. Kamryl is előbukkant, de ő, keresztbefont lábakkal leült a fűbe egy bokor tövében.

- E jelenés után következzék az átváltozás! - és Michele Cervione álszakállát és parókáját a fűbe dobta. - Van szerencsém saját személyében bemutatni Théodore de Neuhoff bárót, aki készséggel szolgál Kegyelmességednek a kívánt elégtétellel.

- Ön... Neuhoff!... ön!... - kiáltotta Don Cristoval a halálnál is sápadtabban.

- Az igazi, a feltalálhatatlan Neuhoff, akinek eltüntetését a kitünő Jean Rasquin oly biztosra ígérte.

A spanyol tekintete dühödt tigris lángszikráit sziporkázta. Hirtelen mozdulattal előrántotta pisztolyát. A vicomte éppen idejében ugrott oda, hogy a lövés pillanatában a fegyver csövét félrecsapja. A golyó egyik picardiai puskás parókáját súrolta. A derék fiú éktelenül káromkodni kezdett.

Neuhoff mosolyogva megjegyezte:

- Ha senora de Carillo-t ugyanilyen dühösen szereti, mint amilyen dühösen engem gyűlöl, sajnálom a nemes hölgyet!

Flambert őrmester és katonái hangosan felnevettek. Ez a nevetés don Cristoval dühét a végsőkig fokozta. Minden erejével ki akarta szakítani magát a vicomte kezéből, hogy ellenfelére ugorhasson.

- Nyugalom... egy kis nyugalom! - csillapította a báró, aki időközben felemelte a fűbe fektetett kardokat. - Csak nem akar sorra mind a tizenötünket lemészárolni!

- Gyalázatos csapda! - rikácsolta haragtól elfúlva don Cristoval, - banditák... gyávák!

A katonák felmorogtak, de Flambert csendre intette őket.

- Hallja, maga pisztolyhős! - kiáltotta most haragosan, mint egy viadalra kész kakas, vörösen a haragtól, Philibert vicomte. - Jól figyelje meg, amit mondok! Meg akarta ölni, egyszerűen meggyilkolni, Neuhoff bárót, a legjobb barátomat. Ezeket a derék katonákat, akik egy

szabályszerű párbaj ellenőrzésére sereglettek ide, banditáknak és gyáváknak bélyegezte. Ha továbbra is ilyen gályarab módon viselkedik, esküszöm, hogy ezzel a két puszta kezemmel fojtom torkába a szót.

Don Cristoval elképedt megdöbbenéssel nézett körül s tekintete megakadt Kamrylon, aki pálcájával közönyösen verdeste a fűszálakat, mintha az egész jelenet nem érdekelné. Megkönnyebbülten felsóhajtva ledobta a köpenyét s a vicomte-hoz fordult:

- Egy kardot!

Philibert odaintette Flambert-t s együtt méregették a kardokat.

- Don Cristoval, - szólt Neuhoff, aki ezalatt derékig csupaszra vetkőzött, - azt hiszem, ez a legalkalmasabb pillanat megtudakolni, hogy mi okból óhajtja rajtam kipróbálni a tőlem eltanult kardvágást?

Csak mikor a tisztás közepén szemtől-szemben álltak, felelte halkított hangon don Cristoval:

- Feleségének a férje vagyok!

- Ah! - hökkent hátra meglepetten Neuhoff.

- Feleségének, aki önt halottnak hitte. Aki úgy tudta, hogy Mégator törzsének a cigányai agyonlőtték a spanyol hegyek között.

- Ne de, kérem... - nevetett harsogva a báró, - csak nem képzelte, hogy valaha is megzavartam volna a házasságát. Hogy lehet ezt a kérdést ma már ilyen tragikusan felfogni?... Vannak legalább gyermekeik?

- Szenvedélyesen, őrülten szeretem Oliviát! Megérti már, miért gyülölöm? Miért kívánom a halálát? - vágta vissza dühtől reszketve don Cristoval.

- És... a feleségünk osztozik e vad elhatározásban?

- Tökéletesen.

- Hát ezt nem is csodálom. Hanem, don Cristoval, volna még egy utolsó kérdésem. Ha ön nem öl meg, ami nagyon valószínű s én viszont megelégszem azzal, hogy becses testén nehány kardvágást ejtsek, ó nem gyülöletből, mert hiszen semmi okom önt gyülölni, hanem egyszerűen azért, hogy Neuhoff de Carillo bárónő az ön igyekezetének tanujelét *láthassa*... nos, mi fog történni ezekután? Én részemről nemesi szavamra esküszöm, hogy egy ilyen összeillő házaspár jól megérdemelt békéjét soha sem fogom megzavarni.

- Én pedig esküszöm, hogy üldözésemet soha abba nem hagyom és vagy sajátkezűleg fogom megölni, vagy megöletem, - felelte tompán don Cristoval.

- Egy Jean Rasquin fajtájú bérencével, úgy - bár? Hát köszönöm az őszinteségét. Most legalább nyugodt lelkiismerettel költöztethetem őseihez.

Neuhoff báró szabályszerűen tisztelgett a kardjával és intett Philibert vicomte-nak, hogy a másik kardot nyujtsa át Neuhoff báróné második férjének.

A két ellenfél en garde állt. Don Cristoval dühtől fehéren kezdte a támadást, amelyet Neuhoff játszi könnyedséggel védett ki.

- Ime, nemes és büszke Kasztiliai, - tréfálkozott közben, - ez a legkitünőbb alkalom a rettenetes «Borgia Cézár» kardvágás gyakorlására, amelyre szerencsés voltam önt megtaníthatni. Csak lassabban... rövidebbre a kart. A túlságosan kinyujtott kar tompítja a vágás erejét... Védje ki ezt a vágást... így... nagyon jó! Viszakozni... ne mindég előre!... hiszen ha én is így

támadnék, már széthordták volna a szelek teste darabjait is. Vigyázat!... parirozni a vágást!... no még egyszer!

Flambert és katonái felségesen mulattak. Ez a cécó egy vásári komédiánál is többet ért.

A kardok még egy percig tovább villogtak, majd a spanyol egy túlalacsony támadására, a báró egy kemény egyenes vágással riposztozott s a kard hegyét don Cristoval mellébe szúrta. Alig két ujjnyira a szív felett.

Don Cristoval két kezével a sebhez kapott s megtántorodva arccal előrebukott. Szájából ömlött a vér. A katonák odaugrottak, óvatosan felemelték és bevitték *Az aranyszarvas* fogadóba, miközben Neuhoff nyugodtan felöltözött, nem felejtve visszailleszteni álszakállát és parókáját.

- Meghalt? - kérdezte a vicomte Flambert őrmestertől, aki futva jött vissza a fogadóból.

- Még nem! De azt hiszem, nem sokáig birja!

- Azonnal eret kell vágnunk! - szólt közbe a fiatal gitano s egy kis bőrtáskát rántott elő a tüszőjéből.

- Az ám! el is felejtettem, hogy orvosunk is van. Gyerünk, Kamryl! Együtt siettek vissza. Neuhoff, aki mindeddig a fűben kuporgó Kamrylra ügyet sem vetett, most mikor megszólalt, élénk meglepetéssel nézett rá.

- Ki ez a cigány? - kérdezte a vicomte-tól a távozók után nézve.

- Nem tudom. Flambert, úgylátszik, ismeri. Hallottad, hogy orvosnak nevezte.

- Nem valami bizalomgerjesztő fickó! - csóválta a fejét Neuhoff - erős a gyanum, hogy Carillonak egy bérence.

- Flamberttől majd megtudjuk - s a vicomte karonfogta a bárót és együtt mentek vissza *Az aranyszarvas*-ba.

A vicomte egyenesen felment az emeleti szobába, ahol Tripot apó, Flambert és Kamryl a sebesült körül foglalatoskodtak. Neuhoff ezalatt a fogadós kocsisával megnyergeltette Montbertrand lovát. A derék katonák a fogadó kapuja előtt csoportosulva lelkesen magasztalták a párbajt befejező csodás kardvágást.

Tíz perc mulva Flambert lejött a földszinti étterembe.

- Nos, - érdeklődött a báró, - visszanyerte az eszméletét?

- Nem. De rendesen lélekzik és Kamryl azt hiszi, hogy ki fog lábalni.

- Annál jobb! Ennek szívemből örülök. Neuhoff de Carillo bárónő megérdemli, hogy két férjből legalább egyet megőrizzen számára a sors, - s egy hajtásra kiitta az előtteálló tele pohár bort.

- Bocsánat, báró úr, - szólt Flambert, aki élesen figyelte, - az ön keresztneve ugy-e bár Théodore?

- Igen, barátom.

- S huszonhárom év előtt Toulouse-ban *A három napsugár* szállodában lakott?

- Még pedig nem a legjobb bőrben! Spanyolországból jöttem, ahol egy kis baleset ért.

- Akkor hát ön az, akiről a mama annyit beszélt kisfiú koromban. Mennyire örülne a mama, ha viszontláthatná!

- Flambertné... Flambertné... - kutatott emlékezetében a báró, - nem ismertem Toulouse-ban Flambertné nevű hölgyet.

- Ezt a nevet csak akkor vettem fel, mikor a hadsereg kötelékébe léptem. Mama ma is a leánynevét viseli.

- Ugyan!

- Igen... Az ő neve Fidélie...

A báró úgy ugrott fel, hogy a parókája majdnem leesett a fejéről.

- És ön Saint-Sylvestre napján született! - kiáltotta.

- Este nyolc óra, hét perckor.

- De hiszen ön akkor... ön... ön éppen olyan csinos, kedves fiú, mint amilyen bájos leány volt a kedves mamája.

Éppen hogy idejére nyelte le a nyelvére szaladt szót. Majd megfulladt tőle.

- Hol lakik most a mama?

- A Saint-Jacques uccában, a Noyer ucca sarkán.

- Jövő héten meglátogatom... okvetlenül... - s közben ezt gondolta: - Jövő héten már útban leszek Amsterdamba. - Hanem, mondja csak kedves barátom, - folytatta fennhangon, - ki az a fiatal cigány, akit orvosnak titulált?

- Ez nagyon derék, bátor fiú, aki egy éjjel, mikor csavargók megtámadtak s a Tournelle hídról a folyóba dobtak, az életemet mentette meg. Anyja halála után ő lesz a spanyol cigánytörzs királya. Mégator királynő pompás asszony. Magasabb mint én, biborpalástjában igazi királynő benyomását kelti...

- Mégator!... - kiáltotta a báró, de hiszen akkor ez az én... azaz hogy az ő fia...

- Egyetlen fia! - erősítette az őrmester. - Kamryl az egész széles világot bejárta s a gyógyítás titkait az indusoktól tanulta el. Legutóbb a király kificamodott lábát gyógyította meg.

- S mit keresett itt ma reggel.

- Csak erre sétált.

- Egyedül?

- Egészen egyedül.

- Don Cristovalról nem beszélt?... s mi dolga volt a párbajunknál?

- Én hívtam oda, mert a vicomte úr a lelkemre kötötte, hogy a fogadóban senki se maradjon.

- Furcsa véletlen... nagyon furcsa... - morogta Neuhoff, - jó lesz vigyázni...

Elhallgatott, mert az ajtó felnyilt és Montbertrand jött be, Kamryl-lal.

A vicomte karonfogta a bárót, egyik sarokba vonta és halkan így szólt:

- Most aztán jól megsarkantyúztad annak az ördöngős spanyolnak a bosszúvágyát! Ha rám hallgatsz, Barika kisasszonnyal minél előbb eltűnsz a színtérről. Miközben Tripot apóval beszéltem, láttam, hogy Don Cristoval lopva egy összehajtott papirost csúsztatott ennek a feketeképű fickónak a markába, aki egyébként, mondhatom, ügyesebben kezelte a sebét, mint akár Párizs legelső orvosa. Bizonyos, hogy ez a spanyol cigány is egyik bérence.

- Kedves barátom, - felelte Neuhoff tréfás elérzékenyüléssel - kíméld egy apa érzéseit. Ez a feketeképű fickó Mégator királynő és Neuhoff báró nemes sarjadéka.

- Ah!

- Azonkívül, atyai részről fivére annak a derék fiúnak, aki egyéb név híján a Flambert nevet viseli és őrmesteri rangban szolgálja a picardiai ezredet.

- Ah!

- A bájos, ibolyaszemű Fidélie fia!

- No most még csak a szép és gőgös Oliviának, törvényes hitvesednek kellene felvonultatnia egy fiút s akkor együtt volna az egész tiszteletreméltó család.

- A szép és gőgös Olivia még nem élvezett anyai örömöket. De nem tudhatjuk, hogy második férje, a lángolóan szerelmes don Cristoval de Carillo a jövőben nem pótolja-e még a hiányt.

- Ah! - hápogta most már a vicomte, meglepetésében egy székre bukva és karjaival hadonászva. - De hiszen Olivia ő kegyelmessége bigámiában él!

- És éppen ez az, ami a nemes don Cristovalnak sehogy sincs inyére.

- Ha most még azt jelentenéd, hogy a lovam békává változott, azon sem csodálkoznék!

Ezt ugyan nem jelentették, ellenben egyik külső cseléd bamba arccal jelentette, hogy a vicomte lova érthetetlen módon kiszabadult az istállóból és eltűnt. Ezóta már valahol az erdő sűrűjében nyargalhat.

- Hadd nyargaljon! - legyintett türelmetlenül Neuhoff. - Éjszaka előtt amúgysem távozunk innen, addig megfoghatják.

- Csakugyan nem tudom, mi történt volna, - csóválta fejét a vicomte - ha Livry ezredes, az unokafivérem, a picardini ezred parancsnoka, tizenkét katonáját Flambert vezetésével szolgálatomra nem bocsátja.

- Megmondhatom. Don Cristoval idejövet gyanútlanul bevallotta. Egy bizalmi emberét iderendelte a fogadóba. Hogy az esetre, ha ő e párbajban elesik, értesíthesse bérenceit, akik Neuhoff bárót Párizsba visszatértekor az úton kilesték és megölték volna.

- Óvatos ember! Minden eshetőségre gondol. Hát annyi bizonyos, barátom, hogy ameddig téged és Benedettát teljes biztonságban nem tudlak, nem mozdulok mellőled.

- Sejted úgy-e, hogy ki e szelíd spanyol bizalmi embere?

- A spanyol cigány.

- Aki, sajnos, sokkal inkább ütött az anyjára, mint szegény Neuhoff báróra.

- Mi sem egyszerűbb, mint a fickót lezárni, s a pincében őriztetni.

- Ebből mi hasznunk se volna. Az erdőben több a kém, mint az ibolya és bizonyos, hogy az úton minden lépésünket kilesnék. Ellenkezőleg! Ez ifjú cigányhercegnek s az egész bandának sejteniök sem szabad, hogy átláttunk a terveiken s hogy ők maguk fognak hozzásegíteni ahhoz, hogy e csapdából ép bőrrel meneküljünk.

S anélkül, hogy a vicomte válaszát bevárta volna, a terem túlsó sarkában borozgató Kamrylhoz lépett és vállon veregette:

- Nos, boszorkánydoktor, mit gondol, a betegét még ez este biztonságban beszállíthatják Párizsba?

- Igen, - felelt Kamryl - de nem kocsiban. Csak gyalogszerrel, hordágyon.

- Küldjön hát azonnal Versaillesba hordágyért. Emberekről majd én gondoskodom. És ne mozduljon szegény don Cristoval mellől mindaddig, míg palotájában át nem adta orvosainak.

Kamryl helyeslőn bólintott és kisietett, hogy don Cristoval kocsisát a hintóval azonnal Versaillesba indítsa a szükséges hordágyért.

IV.
Kellő fedezettel

Mialatt a vicomte a katonák tiszteletére adott fényes ebéden az asztalfőn ülve a szeretetreméltó házigazda szerepét játszotta, Neuhoff báró - látszólag unalmában - végigődöngte az egész házat. Minden szobába benyitott, még a gazdasági épületeket, istállót, kocsiszínt is végigjárta. Szemleútján semmi gyanúsat sem észlelt.

Este csodálatos módon a vicomte lova magától visszaügetett az istállóba s mielőtt besötétedett, a hintó is visszajött Versaillesból a hordággyal.

Kamryl egy órát töltött betege elhelyezésével. Gondosan eligazította a párnákat, takarókat, a beteget kellőképpen a hordágyhoz rögzítette, nehogy cipelés közben legurulhasson. Mire munkájával elkészült, teljesen besötétedett.

Két katona vitte le óvatosan a hordágyat. Kamryl a katonák egybegyűlt csoportjában Montbertrand vicomte-ot és Neuhoff bárót kereste. De egyiket sem látta.

- Neuhoff báró arról biztosított, hogy ő fog gondoskodni don Cristoval Párizsba szállításáról - fordult most Flambert őrmesterhez. - Ön bizonyára megkapta az utasításokat?

- A legpontosabban - felelt az őrmester. - Ő kegyelmességét a palotájába kell szállítanunk. Felváltva négy-négy katonám fogja a hordágyat vinni. A többi kíséri.

Mialatt beszélt, a fogadó kapuja előtt lódobogás hallatszott s egy ló hosszas nyerítése. Kamryl sötét arca felderült s a szeme felcsillogott. Tripot apó kívülről, a kapu elől bekiáltott:

- Jean, hozz ki egy lovaglóbotot a báró úrnak!

Nevezett Jean egyik faliszekrényből kivett egy lovaglóbotot és kisietett. A kavicsos útról behallatszott a távozó lovak patáinak dobogása.

A hordágy mélyéből hörgésszerű sóhaj hallatszott. Kamryl kiment a tornácra s az éjszaka sötétjét figyelte. A mély sötétségben semmit sem látott s csak a tücskök cirpelését hallotta.

- Indulhatunk - fordult vissza Flamberthez, aki a rendelkezését várta.

- Előre! - vezényelte Flambert az embereit. - S az úton nyitott szem és nyitott fül!

Négy katona felemelte a hordágyat és lassú, egyenletes lépésben megindultak. Flambert baloldalt ment, Kamryl jobboldalt. A nyolc tartalékkatona négy lépésnyi távolságban, halkan beszélgetve zárta be a menetet.

Jó óra hosszat mentek már, mikor Marnes falut áthaladva, egy gazdátlan lovat láttak, amint az árok füvét harapdálta. A kantár hosszan lógott le a nyakáról.

- Hát ez mi? - szólt Flambert megállítva embereit.

Kamryl odasietett, de valami sötét halomban megbotlott. Egy második ló hullája volt. Körülötte vértócsa. A cigány tüszőjéből elővett egy kovakövet és meggyujtotta bőrövéhez szíjazott kézilámpáját.

- De hiszen ez Montbertrand vicomte úr csődöre, - kiáltotta Flambert, - a másik pedig az a ló, amelyet Neuhoff báró nyergeltetett meg a maga számára! Ördögbe is!... valami gaz banda rájuk támadhatott s az erdő mélyén mindkettőjüket lemészárolta! Ide fiuk!... ide gyorsan! - és izgatottan kapta ki Kamryl kezéből a lámpát.

A nyolc kísérő katona köréje csoportosult. Haragosan káromkodtak s mialatt a kézilámpa imbolygó fényénél a magas fűben a véres holttesteket keresték, Kamryl visszaigyekezett a hordágyhoz, amelynek függönyét csöppnyit fellibbentve néhány szót súgott be a betegnek.

Don Cristoval mélyen felsóhajtott és spanyolul mormogta:

- Átok a lelkükre!

A katonák ezalatt megtalálták a fűben a vicomte három darabba tört kardját s így mi kétségük sem lehetett a kard gazdájának gyászos sorsa felől. A menet komoran folytatta útját.

- A párizsi rendőrségnek holnap meleg napja lesz. Ördög és pokol, ha ezt sejtettem volna, a faképnél hagytam volna magát a spanyoljával együtt. Ki tudja, hogy nem ő bérelte-e fel az orgyilkosokat? - mormogta Flambert.

- Azzal, hogy a beteget Párizsba kíséri, nem nekem tesz szolgálatot, - felelte nyersen Kamryl. - Engem Neuhoff báró és a barátja megfizettek, hogy a sebesültet gondozzam és a palotájába szállítsam. Egyébhez semmi közöm.

Maga is okosabban cselekedne, ha nem ártaná magát ilyen nagyurak veszekedésébe. Teljesítse a kapott parancsot és egyébbel ne törődjön.

- Annál kevésbé, - bólintott most már helyeslően Flambert - mert a rendőrség önt is kérdőre vonhatja, hogy mi keresni valója volt az *Az aranyszarvas*-ban? Hát csak fő az óvatosság!

Körülbelül éjfélkor értek Párizsba. A Royal hídon Flambert megállította a menetet.

- Bajosan zörgethetünk be így mintegy csapat don Cristoval palotájába. Ehez már elég lesz a négy ember.

- Köszönöm, - felelte Kamryl - hol csatlakozhat a négy ember önökhöz az éjjel?

- A rendőrségen a jelentést magunk is elvégezzük. Vacsoráztassák meg őket, aztán a hétórai postakocsival menjenek vissza Versaillesba. Jóéjszakát! Igyekezzék minél nagyobb honoráriumot kicsalni ebből a pénzes páciensből.

- Jó éjt! - köszönt Kamryl és megindult a hordágyat cipelőkkel a Quatre-Nations kollégium felé, amelynek közelében don Carillo lakott.

- No most előre, a Montbertrand palotába! - szól egy hang a katonák csoportjából, mikor az őrmester visszatért hozzájuk.

V.
Katonák a Montbertrand-palotában

A Montbertrand-palota nagy ebédlőtermében tizenegyen ültek a minden jóval megrakott asztal körül. Egész batéria karcsúnyakú borosüveg sorakozott az asztalon a szalonnával tűzdelt őzgerincek, pástétomok s egyéb finomságok között.

Flambert ült ott a nyolc katonájával s még két egyén, akik az asztal díszhelyén ültek s akik ugyanazokban a öltönyökben feszítettek, amelyeket Neuhoff báró és a vicomte viseltek *Az aranyszarvas*-ban.

- Isten éltesse még egyszer Jean Filoche urat! - kiáltotta egyik katona, felhajtva borát.

- És Balandrin barátját! - kiáltott egy másik, - töltsetek fiúk!

Ez a második, aki egy házigazda figyelmével unszolta evésre-ivásra a társaságot, maga a köpcös Philibert vicomte volt, míg jobboldali szomszédja, aki az imént nevezett Jean Filoche-t éltette, Neuhoff báró. Mindketten a picardiai katonák egyenruhájában.

A két felköszöntött sorra koccintott a társasággal.

- Most pedig Balandrin, - szólt a báró - beszélje el kalandjaikat attól a perctől kezdve, mióta ruháinkba bujva elvágtattak *Az aranyszarvas* kapuja elől Párizs felé.

- Hát kérem, - kezdte öblös hangon Balandrin, - az őrmesterünk lelkünkre kötötte az óvatosságot, mi hát hasonfekve lapultunk a lovaink hátán. Vagy háromszáz lépésnyire a fogadótól halk füttyszót hallottunk, amelyre az erdőből öt-hat hasonló fütty válaszolt. Alighogy Vaucresson falu határát elhagytuk, már sivítottak a puskagolyók a fülünk mellett. Szerencsénkre csak az ágakat surolták. A legrövidebb úton igyekeztünk a báró úr által megjelölt ponthoz, s mialatt Filoche a kapott utasítás szerint elhelyezte a fűben a vicomte úr széttört karddarabjait, én egy jólirányzott pisztolylövéssel leterítettem szegény lovamat. Filoche pisztolyával kétszer a levegőbe lőtt, aztán a bokrok alatt négykézláb másztunk kifelé az erdőből. Tíz órára elértük Sèvres-t és éjfélkor a Saint-Honoré uccában a Montbertrand palotát.

- Derék fiúk! - lelkesült a vicomte - ezt a kis kalandot örök hálánkon kívül fejenként ötven arannyal jutalmazzuk. Ezenfelül száz aranyat Flambert őrmester rendelkezésére bocsátunk, hogy valamennyiük között igazságosan szétossza.

Harsogó hurrázás fogadta a nagylelkű nyilatkozatot.

A báró és a vicomte siettek visszavedleni régi alakjukba s a két derék katona is visszakapta sárgahajtókás, fehér egyenruháját. Hajnali három órakor a vendéglátók elbúcsúztatták az őrmestert embereivel, akik az éjszakát egy kocsma barátságos falai között fejezték be, zsebükben a jól kiérdemelt csengő aranyakkal.

- Na végre! - kiáltotta megkönyebbülten a vicomte, mikor magukra maradva egy pamlagon kinyujtózhatott, - ez volt aztán a nap!... Azt hiszem, ezen a mozgalmas napon legalább három kilót fogytam. Bizonyos, hogy nem érzem a karomat, lábamat... Hát te, báró?... hé, báró! alszol?

Neuhoff egy szavát se hallotta. Egy karosszékben elnyulva, lábait szétterpesztve elábrándozott.

- Igen, - morogta félhangon - ezt egészen jól kieszeltük. A cigányok azt fogják hinni, hogy Rasquin és emberei végezték el a rájuk bízott feladatot, Rasquin viszont a cigányokat fogja gyanúsítani az áldozatok titokzatos eltüntetésével. Mielőtt don Cristoval az igazságot felfedezhetné, már száz mérföldnyire leszek Párizstól Benedettával.

- Hova készülsz? - kérdezte Philibert vicomte.

- E pillanatban magam sem tudom. Majd megtárgyalom Benedettával. Hollandiába akartam vinni s ott élő nővérem gondjaira bízni. De nem bírok ennek a kis korzikai Barikának a vasfejével. Semmi áron sem akar megválni tőlem.

- Csakugyan bámulatos akaratereje van ennek a kis vadócnak - bólintott a vicomte. - Tegnap a vívóteremben minden rábeszélőképességemet elő kellett szednem, míg rábírtam, hogy a Saint-Bernard-kapun kívül eső *Hattyú*-fogadóban várjon rád, ahol teljes biztonságban lesztek. A *Hattyú* fogadósa, Pontois, atyámnak volt régi szolgája s az én pénzemből nyitotta fogadóját. Értem és barátaimért a tűzbe rohanna.

- Virradatkor ott leszünk. A Palais Royalnál fogunk kocsit bérelni. Nehogy a cselédeid megsejthessék, hogy hova igyekszünk.

- Hát csak időre ébressz fel, báró - és Philibert vicomte fejét a pamlag párnái közé fúrta.

Néhány perccel később mind a ketten mélyen aludtak. Neuhoff báró azt álmodta, hogy a karábiai tengeren a *Kék szigetek* királyává proklamálták.

VI.
Az unokafivér

A kövér Philibert felébresztése a jelzett időben sehogy sem sikerült s így csak délben, egy óra felé érkeztek céljukhoz. Benedetta egy nyurga, olajbarna arcú fiúval sétálva várta őket a *Hattyú* udvarán. Megpillantásukra élénken szaladt elébük. Neuhoff a két kezét nyujtotta, de Barika a nyakába ugrott és összevissza csókolta. A vicomte jóízűen nevetett a gyermeki szeretet e spontán megnyilatkozásán.

- Megölted, úgye? - kérdezte csillogó szemekkel Benedetta.

- No... nem egészen - felelte Neuhoff szeme sarkából az idegen fiút figyelve. - Hát az az új lovagod ki légyen?

- Pasqualini, az unokafivérem. Korzikából hozott híreket és nagynéném, Leonora de Bonifacio örökségének rám eső részét.

A fiatalember hosszan, melegen megrázta Neuhoff kedvesen elébenyujtott kezét.

- Mindent tudok, amit Benedetta húgomért tett, báró úr! E pillanattól kezdve örök barátok vagyunk. Már előbb is ellátogattam volna Franciaországba a húgomhoz, ha elkészültem volna Dominique nagybátyám hagyatékának a rendezésével. De most már mindent elintéztem - és elégedetten simogatta selymes fekete bajuszát.

- Talán ebédelnénk - javasolta a vicomte, aki ezalatt szemlét tartott Pontois rotyogó fazékjai és sistergő nyársai felett -, asztal mellett jobban esik a beszélgetés.

Felmentek a szobába, ahol Pontois már megterítette négy személyre az asztalt. Pasqualini ledobta kerek köpenygallérját, amely alól előtünt festői nemzeti öltözete. A barna posztózeke és nadrág, sárga bőrcsizmák s piros és kék selyemmel hímzett széles bőröv, amelyben pisztolynak, tőrnek helye jutott s elől tölténytartó volt rászerelve. A pisztoly agya s a tőr ezüsttel vert teknőcmarkolata kikandikált a széles övből. Pasqualini alig lehetett több húsz évesnél. Határozott vonású arcában kékesen szürke szemek csillogtak, az orr töve felett összenőtt, fekete szemöldöke alatt. A haja époly fekete és göndör volt, mint Benedettáé.

Rövid néhány szóval elbeszélte, hogy előző nap estéjén szállt meg a *Hattyú*-ban s ecsetelte határtalan meglepetését, mikor a fogadó udvarán szembetalálkozott Benedettával, éppen akkor, mikor a látogatására indult.

- Igy hát - szólt Neuhoff báró, miközben jóízűen nekilátott a felszolgált kacsasültnek -, annak a derék Dominique-nak a hagyatékát elintézték.

- Teljesen - felelte Pasqualini kiürítve poharát.

- Benedetta öröksége...

- Ezerötszáz arany, amit anyai nagynénje, Leonora néni hagyott rá s ami itt fekszik a tüszőmben.

- No igen... Ez az ezerötszáz arany, azzal együtt, ami Roccaserra után maradt...

- Kerek összegben ezerötszáz arany maradt.

- Bocsánat, de akkor nem értem miféle hagyatéki rendezéseket emlegetett az imént?

- Pedig a számítás a lehető legegyszerűbb - felelte a fiatal korzikai s maga elé fektette az asztalra tőrét és pisztolyát. - Ime - magyarázta - Roccaserra azért ment Korzikába, hogy megbosszulja Pasqualini nagybátyánk halálát, akit a két Pompiliani-fivér, Tiodoro és Stefano

megöltek. A két fivér megneszelte az érkezését, s Cristofino és a pupos Martino Pompilianival szövetkezve, orvul meglesték és lelőtték. Igy hát Dominique Roccaserra összesen négy Pompilianit hagyott ránk örökül. Érti most már?

- Na... nem egészen! Hacsak ezt négy darab Pompilianit tisztességes áron el nem adta valami gálya kapitányának vagy esetleg a barbárok egy kalózkapitányának, mert úgy hallom, most egyre ott cirkálnak a partok közelében. Egyébként nem tudnám, mit nyertek ez örökséggel.

- A *vendettát*! - felelte gőgösen a korzikai.

- A *vendettát*? - kérdezte Philibert vicomte, a kacsacombbal bibelődve. - Mifajta pénz az?

- A vér díja! - kiáltotta Benedetta szikrázó szemekkel.

- S ime az elszámolásom, - folytatta Pasqualini, a tőr pengéjére mutatva, amelyen rozsdaszínű foltok barnállottak - négy Pompiliani, Tiodorót és Stefanót akkor szúrtam le, mikor az olajfák árnyékában ebédutáni álmukat aludták. A púpos Martinot, mikor a fügéit szedte a kertjében. Cristofinot a Santo Tomasso kápolna lépcsőjén lőttem le, mikor a miséről jött.

- *O dilletto mio cugino!* - kiáltotta boldogságtól ragyogva Benedetta és frenetikusan csókolta a rozsdafoltos tőrt.

A kövér vicomte, aki tátott szájjal, villája hegyén egy darab kacsapecsenyével hallgatta az áldozatok felsorolását, olyan gyomorémelygést kapott, hogy szalvétáját a szájára szorítva kénytelen volt menekülni.

- Csak azt sajnálom, - kiáltotta a báró - hogy nem volt szerencsém önt huszonnégy órával előbb megismerhetni. E korzikai receptre sokkal egyszerűbben és rövidebben elszámolt volna helyettem don Cristoval de Carillóval!

- Bocsánat báró úr, - felelte sértődötten a korzikai, tőrét és pisztolyát visszacsúsztatva a tüszőjébe - úgylátom, még most sem érti, hogy mi a korzikai vendetta.

- Dehogynem, - ellenkezett Neuhoff - apától fiúig, sőt dédunokáig az egész faj lemészárlása.

- Még mindig gyilkosságról beszélnek? - kiáltotta a küszöbről a falfehéren visszatántorgó vicomte.

- Gyilkosság!... - pattant fel Pasqualini a székéről - ki beszél itt gyilkosságról, *sangue di Cristo!*

Benedetta kapta ki kezéből előrántott tőrét. Neuhoff a vicomte elé sietett és kézenfogva húzta be, miközben méltatlankodva kiáltotta:

- Dehogy barátom, dehogy!... nincs itt szó gyilkosságról! Csak vendettáról, korzikai vendettáról! - s gyorsan odasúgta: - Ne kapj össze ezzel a fiatal fenevaddal. Még szükségünk lehet rá.

Philibert visszaült a helyére, szemközt a korzikaival, aki haragos tekintettel méregette.

- Hja, a korzikai vendetta... az már egészen más! - s nekilátott egy második kacsacomb elfogyasztásának. - Egy pohár sauterneit, Pasqualini úr, - s teletöltötte a korzikai poharát - nem akartam megsérteni, Isten óvjon! De huszonnégy óra óta annyi kard és pisztolycső villogott körülöttünk, hogy most mikor végre már azt reméltem, megpihenhetünk, az ön pisztolyának és tőrének megpillantására akaratlanul elkomolyodtam. Egészségére!

- Egészségére vicomte úr! - s a korzikai felhajtotta borát - én már senki mást se látok önben, mint Benedetta és Neuhoff báró jóbarátját s az én szeretetreméltó házigazdámat.

- Hagyjuk ezt, - szólt közbe erélyesen a kis Barika - inkább azt mondd meg, miért én öröklöm Leonora néni pénzét. A huga, Orseola néni, aki Génuában lakott, szintén meghalt?

- Hogyan?... atyád sose mondta el, hogy mi sorsra jutott?

- Csak annyit mondott, hogy kiskoromban Orseola néni nagyon szeretett s hogy ő volt a család legszebb asszonya.

- No, most már elég nagy lány vagy ahhoz, hogy az igazat megtudhasd. Orseola nénédet hat év előtt, mikor a tengerparton sétált, tuniszi kalózok elrabolták és eladták rabszolganőnek, Hasszán-ben-Ali háremébe.

- Ó, Istenem! - kiáltotta Benedetta - s a család nem kísérelte meg a visszaváltását?

- Dehogynem. Leonora a Bonifaciók egy gályáját a nagy váltságdíjjal azonnal útnak indíttatta, de Orseola addigra a bég felesége lett s a gálya a váltságdíjjal visszajött Korzikába.

- S azóta nem kaptak hírt felőle? - kérdezte érdeklődve Neuhoff.

- Ó, gyakran! A kormány hajóinak útján, amelyek a mi partunkat is érintik. Azt mondják, nagy a hatalma. A bég minden kívánságát teljesíti. Leonora azért tagadta ki az örökségből, mert elhagyta atyáink hitét. Meg is érdemelte, *sangue di Cristo!*

- Meg bizony, - visszhangozta Neuhoff! - annál is inkább, mert a derék Dominique amúgy sem hagyott egyebet itt nekünk, mint a házipapucsait, amelyek igen drága emlékek, de amelyekre, ha megszorulnánk, még egy karéj kenyeret se kölcsönöznének.

Pasqualini ezalatt előhúzta az aranyakkal tömött selyemzacskót. Jókedvűn odavetette Benedetta elé.

- Olvasd át az aranyaidat, kicsikém, és nyugtázd az átvételt. Csak azért jöttem Párizsba, hogy ezt átadjam, lássalak s ha kedved tartja, visszavigyelek Korzikába. Mert én még ma este visszamegyek. Semmi kedvem ezt a nagy várost megismerni, ahol úgy megbámulnának, mint valami csodaállatot. Vitorlásom, a *Lepke*, Marseilleben vár Tomassóval és Stefanival, akik ezalatt ott eladták az öt hordó olajunkat és préselt fügénket. Jöhetsz vagy maradhatsz, kis húgom, kedved szerint.

Benedetta nem felelt, csak határtalanul szomorún és könyörgőn nézett a báróra, aki megértette a tekintetét. Mosolyogva, megnyugtatón intett, mire a fiatal lány megkönnyebbülten lélekzett fel s az arca gyengén kipirult.

- Ön tengerész, Pasqualini úr? - kérdezte a vicomte, aki Rochelle-ben született, ott töltötte első ifjúságát és szerette a tengerenélőket.

- Tengerész, kereskedő s alkalomadtán néha csempész is - nevetett a korzikai.

- S ez az említett hajó az öné? - kérdezte Neuhoff.

- Igen, báró úr. S minden dicsekvés nélkül állíthatom, ha a *Lepke* kedvező szélnél kifeszíti a vitorláit, hajó legyen, amelyik utoléri.

Szavai megerősítéséül elbeszélte, hogyan vitte Ginestrát, a korzikai követet tizenhárom óra alatt Alériaból Génuába, mikor a korzikai egyesség megszegését ment elpanaszolni a szenátusnak.

- No és most hogy állnak azzal a köztársasággal? - érdeklődött a vicomte, aki nem egyszer hallott Roccaserrától Hyacinto Paoli, Pietro Ornanani s hasonlók zavargásairól, amikkel elég gondot okoztak Génuában a szenátusnak.

- Hát csak úgy! - sóhajtotta bánatosan Pasqualini. A spanyol király tudni sem akar rólunk, vezéreink pedig, ahelyett, hogy egyesítenék erejüket az ellenség ellen, a hatalomért veszekesznek. Miután Génua fegyveres erővel nem bírt elbánni velünk, éheztetéssel és nyomorral akar elgyengíteni. Megtiltotta, hogy idegen hajó Korzikát érintse és korzikai hajónak sem szabad elhagyni a kikötőt. Szerencsétlen hazámfiai kenyér, fegyver és munició nélkül várják a követ visszatérését, akit a szégyenletes feltételek megtárgyalására a köztársasághoz küldtek. Korzika örökre elveszett, ha a Gondviselés meg nem szánja, ha egy idegen uralkodó vagy egy vakmerő, mindenre elszánt egyén nem siet a segítségünkre kellő mennyiségű fegyverrel és élelemmel. A korzikaiak, belefáradva e végnélküli pártviszályokba, bizonyos, hogy meghódolnának és felszabadítójukat királyukká proklamálnák.

A báró, könyökeire támaszkodva, különös, feszült érdeklődéssel hallgatta a korzikai előadását.

- Istenemre! - kiáltotta Philibert vicomte - ha Franciaország egy hajót és két ezredet bocsátana a rendelkezésemre, megkísérelném a kalandot.

- S miután elkergetted a génuaiakat, a korzikaik a két ezrededdel a tengerbe vetnének. Mert ha jól értettem Pasqualinit, a korzikaiak maguk akarnak szigetük urai maradni - felelte Neuhoff.

- Úgy van! Felszabadulva a zsarnok idegen igája alól! - csapott le a korzikai energikusan az asztalra.

- Nos tehát - és Neuhoff magasra emelte színig telt poharát -, a szegény Dominique Roccaserra hamvaira és Benedetta dicső ősének, a *Bel Messere*-nek dicső emlékére esküszöm, én, Théodore de Neuhoff, spanyol grand, német és angol báró, a teuton-rend lovagja, hogyha önök mindhárman segíteni akarnak e nemes szándékomban, három hónapon belül elkergetem a betolakodott idegent Korzika szigetéről és visszaadom e derék népnek a szabadságát, amelytől a gyalázatos, zsarnok génuai köztársaság megfosztotta.

- A Pasqualinik és a Roccaserrák vérére esküszünk, hogy e szent ügyben halálunkig szolgálni fogjuk! - kiáltották felemelt kézzel, egyhangúan Benedetta és Pasqualini.

- Halljuk most a te esküdet, vicomte - fordult barátjához Neuhoff.

- Arra ugyan várhatsz! - pattant fel a kövér Philibert - csak nem képzeled, hogy konspirálni fogok emberek ellen, akiket nem is ismerek s hogy a kedvedért felakasztatom vagy főbelövetem magam.

- Éppen e veszélyek bírhatnak a kívánt elhatározásra.

- Ha ezt a butaságot meg tudod magyarázni, akár török is leszek a kedvedért.

- Előbb török, aztán korzikai - bólintott Neuhoff -, mert a szeget fején találtad. Éppen ez a haditervünk. Most pedig hallgasd a téged érdeklő magyarázatot, vicomte. Tudjuk, hogy szíved egyetlen vágya elnyerni Herminie de Montalban kezét, aki pedig csak a sóványakat szereti. Két hónap óta a legkétségbeesettebb igyekezettel mindent elkövetsz, hogy megszabadulj a potrohodtól, amely szerelmed elnyerésének útját állja. Vívás, lovaglás, nem hozták meg a kívánt eredményt. Vigasztalhatatlanul kövér maradtál. Most hát erkölcsi emóciókkal kell kísérletezned, a szép Herminie makacsságának legyőzésére és kegyeinek elnyerésére. Tegnap azt mondtad, hogy don Carillo elleni hadakozásunk legalább három kilóval lefogyasztott. Kérdezd hát Pasqualini barátunkat, ha nekem nem hiszel s ő is meg fogja erősíteni, hogy, ha megmásztuk a korzikai nyaktörő sziklákat és szakadékokat, ha a csillagos ég alatt aludva, hidegtől, melegtől, esőtől, széltől, éhségtől, szomjúságtól, moszkitóktól, bolháktól és a génuaiaktól szenvedtünk, röviden, ha puskaportól feketén, vihartól cserzetten, fáradhatatlanul törtetünk kitűzött célunk felé és mire e célt elértük, két fontnyi zsír se marad a csontjainkon.

- Szent igaz! - erősítette a korzikai.

- Figyelmedbe ajánlom, hogy minden valószínűség szerint a legkülönbözőbb kísérletezések tárgyai leszünk. Tőrbecsalások, mérgezési kísérletek, éjszakai üldözések napirenden lesznek. Az életmód, amelyet folytatni fogunk, a legmegátalkodottabb hájtömeget is úgy le fogja olvasztani, mint a nap sugara a lágy viaszt.

- Kissé fárasztó lesz... - töprengett Philibert.

- Fárasztó!... több annál! - lelkesült Neuhoff. - Kerékbetörő, minden izmunkat szétmorzsoló.

- Hát üsse kő!... ne mondja senki, hogy egy jó orvos receptje elől kitértem. Csak huszonnégy órai haladékot kérek, Pasqualini barátom, hogy annak rendje és módja szerint elbúcsúzhassam a gyönyörű és kegyetlen Herminie de Montalbantól és becsomagoltassam a szükséges holmit. Aztán rajta, kezdjük meg a génuaiak lemészárlását. Hadd legyek higiéniai alapon - antik hős!

- Éljen Philibert de Montbertrand vicomte! - kiáltotta Théodore örömtől ragyogva.

- Tehát hármasban fogunk hadiflottánkkal bevitorlázni és néhány pisztolylövéssel elseperjük az ellenséget!

- Csak semmi csúfolódás! Ha éppen rákerülne a sor, bizonyos, hogy hármasban is végeznénk a zsarnok köztársasággal. De remélem, hogy e titáni munkára nem fog sor kerülni. Lesz egy hatalmas szövetségesünk, aki fizetni fogja e zenebona muzsikusait.

- Miféle szövetséges! - kérdezte kíváncsian Benedetta.

- Azt majd csak akkor fogom elárulni, ha Orseola nénidet meglátogattuk Tuniszban.

- Lám, lám! hát a barbárokhoz is ellátogatunk? - csóválta fejét a vicomte.

- A kilencedik kereszteshábórú megindítására - felelte Neuhoff erélyesen.

VII.
Harckészen

Don Cristoval de Carillo másnap este nagyon komoly arccal fogadta a bekopogtató Kamrylt. Mert csodálatosképpen a nemes hidalgó szenvedélyes lelkének háborgását Neuhoff báró és Montbertrand vicomte megöletése nem csillapította. Ellenkezőleg. Másként állt volna az ügy, ha őt Neuhoff báró híres kardvágása csakugyan a másvilágra költöztette volna. Ez esetben nem maradt volna egyéb megoldás, minthogy Neuhoff gyűlölt életével egyik bérence végezzen. Csak így pihenhetett volna minden féltékenységtől mentesen, nyugodtan a sírjában. Azzal a megnyugtató tudattal, hogy senora Olivia de Neuhoff de Carillo mindkét oldalról özveggyé lett.

De életben maradva, kasztiliai becsületét mélyen sértette, hogy a bárót felbérelt, megfizetett kéz ölte meg. Senora Olivia is tökéletesen így fog gondolkozni. S miután Kamryl esküjével erősítette, hogy ő és cigányai a báró megöletésében nem részesek, don Cristoval megfogadta, hogy a túlbuzgó Jean Rasquint, mikor a jól megérdemelt díjazásért eljön a palotába, alaposan megfogja botoztatni.

Jean Rasquin azonban sokkal lelkiismeretesebb volt, semhogy egy ki nem érdemelt díjazásért jelentkezett volna.

Idővel aztán az egész dolog kivilágosodott és don Cristoval határtalan megkönnyebbüléssel értesült, hogy az ál Michele Cervione vagyis Théodore de Neuhoff báró újra felbukkant a vívóteremben.

A báró nehány órára csakugyan visszament a régi lakásba Pasqualini kíséretében, hogy családi okmányait és szerény ruhatárát összeszedje s a Boccaserra vívóterem nehány bútorát sebtiben eladja egy szomszédos bútorkereskedőnek. Ugyanez este mind a ketten a fejük búbjáig köpenyeikbe burkolva, Montbertrand vicomte palotájába is elmentek, ahol Benedetta segített Philibert vicomtenak titkos csomagolásánál. Nagy meglepetésükre, az előcsarnokban találták Flambert őrmestert, még pedig civilruhában.

- Mit keres itt Flambert civilruhában? - kérdezte Neuhoff a vicomte-tól, aki íróasztala előtt ülve leveleket írt, míg Benedetta a tekercs aranyakat rakosgatta egy öblös, kötött erszénybe.

- Ah, te vagy báró?... jóestét, Pasqualini!... Hát kérlek, ez a derék Flambert, akinek már csak két hónapi szolgálati ideje volna hátra, arra kért, hogy ajánljam be Grammont herceghez erdőőrnek. Én erre írtam Livry ezredesnek, az unokafivéremnek, a picardiai ezred parancsnokának és megkértem, hogy engedje el ezt a hátralévő két hónapot Flambertnek. Ahelyett azonban, hogy erdőőrnek ajánlanám, magunkkal visszük az expedicióra. Kitünőbb hadsegédet keresve sem találhatnál. S ez mégis csak különb állás, mint az erdőőrség.

- Pompás ötlet, vicomte! - szorongatta hálásan a kezét Neuhoff, - köszönöm.

Flambert e kitüntető megbízatásra büszkébb volt, mintha magától a királytól nyerte volna el a kapitányi rangot. Théodore a zsoldjából előlegezett nehány aranyat, hogy megfelelő ruhát és egy jó kardot vásároljon. És lelkére kötötte, hogy másnap este a Saint-Bernard kapun túl lévő *Hattyú* fogadóban legyen. A postakocsit esti hét órára rendelték.

- Főleg a bajtársainak szót se! - figyelmeztette a vicomte.

- Csak a mamától fogok búcsúzni, - felelte hálás tekintettel Flambert.

- Megmondhatja, hogyha visszajövök, okvetlen meglátogatom, - szólt Neuhoff, emlékezve igéretére.

A vicomte ezalatt befejezte jószágkormányzójához írt levelét. E kellemetlen feladatot elvégezvén, megkönnyebbülten, jókedvűen fordult Benedettához:

- Nos, kis pénztáros, mennyi a pénzünk?

- Hétezer arany, vicomte úr.

- Elég ez egy korzikai királyság megalapításához? - kérdezte Philibert Pasqualinitől.

- Elég ahoz, hogy a hiányzó kenyeret, puskaport és golyókat megvásárolhassuk. Ami a királyt illeti, vállalom a korona és jogar megszerzését anélkül, hogy egyetlen aranyukba kerülne.

- Akkor hát kezdjük a fegyverkezést.

S a vicomte felnyitott egy fiókos szekrényt. Egyik fiók mélyéből elővett egy gyöngyházmarkolatú kis kardot s nehány apró, ébenfapisztolyt, amelyek kis bőrtokjaikban a kard szíjján lógtak.

- Ó, milyen szép kis kard és milyen csodagyönyörű csöpp pisztolyok! - áradozott Barika kisasszony, lábujjhegyről nézve a vicomte vállán keresztül a miniatür fegyvereket.

- Nos, ez a szép kis kard s ezek a csöpp pisztolyok Benedetta kisasszony fiúruhájának kiegészítéséül fognak szolgálni. Mert valószínű, hogy mielőtt Párizs körzetének hátunkat fordítanánk, utunkba akad nehány golyó vagy hadakozó kardpenge.

- Márpedig a királyi hajónak megváltó aranyaival épen és sértetlenül kell eljutnia Korzika kikötőjébe, - fűzte hozzá Théodore.

Benedetta a boldog meglepetéstől némán és mozdulatlanul bámulta a kezébe nyomott kardot, aztán túláradó hálájában megint csak Théodore báró nyakába ugrott és összecsókolta.

Másnap este, mikor besötétedett, a *Hattyú* előtt egy öblös postakocsi állt, három markos lóval. Három órával utóbb már Corbeilleben váltott lovakat s csakhamar kinn porzott a lyoni országúton.

A kilencedik kereszteshadjárat, ahogy Théodore báró az expedíciót elnevezte, a legrózsásabb kedvben indult kalandos útjára. Aranyakkal tömött zsebekkel, pisztolyokkal, kardokkal felszerelten.

Sens kapujánál, ahol reggelizni megpihentek, Philibert vicomte a zsebébe nyúlva, a dohányszelencéjével együtt egy levelet rántott ki, amelyet indulása percében adott át inasa a palotájában, s amelyet a nagy sietségben nem volt ideje elolvasni. Később aztán meg is feledkezett róla. Mikor most feltörte a piros pecsétet, bámulva kiáltotta:

- Don Cristoval de Carillo!

- Talán bizony arra kér, hogy datolyát és fügét hozzál Marseilleből senora Oliviának? - nevetett a báró.

- Olvasd és reszkess, szerencsétlen barátom! - szólt Philibert drámai hangon és átnyujtotta a levelet, amelyet sebtiben átfutott.

Neuhoff fennhangon olvasta az alábbiakat:

> «Vicomte úr!
>
> A legnagyobb elégtétellel értesültem, hogy Neuhoff báróval együtt épen és egészségesen visszatértek Párizsba. Ez a jó hír bizonyára siettetni fogja a gyógyulásomat. Remélem, hogy egy hónapon belül talpraállok.

Miután nem ismerem Neuhoff báró jelenlegi címét, önt kérem üzenetem közvetítésére. Biztosítsa barátját arról, hogy az én megbízásomból többé nem avatkozik idegen kéz kettőnk ügyébe.

Neuhoff báró megölésének tisztességét *magamnak* tartom fenn. Nemes emberhez illő fegyverrel, vagyis karddal. Az elégtétel e módjával tartozom őseim dicsőségének és senora Olivia de Carillo iránti tiszteletemnek és szerelmemnek.

Tolmácsolja Neuhoff bárónak *változatlan gyűlöletem* kifejezését és értesítse arról, hogy új olasz vívómesterem van, még pedig jóval ügyesebb, mint Dominique Roccaserra és Michele Cervione, s hogy e mesterrel, aki házamban lakik naponta nyolc órát gyakorlom a vívást.»

- No, akkor alig marad rajta egyéb a csontnál és a bőrnél, - szólt közbe a vicomte, - maholnap átlátszóvá válik.

«... Tudom, hogy Neuhoff báró, a hitelezői elől menekülve, elfogja hagyni Párizst», - folytatta a báró és közbemorogta: Miért nem fizette ki az adósságaimat? Akkor ott tarthatott volna - s tovább olvasta: «... De azt is tudni fogom, hogy mely országba menekült és ha Mexikó császárja volna is, ha háromszor kellene miatta végigszáguldanom a világon, akkor is utolérném s akkor sem nyugszom mindaddig, ameddig kardomat markolatig a szívébe nem döftem!

... Fogadja ezekután, vicomte úr, megkülönböztetett hódolatom és nagyrabecsülésem kifejezését.

Don Cristoval de Carillo.»

- Nos, báró, mit szólsz ehhez? - kérdezte a vicomte, visszasüllyesztve zsebébe a levelet.

- Csak azt, hogy a jámbor Cristoval kitünő szimatot árult el a mexikói császárra való hivatkozással, s hogy bekövetkezhető pillanatnyi pénzzavaraink esetére egy második bankárt találtam.

- Én pedig, - szólt Benedetta, aki reszkető szájjal, haragosan összevont szemöldökkel hallgatta a levél felolvasását, - esküszöm, hogy ahol az utamba akad, golyót repítek az agyába.

- Miután előzőleg jelezted neki a vendettát, - vetette közbe Pasqualini, - másként gyilkosságot követnél el húgom. A pillanattól, amikor azt mondtad neki: «*Serba ti, mi serba io!*» nyugodt lelkiismerettel kilöccsentheted az agyvelejét. De ha e figyelmeztetést elmulasztod, megtagadom a rokonságot.

- Én pedig megtiltom, érted, *megtiltom*, hogy még csak a megkarcolására is gondolj! - pattant fel Neuhoff. - Carillo az én tulajdonom. Épen akarom megőrizni a magamválasztotta napig és óráig.

VIII.
A barbároknál

A kilencedik kereszteshábor hősei, *seyf*-nek, a tuniszi naptár nyarának utolsó hónapjában, vagyis 1735 szeptember huszonegyedikén kieresztett vitorlákkal közeledtek az afrikai parthoz. A tuniszi naptárnak csak három évszaka van, *raby*, a tavasz, s*eyf*, a nyár és *cjila*, a tél. Tehát az utolsó nyári hónapban, a harcihajó közeledésének órájában, a tuniszi kikötő erődjében, Qasbed várának legmagasabb terraszán egy pompás megjelenésű túniszi szívta nagykomolyan drágakövekkel kirakott csibukját, arannyal hímzett, bíborselyem burnuszában.

A lemenő nap aranyfényét szikrázva verte vissza ég és tenger. A burnuszos férfi energikus vonásait, hosszú, selymes, fekete szakállát is megvilágította. Magas homlokát a hegyestetejű, marabútollakkal ékesített kalap fedte, amelynek széles peremét hátrahajtotta, hogy szabadabban élvezhesse az északkeleti szél kellemesen hűsítő fuvallatát.

Ez a nagytekintélyű egyén Hassan-ben-Ali bég volt, Orseola, Benedetta nénijének jelenlegi tulajdonosa. Körülötte ültek a többi nagyfejűek. A sahab-aga, vagyis a pecsétőr, akinek a kikötőt érintő kereskedelmi hajók postájának és szállítmányának láttamozása is a feladata volt, a négy kaia, a Gabès, Kairouan, Bizert és El-kef erődök parancsnokai és végül a főhadvezér, mind e csapatok parancsnoka.

Őmagassága egy hatalmas tarka selyempárnán ült, keresztbefont lábakkal és szaporán fújta csibukjából a kékes füstkarikákat. Rosszkedvűnek látszott. Volt is rá oka. A kormány politikai látóhatára erősen elsötétült s a helyzet a lehető legfeszültebb volt.

Hassan-ben-Ali bégnek volt egy csirkefogó unokaöccse, Ali pasa, akinek egy jókedvű, de annál meggondolatlanabb órájában a bég méltóságot adományozta. Mármost ez a szemtelen kis kakas új méltóságának első órájában úgy okoskodott, hogyha nagybátyjának fejét levágatván, ez egyszerű módon megszerezné az uralkodást jelképező marabútollas hegyes kalapját, rubinokkal és gyémántokkal kirakott csibukjaival s a kalózflottájával együtt, esetleg ráadásul a szép Orseolát is, akivel nyári estéken El Bardo kertjében kellemesen elnevetgélhetne, az élete sokkal kellemesebbé válna.

Hassan-ben-Ali bőkezű nagybácsi volt és szívesen teljesítette unokaöccse bármely könnyelmű szeszélyét. Kívánságára akármelyik nagyvezérét készséggel lefejeztette volna vagy akár egy tucat andaluziai szépséget is elraboltatott volna derék kalózaival a spanyol partokról öccse háremének gazdagítására. De ezúttal, sajnos, olyas dolgokat kívánt, amelyekhez a nemes bég görcsösen ragaszkodott. Ez okozta a nyilt szakítást nagybácsi és unokaöccs között.

A jóérzésű emberek, a kormány támogatói, természetesen a bég pártján voltak. De az ellenzék a pasa mellé szegődött. Tunisz falai alatt katonásdit játszottak. A felkelők hosszú puskáikkal és széles, rövid kardjaikkal alaposan megritkították a bég lelkes híveinek tömegét. Hassan-ben-Ali a harc kitörésekor elhagyta El-Bardót, a palotáját és háremével s a kincstárral idezárkózott Qasbed erődbe, amely egyben puskapor- és fegyverraktár s állambörtön volt. Itt történtek a kivégzések is. A bűnösöket megfojtották és sorjában az erőd falaira akasztották. Úgy lógtak ott, mint egy mészárszékben az eladásra szánt felhasított borjúk.

Az erőd ágyui oltalmazták a várost s a part egy részét.

A kormány nagyjai ezúttal bizony nem a legjobb híreket hozhatták Őmagasságának. Ali pasa elfoglalta Porto-Farinát s a felkelők elözönlötték Kaidát, amely pedig a legfontosabb gócpont volt. A kalózflottáról, amely pedig már egy hónap előtt útra kelt, néhány pénzes keresztény elrablására, akiknek a váltságdíja dús aranyesőt jelentett az állampénztárnak, és Őmagassága

hárem- és rabszolgaállományának gazdagítására, még mindig nem kaptak hírt. Pedig ez a kalózflotta ugyanaz volt a tuniszi bégnek, mint a badeni nagyhercegnek a rulett. Egyetlen számottevő jövedelmi forrása. Minden esztendőben beterelte a maga harmincezer arany tiszta jövedelmét, ami pedig nem csekélység. Nem is beszélve az izmos, dolgos rabszolgák s a szebbnél-szebb háremhölgyek felhajtásáról.

A nagyfejűek tanácsa, a diván, rosszabbnál-rosszabb hírekkel kedveskedett a mindenható bégnek, aki egyre haragosabban harapdálta csibukja borostyánszopókáját s végül dühösen kijelentette, hogyha államának e nagybölcsességű vezérei huszonnégy órán belül nem fogják felderíteni a helyzetet, minden bölcseségükkel együtt ott fognak lógni Qasbed falának nagy vaskampóin. Mondott helyzetet pedig saját fényes eszével fogja felderíteni.

A sahab-aga, miután alázatosan térdreborulva, hódolattal megcsókolta Őmagasságának papucsait, rámordult a fővezér bégre és értésére adta, hogyha másnap délig nem találja meg a kellő megoldást, előbb megfojtatja, azután felakasztatja.

A fővezér bég szelidebb ember volt. Sokkal nyájasabban és udvariasabban hozta a négy kaia tudomására, hogyha ez éjszakán valamit ki nem okoskodnak és hajnalra elő nem állnak a szükséges megoldás módozataival, legnagyobb sajnálatára kénytelen lesz mind a négyüket megfojtatni és az erőd falára akasztatni. A kaiák mellükön keresztbekulcsolt kezekkel alázatosan meghajoltak és útjokra siettek. A sahab-agát és a fővezér béget Őmagassága, mint az alkalmatlan legyeket, zsebkendője legyintésével hárította el. Aztán két néger rabszolgától támogatva ledöcögött hölgyei háremébe és kedvtelve simogatta egy cukorbafőtt rózsalevelet nyalakodó gyönyörű albán nő selymes barna haját: aki e percben a meghűlés miatt ágyhoz kötött Orseolát helyettesítette az első kegyencnő szerepében.

Őmagassága jól tudta, hogy a díván tanácstalanul elszéledt tagjai nem fogják előteremteni a kívánt megoldást. Ezt csak egy ember tudta volna. Nadir, a szárnysegéde, aki birodalmának legokosabb embere volt. De Nadir e percben egy zsákba varrva, súlyos kövekkel megterhelten a Földközi tenger mélyén pihent. Még pedig nem egyedül. Ugyanabba a zsákba varrták azt a harmadosztályú csinos szultánát is, akinek Nadir alkalomadtán tréfásan megcsípdeste az állát.

Virradatkor a négy kaia a fővezér bég parancsából megfojtva feküdt sorjában, és pont déli tizenkét órakor Őkegyelmessége Hadi-Osman, a fővezér bég, ott lógott az erőd falának egyik vaskarikáján.

Pedig ez az öt szerencsétlen nem is butaságának lett az áldozata. Ellenkezőleg, ők öten találták meg az egyetlen kivezető útat a béke helyreállítására. Ez a mód, ahogy kiokoskodták, Hassan-ben-Ali eltüntetése és Ali pasa tuniszi béggé való proklamálása volt. Csak éppen a kivitelben tértek el a nézeteik. A négy kaia méregre szavazott, a fővezér bég a megfullasztásra tollas párnákkal.

Csak éppen a sahab-aga nem nyilatkozott, pedig éppen neki kellett beszámolnia Őmagasságának közvetlenül az eredményről, amely, ha nem lesz kielégítő, azon menten a fejét veszik. Őmagassága be szokta váltani efajta igéreteit.

Holtpontra jutottak s egyéb eredmény hiján, legalább valamennyi beváltotta alantasának igért fenyegetését. A díván tagjaiból egyedül a sahab-aga maradt életben s mikor most jelentéstételre indult, jól tudta, hogy ez nyomorult életének utolsó útja lesz. Nem is tévedett. Őmagassága, aki már értesült a díván többi tagjának gyászos sorsáról, azonnal egyik oszlophoz kötöztette az agát s már-már kirántotta görbe kardját, hogy különös kegyképen a maga felséges kezeivel nyisszantsa le a tehetetlen államférfi üres fejét. De mielőtt a kardját kiránthatta volna, a tenger felől ágyúdörgést hallott. A hegyek koszorúja százszorosan dübörögve visszhangozta a dörejt.

- A flotta érkezett? - kérdezte Hassan-ben-Ali és visszahanyatlott párnáira.

Ahmed kapitány, akinek segítenie kellett volna az aga kivégzésénél s aki most e kérdésre kisietett a vár bástyájára s onnan kémlelte a tengert, e válasszal sietett vissza:

- Egy olasz vitorlás, Magasságod...

- Egy olasz hajó mer ágyúkkal lődözni az én kikötőmben?... A próféta szakállára ez minden szemtelenséget felülmul! Vezessék ide azokat az idegeneket! Hadd kérdezzem ki én magam őket. Két erős fekete rabszolga álljon készenlétben a korbácsoláshoz.

A kapitány kétrét hajolva a megkötözött Sahab-agára mutatott.

- Végrehajtja-e előbb Fényességed a maga szent kezeivel az ítéletet?

- Később, később... Előbb lássuk a hitetlen kutyákat! - s a bég megindult az erőd belsejébe, követve a kapitánytól s a rabszolgáktól, akik az imént a Sahab-agát megkötözték. Az elítélt magára maradt.

Ezt a kedvező helyzetet arra használta, hogy egy indiai zsonglőr módjára, aki a kígyóival laokoónt játszik, tekergőzött kötelei között mindaddig, míg tagjait sikerült kiszabadítani. Ekkor a kötelet hozzáerősítette a hátsó ablak alatt díszelgő vaskarikához s e hevenyészett hágcsón könnyű szerrel lekúszott Qasbed erődjének falán. Ezt annál észrevétlenebbül cselekedhette meg, mert az erőd összes lakóinak figyelme a tengerpartra összpontosult, az érkező olasz vitorlásra. Csak éppen a vaskarikába beakadt bő bugyogójának egy darabját hagyta ott emlékül. A maga bőrét épen vitte tovább. Egyenest Ali pasa táborába, akinek e naptól kezdve leghűségesebb szövetségesévé vált.

IX.
Az arany biliárd

Pasqualini vitorlása pufogtatta ágyúját Orseola néni üdvözlésére Tuniszba érkezésekor. A *Lepke*, amely a kilencedik kereszteshadjáratot és kincstárát hozta.

Pasqualini, aki a hajó kapitányának szerepét töltötte be, Ahmed kapitányt, ki a bég tizenkét testőrével a fedélzetre jött a hajó megszállására, azon menten a tengerbe akarta dobni. De Neuhoff báró leintette. Azzal érvelve, hogy amúgy is az volt a szándékuk, hogy a bégnél kihallgatásra jelentkezzenek. Ez a szerencsés fordulat most megkímélte őket a jelentkezés fáradalmaitól és azonnal megjelenhetnek Hassan-ben-Ali színe előtt.

Így hát mind az öten, a legénységet tevő hat matrózzal együtt teljes hadi fegyverzetükben követték a partra Ahmed kapitányt, akinek becsületes neve voltaképen Rabaston volt és Saint-Flourban született s aki mint renegát kielégítő tolmácsuk volt.

Qasbed várának egy kis szobájában jó negyedórát megvárakoztatták őket, míg aztán Ahmed kapitány vezetésével átmentek egy nagy terembe, amelynek falai mellett pamlagok sorakoztak, középen pedig egy aranyozott, fából készült biliárdasztal ékeskedett.

Hassan-ben-Ali bég, az asztal zöld posztóján hasonfekve, drágakövekkel kirakott dákójával öt dublét is elpackázott, mielőtt jelentésükről tudomást szerzett volna. Őmagassága, aki evés után rossz emésztése megjavítására, orvosa rendeletére biliárdozott, dühös igyekezettel, de annál kevesebb ügyességgel lökdöste az elefántcsont golyót. A nagy XV. Lajos király példáját követve, aki krokodil étvággyal elfogyasztott ebédei után mindennap jó két óra hosszat biliárdozott a jó emésztés céljából Chamillard-ral. Aki azonban mesterien játszott.

Hassan-ben-Ali bég rendszerint a fővezérrel biliárdozott. Egyedül őt ítélve méltónak e kitüntetésre. Miután a fővezért az éjjel egy szebb világba költöztették, a bég viszont nem akarta elmulasztani rendes étkezés utáni gyakorlatát, megparancsolta, hogy a Sahab-agát oldozzák fel kötelékeiből és vezessék ide. Egy huszonnégy poénes játszma tartamára visszaadja a szabadságát. Addig még hadd éljen a nyomorult! Mert a sahab-aga is jó játékos volt.

Őmagassága addig is folytatta az eredménytelen gyakorlatozást. Mikor a hatodik karambolt is eltévesztette, Neuhoff báró nem tudta visszafojtani egy vérbeli biliárdjátékos felkiáltását:

- Jobban a szélről és gyengébben!

- Mi az?... mit mond? - fordult vissza a bég.

Ahmed kapitány lefordította Neuhoff utasítását. A bég pillanatig bambán meredt a báróra, aztán hirtelen mozdulattal átnyujtotta drágaköves dákóját.

- Játssza meg.

- Őmagassága azt parancsolja, hogy játssza meg, mint ajánlotta, - tolmácsolta Ahmed.

Théodore átvette a dákót, mélyen meghajolt a bég előtt s a biliárdhoz lépve, a tanácsolt karambolt könnyen és elegánsan megjátszotta.

- Tovább! - kiáltotta a bég, egyik kerevetre kuporodva.

Neuhoff harminc másodperc alatt megjátszott egy nyolcas sorozatot.

A bég helyeslően bólintva szólt Ahmedhez:

- Mondd neki, hogy, ha az első karambolt elhibázta volna, ötven botütést kapott volna a talpára.

A kapitány híven tolmácsolta az üzenetet, mire Neuhoff ismételten hódolattal és mosolyogva meghajolt a bég előtt. Ebben a pillanatban jelentették a bégnek, hogy a sahab-aga egy kötéltáncos meg nem engedett módján ereszkedett le az erőd falán. A bég dühtől fújva a sahab-aga büntetésének egy furcsa és szórakoztató módját eszelte ki. A sahab-aga holnap biliárdozni fog ezzel az idegen karambolőrrel s a játszma tétje az aga feje lesz. Ha az idegen veszíteni merészel, társaival együtt a rabszolgapiacra kerül és a hajójukat a bég flottájához csatolják. De ha nyer, szabadon mehet útjára társaival és hajójával együtt. Miután előbb néhány biliárdleckét adott a bégnek, aki a fentjelzett játszma után, bárminő eredménnyel végződjék is, kegyesen a maga fenséges kezeivel fogja lenyisszantani a sahab-aga fejét. Mert hogy az agát huszonnégy órán belül elő kell teremteni, mégpedig elevenen, ahhoz kétség sem fért.

Már ez a kényszerült késedelem is eléggé felbosszantotta a nemes béget. Csibukjának szárát, amelyet egyik rabszolga kéretlenül átnyujtott, ugyane szolga fején törte ketté. Mindenki ijedtnek látszott, csak a kilencedik keresztes hadjárat vitézei álltak nyugodtan és közönyösen. Sőt, korzikai Barika annyira nekimerészkedett, hogy megcibálta Ahmed kapitány kabátját és odasusogta:

- Mondja neki, hogy én Orseola néni unokahúga vagyok. Ez pedig, Pasqualini, az unokaöccse!

Ahmed lelkiismeretesen tolmácsolta a mondottakat, mire Hassan bég a megmaradt csibukszárral odaintette Benedettát. Valamit halk hangon odaszólt a kapitánynak, aki erre kétszer egymásután körbe penderítette Barikát a bég előtt. Mire a nagyúr unottan sziszegte a fogai között:

- Sovány... túlsovány!

Ez a soványság volt Barika szerencséje. Mert ha csak öt-hat kilóval kövérebb, a kapitány menthetetlenül és egyenesen ő magassága háremébe sorozta volna be. Így azonban Flambert a négy matrózzal visszament a hajóra, Barikát, Pasqualinit, Neuhoffot, a biliárdmestert és Montbertrand vicomte-ot, aki nemcsak a törekvésével, de elővillogtatott arany dohányszelencéjével is imponált Őmagasságának, Qasbed várában szállásolták el. Vendéget megillető minden kényelemmel.

A kilencedik keresztes hadjárat számára kiderült a látóhatár.

X.
Orseola néni

Tunisztól keletre ágyúdörej reszkettette meg a felkavart portól szürke levegőt.

Hassan-ben-Ali bég seregét csirkefogó unokaöccsének serege visszaszorította. Két félhold zászlójukat, a rájukerősített lófarkakkal már elveszítették. Aga és sahab-aga hiján, szegény bég maga volt kénytelen serege élére állni. Hogy mennyire kedve ellenére, azt csak ő maga tudta.

Két hét óta, mióta a kilencedik keresztes hadjárat Tunisz kikötőjében horgonyt vetett, Neuhoff báró, hála a reggelenkénti sikeres biliárdleckéknek, annyira befészkelte magát Őmagassága kegyeibe, hogy a bég legfontosabb államügyekben is kikérte a tanácsát. Nemcsak biliárdtanárja, de mindenható főtanácsosa is volt. De, sajnos, az állam alaposan megfeneklett szekerét még a ravasz, éleseszű Théodorenak sem sikerült kirántani a bajok kátyújából.

Ilyen módon a saját szépen kieszelt tervei is körülbelül csődöt mondtak. Pedig egyszer-kétszer alkalmas percekben már előhozakodott a kívánságaival. Mindössze két hajót, harminc ágyút és száz embert kért a bégtől legkedveltebb kegyencnője, Orseola, korzikai hazájának felszabadítására.

Hassan-ben-Ali kalózflottáját legutóbb Gibraltárnál az angolok alaposan megtizedelték. Mindössze húsz hajója maradt s ennek tízszázalékát nem akarta kockáztatni egy esetleges királyság megszerzéséért. Előbb hadd végezzen Ali pasával. Ha visszahódították a lázadóktól az elfoglalt városokat, majd visszatérhetnek a tárgyra. A győztesek mindig nagylelkűek! Egyelőre egyetlen hajóját, emberét vagy ágyúját sem nélkülözheti. Saját fenkölt személyét kell megvédenie.

Ebből Philibert, Flambert és Pasqualini megértették, hogy a bégtől hiába várják a kért segítséget. Okosabb lesz, ha haladéktalanul továbbhajóznak és vagy az algiri bégtől kérnek segítséget, vagy minden segítség nélkül saját töltény- és fegyverkészletük erejével megszállják a korzikai partot, akár Porto-Vecchionál, akár Bonifacionál és megkísérlik a parasztok felszabadítását.

De Neuhoff nem engedett.

- Ennek a barbárnak meg kell fizetnie a biliárdleckéért és politikai tanácsokért. Még ha lopom is a szükséges két hajót, harminc ágyút és száz embert meg kell szereznem.

A várakozási idő alatt a báró, hogy Őmagasságának kedvezzen, magaösszeállította keleties ruhában járt. Itt e meleg éghajlat alatt a bő, selyem török burnusz kellemesebb viselet volt, mint a franciák feszes ruhája. Kardját a burnusz fölé csatolta. Jelmezét egy hosszú, aranygombos bot egészítette ki, amelyet állandóan a kezében lóbált.

Hassan bég, bizalma jeléül, egy lovas hadtestének vezénylését bízta új kegyencére, aki viszont, a bég engedelmével, szárnysegédi minőségben ugyanazon csapathoz szolgálatra rendelte Montbertrand vicomte-ot. A vicomte átlátott a szitán s megértve barátja politikáját, tüzesen villogtatta kardját Korzika jövendő királyának oldalán. Közös érdekük volt Ali pasa mielőbbi legyőzése.

Hassan bég e két hű szövetségesével vonult a döntő ütközetbe.

Dörögtek hát az ágyúk a felkavart portól szürke levegőben, Tunisztól keletre. Orseola, a bég első kegyencnője, mióta rokonai itt időztek, bizonyos kivételes szabadságokat élvezett. Ezúttal is családi körben leste, érthető izgatottsággal, Qasbed egyik terraszán az ütközet döntő eredményét.

Orseola ezidőben harminc év körüli szép barna asszony volt. Talán egy kicsit túlszínes. Szemöldöke és a szempillája koholtól fekete, szája karmintól vérpiros, körmei hennától sárgán fényesek. A bég szemének kellemes volt ez a keleti színösszeállítás, amely Orseola amúgy is tüzes szépségét nem változtatta szelídebbé. E tobzódó színek dacára a szép Orseola esélyei a bég kegyeiben egy kissé megcsappantak, mióta a már említett szép albán nő a háremben csöppent.

Benedetta csillogó szemekkel, nagynénje színessége mellett még a szokottnál is sápadtabban, nyargalt fel s alá a terraszon. Tekintete mohón kereste a nagy síkot, ahol az ütközet lefolyt s ahonnan az ágyúdörgés egyre szórványosabban hallatszott.

Pasqualini, mintha a város kapuján túl nem is verekednének, teljes nyugalommal, már vagy hetedízben szórakoztatta Orseolát a Pompilianik megölésének elbeszélésével.

De egyszerre zűrzavaros lármát hallottak. Két háremőr, karjaival hadonászva, rémülten forró szemekkel, hápogva jelentette, hogy a nagyurat sebesülten hozzák. S hogy a kormány seregét szétverték.

Benedetta felsikoltott és Orseola nénit kézenragadva maga után húzta be a várba. Pasqualini, akit felséges nyugalmából az egy vendettán kívül semmi ki nem zökkentett, kimért lépésekkel baktatott utánuk.

Már az első folyosón szemközt találkoztak a testőrök csoportjával, akik egy hordágyon hozták sebesült urukat. Mégpedig igen furcsa helyzetben. Hasonfekve. Őmagassága két fenkölt kezét jajgatva tapasztotta megsebesült testrészére. Határozatlan időkig bizony le kellett mondania úgy a hátonfekvés, mint a leülés gyönyörűségéről.

Philibert de Montbertrand vicomte, kalap, sőt paróka nélkül, kardjának megmaradt darabját kezében szorongatva komoran követte a gyászos menetet.

- A báró... hol a báró? - rontott neki Benedetta.

Philibert csüggedten hajtotta le fejét.

- A báró hadifogoly! - felelte tompán.

S ha korzikai Barika erre a vészes hírre ájultan össze nem esett volna, bizonyos, hogy ki-kaparja a vicomte mindkét szemét.

A béget bevitték Orseola szobájába, lefektették a tollas párnákra - természetesen hason - s az udvari orvos enyhítő tapaszt ragasztott az inkább rossz helyre esett, semmint veszélyes sebre.

Az ellenséges sereghez átpártolt sahab-aga elszánt katonáival hevesen csapott le kiszemelt áldozatára s ha Neuhoff báró és Montbertrand vicomte szét nem verik a támadókat, bizonyos, hogy a bég az életével fizetett volna. Így azonban, abból a taktikai meggondolásból kiindulva, hogy a hátbakapott vágások mégis csak veszélytelenebbek, lovát még időben hátrafordította, az üldöző sahab-aga kardja hegyének jóval terjedelmesebb és biztosabban elérhető céltáblát szolgáltatva.

Théodore de Neuhoff bárót ezalatt az ellenség körülfogta, foglyul ejtette és Ali pasa táborába cipelte. A bég szétvert serege, vezérek híján célszerűbbnek vélte átpártolni az erősebb félhez, az ellenséghez. Cserben hagyva ágyúikat és lófarkas, félholdas zászlóikat.

A kilencedik keresztes hadjárat vitézei kétségbeesetten ültek össze a dolgok megvitatására. Az éjszakai tanácskozás eredménye az volt, hogy Ahmed kapitányt, mint békekövetet az ellenség táborába menesztették a kellő váltságdíj felajánlására, amelyet a vicomte magánpénztárából áldozott fogolybarátja kiváltására.

Ali pasa azt válaszolta, hogy Neuhoff báró a felajánlott összeg hatszorosát is megéri s ha az általa kívánt összeget meg nem kapja, nevezett bárót már másnap a rabszolgavásáron áruba bocsátja. A kívánt összeg viszont éppen kétszer annyi volt, mint amennyit a *Lepke* valamennyi utasa, valamennyi zsebének a kiürítésével előteremthetett volna. A záros határidő alatt Franciaországból sem küldhették ide az aranyak e tömegét. Ali pasa ugyanis hosszas könyörgésre egyheti határidőt engedélyezett a váltságdíj előteremtésére.

Hassan béghez hiába fordultak. A hasonfekvő bég éktelen káromkodással útjukra küldte őket, azzal a fenyegetéssel, hogyha továbbra is zavarják alkalmatlankodásaikkal nyugalmát, sorra fognak lógni az erőd falának vaskarikáin.

Mikor pedig a szép Orseolának könyörögtek, hogy vesse latba minden kegyencnői befolyását szegény Neuhoff báró megmentésére, a szép Orseola, aki a várablaknál ülve gitárral kísérte mélabús énekét, abbahagyta a dalt és sóhajtva felelte, hogy miután az utóbbi időben öt kilót soványodott, minden befolyását elveszítette ő magasságánál és közbenjárása teljesen eredménytelen maradna.

Montbertrand vicomte elhűlve meredt rá. A sors néha csakugyan szemtelenül szeszélyes. Ő aki egy gályarab kemény munkáját végzi, csakhogy megszabaduljon felesleges kilóitól, napról-napra hízik. Míg Orseola, aki mindenét odaáldozná a hatalmas bég kedvelte gömbölyűség visszanyeréséért, maholnap eléri egy zsoké súlytalanságát.

Csüggedten távoztak.

- Most már csak egy utunk maradt - szólt sötét elhatározással Barika kisasszony.

- Ugyan mi?

- Felajánlom magam Ali pasának cserében a báróért. Orseola néni azt mondta, hogy ebben az országban a nőket sokkal drágábbra becsülik a férfiaknál.

- Igen, - felelte a vicomte - csakhogy a kilók száma szerint. Mint a libáknál. Egy ilyen cinege, mint te, senkinek se kell.

XI.
Váratlan találkozás

Montbertrand vicomte lehorgasztott fejjel igyekezett vissza a hajóra Flamberthez és Pasqualinihoz, hogy hármasban kiokoskodják a kivezető utat. A kikötőben már messziről szemébe tűnt egy francia brikk, a *Cápa*, amely egy órával előbb vetett horgonyt s matrózai a kifeszített vitorlák behúzásán serénykedtek. Philibert megállt és szórakozottan, gépiesen figyelte a munkájukat. Mikor visszafordult és folytatni akarta útját, szemközt állt don Cristoval de Carillóval.

Hosszabban, sárgábban, sötétebben állt előtte, mint valaha és diadalmasan kiáltotta:

- Én vagyok!

A vicomte meglepetésében elnémultan mérte végig.

- Azért jöttem, - folytatta don Cristoval a karja alatt szorongatott hosszú fekete bőrtokra csapva, - hogy Neuhoff báróval befejezzük *Az aranyszarvas*-ban megkezdett ügyünket.

- Nahát!... - hápogott a vicomte két lépést hátrálva.

- Úgy látom, nem várták a látogatásomat.

- Itt Tuniszban... csakugyan nem.

- Elfelejti, vicomte, hogy egy nemes ember mindig állja a szavát. Hellyel és idővel nem törődve - felelte fagyos méltósággal a spanyol.

- Tehát ön jött Franciaországból ezen a hajón?

- Amelyet Marseilleben vásároltam, ahova egyik ügynököm követte önöket, minden lépésüket híven számontartva.

- És ezek a hosszú bőrtokok... ah igen, a kardok!... nos, ön aztán igazán előrelátó!

- A kardok... úgy van! Amelyeknek pengéjét Toledóban kovácsoltattam. Ezek nem törnek, nem is csorbulnak...

- Nagyszerű ember ön!... De, sajnos...

- Jóságos Isten! - kiáltotta elsápadva don Carillo - csak nem érte valami baj Neuhoff bárót?

- Sajnos, aligha lesz alkalma ezeket a nagyszerű kardpengéket szegény Théodore barátom vérében megmártani.

- De hát miért?... Istenem, miért?

- Azért, mert szerencsétlen barátom e pillanatban vasbéklyókban görnyed s mert a rettenetes Ali pasa, aki őt a porto-farinai rabszolgavásáron már holnap áruba akarja bocsátani, bajosan fogja tűrni, hogy e becses portékáján akárcsak egy karcolást is ejtsen.

- A barbárok fogságában! - kiáltotta kétségbeesetten don Carillo - no de csak lefizeti érte a váltságdíjat?

- A legnagyobb örömmel, ha a pasa által követelt ezer metikált rendelkezésemre bocsátja.

- Sangue di Cristo!... ezer metikal! de hiszen ez óriási összeg!

- Remélem, nem sokallja egy báróért?... s még hozzá milyen báróért!

- S ha nem fizetjük le a váltságdíjat?

- Akkor, amennyiben a rabszolgavásáron jó áron el nem adja, Ali pasa egy héten belül lenyakaztatja Neuhoff bárót.

Don Carillo akkorát ugrott, mintha skorpió csípte volna meg.

- Mondja csak, - folytatta bizalmasan a vicomte - a vívásban tökéletesen biztos?

- Tökéletesen.

- Tanult új mesterétől valamiféle titkos csodavágást?

- Hatot is. Mind a hat legyőzhetetlen.

- Szegény báró!

- Ha a kardom elé állítom, biztos a halála.

Philibert megdöbbenve csóválta a fejét.

- Ördögbe is!... ez megfontolandó probléma... Kérdés, hogy mi előnyösebb kitünő barátomnak. Ha egy héten belül lenyakazzák, vagy, ha az ön kölcsönözte pénzből kifizetem a váltságdíjat és huszonnégy órán belül az ön kardja szúrja halálra? Tulajdonképpen cseberből-vederbe esik, én pedig az üzleten céltalanul ezer metikált veszítenék, ami, ahogy ön is hangsúlyozta, nagyon szép pénz.

- Hogyan?... visszariadna egy baráti kötelesség teljesítésétől?

- No de kérem!... fizetni és a pénzünkért semmit se kapni, kész butaság.

- Eltűrné, hogy a szerencsétlen bárót lenyakazzák?

- Nem tűrném, ha tudnám, hogy a kiváltással megmenteném az életét. De az ön hat biztos vágása még egy lenyakazásnál is veszélyesebb. Legalább megmarad az a vigasztalásom, hogy kevesebbet fog szenvedni. A feje egyszerre lent van, de ön száz darabra kaszabolhatja.

- Hát jó! - kiáltotta megvetőn don Carillo, - miután Neuhoff bárót szomorú sorsában a legjobb barátai is cserben hagyják, én fogom kiváltani.

- Na végre!... - sóhajtotta titkon és megkönnyebbülten a vicomte s magában még hozzáfűzte: - a bárónak igaza volt, amikor azt mondta, hogy ez a kasztilini Othelló lesz a tartalékbankárja. - De fenhangon csak ezt kérdezte: - Mikor indul útnak don Cristoval?

- Azonnal.

- Ezzel a délkeleti széllel öt óra alatt elérjük Porto-Farinát. Elérjük... igen. Mert ha kiváltása után azonnal kardja hegyére akarja szúrni a bárót, szükségük lesz legalább is egy párbajsegédre.

- Helyes - felelte don Carillo s már megindult a francia brikk felé.

- Öt perc mulva önnél vagyok! - kiáltotta Montbertrand vicomte és lábát a nyakába szedve loholt a *Lepke* felé, amelynek fedélzetén Pasqualini a napon hasalva élvezte az áldott semmittevést.

- Hé! Pasqualini! - kiáltotta a partról, - öt perc mulva indulok Neuhoff báróért Porto-Farinába. Értesítse Benedettát. Éjfélre, de legkésőbb holnap reggelre itt vagyunk Tuniszban.

Pasqualini megsem mozdult, csak álmos hangon dünnyögte:

- Perfettamente bene, signor.

- És ezek a lusta naplopók akarnak forradalmat csinálni! - morogta vállát vonva a vicomte.

Öt perc mulva csakugyan a *Cápa* fedélzetén volt. Kedvező szél mellett ezen a pompás vitorláson Tuniszból Porto-Farinába nagyon kellemes útjuk volt. Pontosan két órakor léptek az arab tolmáccsal, akit Montbertrand fogadott fel, a rabszolgapiacra. Neuhoff báró arannyal hímzett selyemburnuszában a piac közepén ült őrei között. A mellén csüngő táblán ezerkétszáz metikal kikiáltási ár volt feltüntetve. Egy görbeorrú, púpos spanyol matrona alkudozott rá éppen.

- Megálljunk! - harsogta közbe Montbertrand vicomte.

Neuhoff báró az ismert hangra felnézett. Mikor a vicomte mögött meglátta a hórihorgas don Cristovalt, megértőn mosolygott.

Kétségbeesett licitálás kezdődött, mert a vén spanyol banya, nem tudható, milyen titkos okokból, görcsösen ragaszkodott a daliás báró megvásárlásához. Végül mégis csak don Cristoval győzött. Senora Olivia első férjének visszavásárlása a kikiáltó megborravalózásával együtt pontosan tizennégyezer aranyába került.

- Ó, nemes don Cristoval, akit inkább Gondviselésemnek nevezhetnék, - szólt drámai hangon Neuhoff báró, kellő távolságban a rabszolgapiactól - mielőtt illő hálával megköszönném e kifejezhetetlenül nagy szolgálatot, engedje, hogy senora Olivia de Neuhoff y Carillo becses egészsége felől érdeklődjem.

Don Cristoval rászegezte egy vipera fullánkjánál is mérgesebb tekintetét s egy közeli pálmacsoportra mutatva, síri hangon felelte:

- Itt megverekedhetünk!

- Aki lassan jár, tovább ér, signor, - felelte Théodore, aki mióta Pasqualinival együtt élt, szívesen kevert olasz szavakat a beszédjébe - magam sem kívánok egyebet, minthogy a tizennégyezer aranyát egy tisztességes kardvágással kiegyenlíthessem. De nem itt!

- Talán bizony fél, báró úr?

- Rettenetesen félek! Ó, de nem Kegyelmességedtől, aki nemes faj sarja. Hanem ettől a vad Ali pasától, aki, bizonyára étvágygerjesztőnek, ma reggel végignézette velem egy-két hadifoglya lenyakaztatását. Borzalmas volt! Még most is vöröset látok!

- Nemesi szavamra ígérem, hogy nem a fejét fogom levágni - felelte méltósággal don Cristoval.

- Annak dacára...

- Úgy látom, erőszakkal kell a kardom elé állítanom! - csattant fel most már hevesen a spanyol és előrántotta kardját. De a vicomte idejében lefogta hadonászó kezét. - Engedjen... nem látja, hogy forr a vérem! - és don Cristoval ki akarta rántani kezét a vicomte öklének vasszorításából.

- Nem csodálom, - felelte hűvösen Neuhoff - ez a rekkentő hőség még egy krokodiltojást is kikeltetne. De mégsem kellene így elveszíteni a fejét. Lovagiasan megfogalmazott levele után...

- No, de csak nem hiszi, hogy tisztán keresztényi könyörületességből vásároltam vissza tizennégyezer aranyért?

- Nem, nem! Jól tudom, mi a szándéka és a legnagyobb készséggel szolgálok a kívánt elégtétellel. De nem itt, ellenséges területen. Amint barátom, Hassan-ben-Ali bég földjén leszünk, megverekedhetünk.

- Ezt a tengeren, hajóm fedélzetén is megtehetjük.

- Ne felejtse,- szólt közbe Philibert vicomte - hogy a hajó ingadozása lehetetlenné teszi a víváshoz szükséges biztos állást.

- Ez igaz - felelte a spanyol és kihúzta az óráját. - Ha jól számítok, éjjel, tíz óra körül érhetünk Tuniszba.

- Igaz, - felelte Neuhoff - de ne felejtse, hogy telehold van.

- S a narancsnagyságú csillagok a napnál is jobban világítanak - fűzte hozzá a vicomte.

- Ha partot értünk, - szólt megint a báró - egy kis homokszigetre megyünk, amelyet ismerek és ott megvívunk. Ugyanazt a vágást fogom megkóstoltatni önnel, amelynek érintését már egyszer érezte...

- Én pedig kiparírozom s a riposztom egy olyan... De majd lepjem meg.

- Örömmel várom a meglepetést, amelyet igyekezni fogok ugyancsak valami... váratlannal viszonozni - hajolt meg udvariasan a báró.

Mondott időben pontosan ott álltak a kis homokszigeten, amely a telihold sugarainál úgy csillogott, mint egy ezüstgömb. A sziget alig volt nagyobb egy ötvenszemélyes ovális asztal lapjánál. Kemény, szikkadt talaja kitünő vívó plans volt. Don Cristoval segédje a brikk kapitánya volt, Pierre Roberval, egy francia, aki fiatalkorában a maga bőrére párbajozott vagy egy tucatszor. Négy izmos evezős szállította csónakban a két ellenfélt s a két segédet a kis szigetre.

- Remélem, - súgta Philibert vicomte a bárónak, - hogy ezúttal végleg megszabadítod a földtekét ettől a Don Quijotétól és a szép senoráról leveszed a hymenláncok felét.

- A próféta szakállára, ahogy Hassan bég barátunk mondaná, - súgta vissza Neuhoff - én éppen az ellenkezőjét remélem. Mindenképpen azon fogok igyekezni, hogy szerencsés, könnyű kézzel bánjak vele. Olyan embert, aki tizennégyezer aranyért kivált a fogságból, gondosan meg kell őriznünk egyéb alkalmakra is...

Don Cristoval kihúzta tokjaikból a híres toledói pengéket és átadta segédjének. Két pillanat mulva szembenálltak. A támadást óvatosan, tapasztalt vívók módjára kezelték. A báró tanulmányozni akarta ellenfele vívómódszerét s e célját tíz másodpercen belül elérte.

- Ejnye, ejnye! - kiáltotta rosszalón - az én kezem alatt sokkal többet tudott. Új mestere nyolc lecke alatt tönkretette az én egész munkámat. Fogadok, hogy valami kiérdemesült katona. Akadémiának elég jó, kedves Cristoval, de párbajban ezekkel a vágásokkal semmire sem jut!

Don Cristoval látva, hogy minden titkos hírhedt vágását játszva kivédik, citromsárgából zöldesre fakult. A báró úgy bánt el vele, mint egy tanítványával s ez a megaláztatás tetőpontja volt. Egy heves támadásánál azonban mégis sikerült ellenfelének csuklóját könnyen megszúrni.

- Hopp! vigyázat! - kiáltotta Théodore - most következik a Vaucresson erdei vágás... csak éppen más helyen... változatosság okáért...

S Neuhoff kardpengéje már feléig vértől vöröslött. Don Cristoval mély vállsebével egyet perdült és ájultan bukott le a homokra. Roberval kapitány odafüttyentette a matrózait, akik a sebesültet az óvatosságból magukkal hozott függőágyba fektették s a csónakba vitték.

- A hajón van orvosunk, - szólt Roberval a vicomte-hoz - don Cristoval de Carillo gondolt erre az eshetőségre.

- Remélem, egyhónapi pihenéssel ezúttal is megússza, - szólt a báró - s elég erős lesz ahoz, hogy a toledói pengékkel harmadízben is kísérletet tegyen.

- Ezúttal azonban majd hátrahagyjuk, hogy hol találhat és megkíméljük a detektívek felbérelésének felesleges költségétől, - fűzte hozzá a vicomte. - Kár a pénzért!

Mialatt don Cristovalt emberei kellő elővigyázatossággal a brikkre szállították, Théodore és a vicomte nagyon elégedetten, karöltve mentek Quasbed várába.

XII.
Ahmed kapitány hasznos érdeklődése

E nevezetes események lefolyása alatt az egyre dühösebben kiabáló Hassan-ben-Ali bég a belső helyzetet épúgy összezavarta, mint a külpolitikát. Benedetta, aki halálos nyugtalansággal várta a vicomte visszaérkezését, sírva panaszolta, hogy ő magassága, mikor Orseola néni sebesülése felől kérdezősködött, egy légycsapóval rácsapott Orseola néni orrára. Pasqualini, meg tudomást szerezve a rokonán ejtett sértésről, a zsarnok ablaka alatt elharsogta híres vendetta kiáltását: - *Serba ti, mi serbo io!* és visszament a *Lepke* fedélzetére. A katasztrófák listáját szegény Ahmed kapitány esete zárta le, aki Őmagassága előtt tüsszenteni merészelt s e tiszteletlenségéért ötven botütéssel véresre verték a talpát.

Neuhoff a helyzetet mérlegelve, kiokoskodta, hogy az elégedetlenségből kellő hasznot húzhatnak. A forradalmárok mindenütt felülkerekedtek s előreláthatón Ali pasa egy héten belül diadalmasan bevonul Tuniszba. Így hát ajánlatos minden hamis szégyenérzés nélkül elódalogni a szerencsétlen bég elől, annál is inkább, mert ahogy Orseola néni és a légycsapó esete mutatja, a nemes bég felgerjedt haragjában kegyenceit sem kíméli. Legkevésbé azokat, akik rossz híreket hoznak. S mi egyébbel szolgálhatna a báró, aki egyenest az ellenség darázsfészkéből jött.

Neuhoff báró a hirtelen elhatározások embere volt. Mindenekelőtt szigorúan megparancsolta Pasqualininek, hogy a vendettáját egyelőre rakja hűvösre. Aztán Benedettával és Philibert vicomte-tal felkereste a szegény meglégycsapózott szultánát s a következőket mondta neki:

- Egy nekivadult bég, aki annyira megfeledkezik arról, hogy kegyenc nőjének az orrát meglégycsapózza, egyebekre is képes. Azt tanácsolnám jelzett szultánának, hogy minél sürgősebben térjen ki az esetleg bekövetkezhetők elől.

- Tökéletesen igaz! - bólintott Philibert.

- De a bég nem engedne távozni. Ezt az ország törvényei is tiltják, - panaszolta Orseola.

- Senki sem kérné az engedelmét.

- Az pedig szökés volna! - rémüldözött a szép Orseola.

- Valamennyiünk egyetlen menekülése! Dicsőségteljes szökés. Teljes hadizsákmányunkkal és fegyvertárunkkal!

Philibert, aki a programm e pontjába nem volt beavatva, közbe akart szólni, de Théodore erősen megmarkolta a kezét és elhallgattatta.

- Feltéve, ha a megkergült fejedelem szeszélyeinek nemes áldozata, - és hódolattal hajolt meg Orseola előtt, - ha Korzika e gyönyörű virágszála, akit akarata ellenére gyökereztek idegen földbe, megőrizte lelke mélyén távoli hazája emlékét. S ha minden áldozatra kész imádott hazájának a felszabadítására.

Orseola bársonyos, nagy, fekete szemeivel kérdőn bámult a báróra.

- Ha ezeket a drágakövekkel, igazgyöngyökkel és aranyakkal telt ládácskákat, amelyeknek ára az ön... azaz, hogy amelyeket ötévi rabszolgasága árán nyert, mint jó honleány, odaáldozná hazája érdekeinek s átengedné azoknak, akik szülőföldjét meg akarják tisztítani az idegen hordáktól.

- De hiszen ezek a drágaságokkal telt ládák Hassan-ben-Ali bég tulajdonai - ellenkezett Orseola.

- Cél szentesíti az eszközt! - folytatta egyre jobban nekitüzesedve a báró - a tulajdonjog itt mit sem határoz. Ezekre az értékekre mulhatlanul szükségünk van a fegyverek és töltények beszerzésére.

- Hallod, báró! - kiáltotta közbe Philibert, - ez a mód mégis egy kicsit...

- Itt nincs «mégis!» - mordult rá a báró - politikában, ha az ember célhoz akar érni, nem gáncsoskodhatunk a részleteknél. Hogyan?... koldusszegényen menne el, itthagyva mind e kincseket vetélytársnőjének, az albán nőnek? Az új kegyencnő ékesítésére? Csakúgy menne el, mint ahogy jött? Semmit se kapva cserébe azért, amit itthagyott?

- Nem!... soha! - kiáltotta szenvedélyesen Orseola, - inkább meghalnék!

- No látja!... különben is, az egész felelősséget vállalom! - fejezte be gőgös öntudattal a báró.

Ez a hirtelen felvetett terv a maga vakmerőségében oly mulatságosan szemtelen volt, hogy a vicomte majd megfulladt a visszafojtott nevetéstől. Még ott fuldokolt a zsebkendője mögött, mikor az ajtó felnyílt s a sebestalpú Ahmed kapitány döcögött be, két botra támaszkodva. A megbotoztatás ez áldozatának siralmas megjelenése éppen e pillanatban csak fokozta a vicomte feltartózhatatlan jókedvét. Az áruló nevetés e drámai pillanatban már-már kirobbant. De Neuhoff szerencsére idejében keményen belecsípett a karjába és a fülébe súgta:

- Vigyázz!... mindent elronthatsz hülye nevetéseddel. Ez az invalidus a hadipénztárunk kulcsa! - és szegény Ahmed elé rohanva, gyengéden a pamlaghoz támogatta és leültette. A kapitány szomorú, de árulón vágyó tekintettel nézte a bég ex-kegyencnőjét.

- Szegény Ahmed! - sóhajtotta gyöngéd részvéttel a szép Orseola, - az ablakból néztem megbotoztatását és fájó szívvel számoltam az ütéseket.

- Köszönöm gyöngéd szívének érdeklődését! - súgta félhangon a kapitány.

- Az urak előtt bátran beszélhet, drága kapitányom, - mosolygott kegyesen Orseola. - Jöjjenek közelebb, uraim.

A két barát letelepedett a dívány melletti párnákra.

- Azt hiszem, kedves Ahmed, - folytatta bizalmasan Orseola, - urunk legutóbbi eljárásával ön sincs megelégedve?

- Megelégedve! - visszhangozta a kapitány égnek emelve szemeit.

- Bizonyára tudja, hogy velem is...

- Abban a pillanatban léptem be őmagassága szobájába, mikor a légycsapót felemelte, - lehelte Ahmed hirtelen felélénkülve és szenvedélyesen a yatagánjára csapott, - s csak egy szemrebbenésre, egyetlen intésére vártam, hogy ezzel a yatagánnal lekanyarítsam a fejét.

- De hiszen ez nagyszerű! - lelkesült Neuhoff, - akkor hát ön is a mi emberünk, kapitány!

- Kapitány, - szólt határozottan Orseola, - visszamegyek Korzikába s önt is elviszem. És ott, - folytatta jóval szelídebben, - hazám ege alatt, kárpótolni fogom az itt esett sérelmekért.

A kapitány lángragyúlt arccal térdre akart borulni az imádott nő előtt, de Neuhoff kezét a vállára téve, megakadályozta a mámoros boldogság e spontán megnyilatkozását.

- Ezek a nyilatkozatok itt, Hassan bég kötelékében, veszélyesekké válhatnak, kapitány. Várjon legalább addig, míg hadiárbócosa fedélzetén leszünk.

- A... hadiárbócosom... fedélzetén?... - dadogta bambán a kapitány.

- Természetesen, - szólt a vicomte, - csak nem gondolta, hogy egy ex-szultánát egy rozoga olasz gyümölcsszállító bárkán viszünk Korzikába?

- Ezt ön el sem tűrné, kapitány, - erősítette erélyesen Neuhoff. - E célt legfeljebb egy díszgálya szolgáltathatja. Vagy legalább is egy tízágyús hadiárbócos, harminc főnyi felfegyverzett legénységgel.

- Magam fogom őket kiválasztani - bólintott elismerőn Ahmed.

- És miután signora, - folytatta Théodore, - korzikai barátainak néhány kis emléket akarna hazavinni Tuniszból, remélem, vállalja a csecsebecsék beszerzését és hajóraszállítását.

- Magam megyek a bazárba - felelte olyan boldogan a kapitány, mint egy siheder, aki első találkájára készül.

- Bocsánat, kedves kapitányom, - ellenkezett Théodore, - a jelzett emléktárgyakat a bazárban hiába keresné. Ha jól tudom, ön a tengerészeti fegyvertár felügyelője.

- Igen - felelte megdöbbenve Ahmed.

- Hát kérem!... akkor szállíttasson a hajójára vagy húsz hordó lőport, négyszáz puskát, háromszáz pisztolyt s néhány tucat láda golyót és töltényt.

- Ez az a kis emlék, - szólt egy huri mosolyával Orseola, - amit hazámfiainak vinni szeretnék.

A kapitány meglepetésében szólni sem tudott.

- Ha e beszerzésekhez pénzre volna szüksége, rendelkezzék tárcámmal, kapitány, - folytatta könnyedén Orseola.

Mielőtt a kapitány felelhetett volna, Neuhoff élénken közbevágott:

- Felesleges, signora. A kapitány előlegképen folyósíthatja ezt a kis államkölcsönt. Ha majd korzikai király leszek, elszámolunk.

- Mikor akarnak indulni? - kérdezte a kapitány.

- Minél előbb - felelte Orseola.

- Holnap éjjelre minden rendben lesz. Hadiárbócosom, a *Kyblé* fedélzetén várom önöket.

Neuhoff valamit odasúgott a vicomtenak, aki helyeslőn bólintott s a búcsúzó kapitány után sietve vele együtt távozott. Neuhoff kettesben maradt Orseolával.

- Ezt a szegény kapitányt tökéletesen megbabonázta - mosolygott Neuhoff.

- Nem volt nehéz - s a szép Orseola szemérmesen lesütötte a szemét - másfél év óta imád.

- És ön?

- Ennyi kedvességgel és lovagiassággal szemben bajosan maradhat az ember érzéketlen.

- Lám, lám... Így hát Hassan-ben-Ali hűtlensége éppen kapóra jött.

- A kapitány auvergne-i! - felelte Orseola olyan hangsúllyal, mintha azt mondta volna: «Montmorency».

- Ó, az auvergneiek fajtája világszerte ismert. Főleg a tevékenységükről - hangsúlyozta elismerőn Neuhoff.

XIII.
Az azúr hullámokon

A két hajó, a *Lepke* és a *Kyblé*, méltóságteljesen ringatózott a Földközi tenger azúrkék hullámain. A kapitány semmit sem felejtett azokból a kis emlékekből, amelyekkel Orseola otthoni barátait megörvendeztetni akarta. A hadihajó teljhatalmú főparancsnoka Neuhoff báró volt. Kívánságára a vicomte Túniszban néhány bizalmas sort hagyott hátra don Cristoval számára.

E levélben arról értesítették, hogyha esetleg harmadízben is kedve kerekednék Neuhoff bárótól megvágatni magát, Korzika trónján megtalálhatja a keresettet.

A bégtől, közös megegyezés alapján, nem búcsúztak.

Röviden megemlíthetjük, hogy Hassan-ben-Ali bég, mikor megtudta a szép Orseola, a kapitány, a tízágyús hadihajó, a puskaporos hordók és fegyverek szökését, rettenetes dühében az üldözésükre indult. Miután úgy tájékoztatták, - Neuhoff báró elővigyázatosságából, - hogy a szökevények Algir felé vették útjukat, ő maga is Algir felé hajózott s így egyenesen beleszaladt Yunas bég flottájába, aki pedig legádázabb ellenségének, Ali pasának a fia volt. Mi sem természetesebb, minthogy Yunas bég elfogatta a gályát s a szerencsétlen béget kiszolgáltatta apjának. Ali pasa ilyen módon a szép Orseolán kívül mindent megkapott, amit csak bírni vágyott.

Így végződött Hassan-ben-Ali pályafutása, aki csak biliárdjátékosnak volt rosszabb, mint uralkodónak.

Neuhoff báró, Korzika jövendő királya, két hajóval indult királysága meghódítására. Miután Ahmed kapitány kitartásában nem igen bízott, azt viszont tudta, hogy Orseola legmesszebbmenő kegyeinek elnyeréséért a fülig szerelmes kapitány az életét is odaáldozná, ehhez arányítva rendezte az indulást.

Orseolát, Benedettát és Montbertrand vicomte-ot Pasqualini vitorlásán helyezte el. Ő maga, Ahmed kapitánnyal és Flambert-rel a hadihajón maradt.

Közösen elhatározták, hogy elsőnek Pasqualini és Benedetta fognak partot érni a vitorlással, Balagna partján, ahol mult évben Lapoi Paoli, Castinetto és Maldini vezérlete alatt a lázadók tíznapi megszállás után elfoglalták Cortét. Balagna a sziget Bastián alóli része volt.

A korzikai vezérek apró osztagokra tagolt csapatai ellen a génuai köztársaság tejhatalmú megbízottjai, Grimaldi, Pinelli és Rivarola egymásután több-kevesebb szerencsével küzdöttek, de legyőzni nem tudták.

A mindenre elszánt Rivarola, meggyőződve, hogy fegyveres erővel nem boldogul, más eszközökkel kísérelte megtörni a korzikai felkelők makacsságát. A felkelők városainak s faluinak könyörtelen kiéheztetésével.

Ez volt a helyzet, mikor Korzika jövendő királya Aléria vizein a partot megközelítette.

Kellő előkészületek után Pasqualini és Benedetta, 1736 március tizenkettedikének éjszakáján, a *Mosca* és *Lepke* csónakjában, Vescovatotól egy mérföldnyire partra szálltak. Pasqualininek e körzetben sok barátja volt s megvolt a reménye arra, hogy a felkelőkből megszervezheti a kellő csapatot Théodore fedezetére, aki Alériában, Tavignanóban akart partra lépni. A tavaktól körülvett Aléria, majdnem teljesen elhagyatva, a korzikaiak birtokában maradt. De nem sok hasznuk volt belőle.

A vitorlás és a hadiárbócos a parttól két mérföldnyire alkonyatkor horgonyt vetett. Neuhoff türelmetlenül várta az éjszakát, hogy partraszállhassanak. Időközben a szél megfordult. Még rá sem eszméltek s a felkorbácsolt hullámok magasra tornyosultak körülöttük. A földközi-tengeren a vihar kitörése pillanatokba se telik. Húsz másodperc alatt a két hajó könnyű dióhéj gyanánt táncolt a nekivadult hullámok hátán.

Körülbelül egy órával e tengeri tánc megkezdése előtt, amelyhez a mennydörgés szolgáltatott zenekiséretet, a villámcikázások pedig a világítást, egy kis halászbárka tünt fel két bennülővel a hadiárbócos hullámvonalában. Neuhoff báró a fedélzetről különböző jelekkel figyelmeztetni akarta a halászokat, hogy szükség esetén a hajóján menedéket találhatnak. Mert az ég már ekkor gyanúsan elsötétült s az eső is megeredt. De a csónakban ülők éppen az eső miatt nem láthatták a jóakaratú integetést. Irányjelzésül elsüttethette volna egyik ágyúját, de ezt a génuaiak miatt nem merte. A szerencsétlen halászokat kénytelen volt sorsukra hagyni s Isten kegyelmére bizva veszendő csónakjukat, lement a kabinjába és folytatta a megkezdett sakk-játszmát Ahmed kapitánnyal.

Egész éjjel sivított a szél. Istenkisértés lett volna partraszállásra gondolniuk.

Másnap virradatkor Flambert kopogtatott be Neuhoff kabinjába.

- Mi az?... megfeneklettünk? - riad fel álmából a báró.

- Az idő gyönyörű, báró úr! - felelte Flambert.

- Remélem, nem azért ébresztett fel, hogy az időjárásról tájékoztasson.

- Bocsánat, báró úr, Montbertrand vicomte úr küldött sürgős levelet egyik matrózával, azzal a szigorú meghagyással, hogy azonnal kézbesítsük.

Theodore sebtiben átfutotta a ceruzával írt sorokat:

«Kedves báróm!

- Öltözz azonnal díszbe és rakd fel az összes kezed ügyébe eső rendjeleket. Az éjjel csodálatos megmentést, illetve halászást eszközöltünk. Egy óra mulva Pasqualini hajódra viszi azt a nagyfontosságú személyiséget, akit kihalásztunk s aki kezében tartja a koronádat. Aki senki más, mint Orticoni érsek, aki mult évben trónját felajánlotta a spanyol királynak. Ennek a szent embernek, aki a sziget keleti és közép részének összes híveit hatalmában tartja, két szenvedélye van. A sirályokra vadászás és a magaválasztotta korzikai király trónrajuttatása. A sirályvadászása az éjjel balul ütött ki. Gondoskodj róla, hogy második szenvedélyének annál zavartalanabbul hódolhasson.

Hűséges barátod,

Montbertrand.

P. S. Talán nem volna rossz politika fentnevezett barátodat miniszterelnökké kinevezni.»

- Az arannyal hímzett frakkomat, a malincsipkés ingemet, s a gálakardomat - kiáltotta Théodore és lázasan ugrott ki a függőágyból. - Flambert barátom, maga lesz a komornyikom és fodrászom egy személyben.

Egyesített igyekezetük eredményeképpen, háromnegyed óra mulva Neuhoff báró kikenve, kifenve, ragyogó díszben, parfőmtől illatosan feszített a fedélzeten. Mellét több rendjel ékesítette, mint egy teljhatalmú nagykövetét egy európai kongresszuson. Most már nem törődve a kockázatokkal, Neuhoff elrendelte, hogy a pillanatban, mikor Orticoni őeminenciája a fedélzetre lép, üdvözlésére az összes ágyúkat elsüssék.

A jelzett időben Orticoni érsek, Pasqualini kíséretében pontosan megjelent. Ahmed, aki a jövendő Felség mögött állt, intett a matrózoknak, akik a tíz ágyút elsütötték. A báró a dörgő ágyúk füstfellegében szorított kezet a kanonokkal. Orticoni önérzetének az üdvözlés e neme minden díszbeszédnél jobban hízelgett.

Az érsek köpcös, himlőhelyes emberke volt. Halászáshoz öltözve, térdigérő bőrcsizmáiban, barna köpenyében, amelynek csuklyáját a fejére húzta s amely alól csak kerek arca vöröslött ki, inkább egy korzikai csempész, semmint az egyház szent emberének benyomását keltette.

Lementek az alsó fedélzetre és kettesben bezárkóztak Neuhoff kabinjába. Orticoni kitünően értett ahhoz, hogy minél kevesebb beszéddel minél több szót húzzon ki a másik félből. De Neuhoff báró, Börtz báró volt bizalmas titkára, nem hiába volt kétízben titkos diplomáciai küldetésben Angliában és Spanyolországban. Szégyen lett volna, ha túl nem jár egy falusi kis Macchiavelli eszén. Rövid néhány mondattal elmondta, hogy Würtemberg hercege s a francia király a szövetségesei s a túniszi kormány minden erejéből támogatja törekvéseiben. Ezúttal is rendelkezésére bocsátotta a szükséges fegyverkészletet és egy hadihajóját, azzal a megbízással, hogy belátása szerint használja fel az esetben, ha a korzikaiakat őfényessége támogatására érdemeseknek ítéli.

Az érsek, aki egyebet sem kívánt, minthogy meggyőzzék, nem erőszakolta e biztató állítások bizonyítását. Ha valaki, úgy ő legjobban tudta, hogy Korzika koronáját viselni inkább sajnálatraméltó teher, semmint irigylendő dicsőség. Ez a naív, nagylelkű gavallér dőre illúzióival és tömött zsebeivel éppen kapóra jött. Hiszen, ha most Korzika királyságát nyilvánosan áruba bocsátották volna, ötszáz aranyat nem ígért volna érte még műgyüjtő se.

A derék érsek hát nyugodt lélekkel megígérhette Neuhoff bárónak, hogy egy héten belül Korzika királyává proklamáltatja. Mielőtt elváltak, az ünnepség napját, óráját és minden részletét pontosan megbeszélték.

Théodore de Neuhoff 1736. március 15-én vonult be a *Kyblé*-n Aléria kikötőjébe.

XIV.
Koronatanács

- Őkegyelmessége, Philibert de Montbertrand miniszterelnök úr! - jelentette a teremszolga a tanácsterem küszöbéről.

Philibert, udvari öltözékben, karja alatt nagy vörösbőr aktatáskát szorongatva, üdvözölte Giovanni Jacobada, Fabiani és Orezza ezredeseket.

- Őeminenciája a sartenai hercegérsek! - recsegte a szolga, mély meghajlással bebocsátva a köpcös Orticonit, violaszínű talárjában.

- A hadtestparancsnok úr és a főtengernagy úr őkegyelmességeik! - jelentette ismét.

Flambert és Pasqualini karöltve jöttek be fényes egyenruháikban. A két újonnan érkezett mély tisztelettel üdvözölte a hercegérseket és a miniszterelnököt, aki aktáit sorakoztatta, aztán az ezredesek csoportjába vegyültek a terem túlsó sarkában.

Orticoni érsek leült a tanácsasztalhoz, egy emelvényen álló aranyozott karosszék jobbjára, amelyet bizonyára Őfelségének tartottak fenn. Gömbölyű potrohán összekulcsolta párnás kezeit és két ásítás közben odaszólt a királyi karosszék balján ülő miniszterelnöknek:

- Őfelsége jó félórát késik.

- Őfelsége Foce várába ment a sáncmunkák megtekintésére, - felelte Montbertrand, - de azt hiszem, megérkezését várva, az urakkal megvitathatnánk néhány szőnyegen forgó politikai kérdést.

- Megtehetjük - dünnyögte az érsek, reverendája zsebéből előhúzva arany dohányszelencéjét, a vicomte ajándékát.

Philibert megrázta az előtte álló csengőt s a tanács tagjai sorra leültek a helyeikre.

Montbertrand vicomte államférfiúi minőségében még terjedelmesebb volt, mint annakelőtte, de a politikai gondok megfosztották arca rózsáitól s azelőtt friss, egészséges arcszíne pergamentszínűre sárgult.

- Uraim - kezdte erős hangon - azóta a nap óta, mióta a derék korzikai nemzet megbízottjai szeretett királyunkat, I. Théodore-t, Tavagna székesegyházában megkoronázták, vagyis 1736. március 15-e óta, nagy események történtek e titáni földön, amelyre a természet legszebb alkotásait halmozta. Ahol a sziklák a fellegeket érik, az erdőknek nincs határuk, s az emberek teste vas és a szíve gyémánt.

A négy ezredes és Pasqualini, hízelgőn érintve e szóvirágok halmazától, helyeslőn felmorgott.

- Egy hónap alatt, - folytatta Philibert - visszahódítottuk a génuaiaktól Porto-Vecchiót, San Fiorenzót, Algaiolát, San Pelegrinót és Ajacciót! Ma már Bastia urai is lennénk, ha Giafferi és Paoli tábornok kapcsolatot nyertek volna Furiani előtt, amelyet, sajnos, elveszítettünk, de amelyet vissza fogunk nyerni, amint az Őfelsége által várt összeg megérkezik, amelyből felfegyverezheti északi híveinket.

- S mikor várja Őfelsége a tartalékösszeget? - érdeklődött az érsek.

- Azt e pillanatban nem mondhatom meg pontosan, - felelte a miniszterelnök, - tekintettel arra, hogy várt hajóink csak a legnagyobb óvatossággal haladhatnak, nehogy a köztársaság Ajaccio körül cserkésző hadiárbócosaiba ütközzenek.

Mialatt őkegyelmessége mindezeket magyarázta, a hotel udvaráról dobpergés hallatszott, majd távoli lelkes kiáltozás:

- *Evviva il re Tiodoro!*

I. Théodore ugyanis, mikor kormánya székhelyéül Sartenát választotta, egy kényelmes kis hotelben ütötte fel szállását, amelyet egy flórenci száműzött nemes építtetett, aki később Franciaországba költözött.

A szolga felcsapta a terem ajtajának mindkét szárnyát és harsány hangon kiáltotta:

- Őfelsége a király!

Théodore azon porosan, ahogy az útról érkezett, csizmásan, sarkantyúsan, kezében a lovaglókorbáccsal sietett be a tanácsterembe. Mögötte Benedetta, mint rendesen, fiúruhában.

- Jónapot, uraim! - szólt Théodore, elfoglalva helyét az aranyozott karosszékben, kalapját az asztalra dobva. A kalapból két puskagolyó gurult az asztal zöld posztójára. Montbertrand a két golyó után nyúlt, miközben Théodore a nemezkalapon két kis kerek, pörköltszélű lyukat vizsgálgatott.

- Santo Cristo! - kiáltotta az érsek, két karját égnek emelve, - csak nem követtek el merényletet Felséged szent személye ellen?

- Ezek a fickók mindig túlmagasra céloznak - tünődött Théodore olyan ember hangján, aki megtalálta egy probléma megoldását. - Flambert parancsnok, a legközelebbi ütközetben a génuaiakkal ezt ne felejtse.

- De hogy történt ez a gyalázatos merénylet? - kiáltotta felháborodva a miniszterelnök.

- Szóra sem érdemes... De ha éppen tudni akarják... - felelte hanyagul Théodore, - emlékezhetnek, hogy bármennyire kedvem ellenére, két hét előtt agyon kellett lövetnem Lucioli Casacolla grófot, akiről kiderült, hogy az ellenség titkos kéme.

- S ezzel a legjobb példát szolgáltatta Felséged! - szólt közbe helyeslőn Rustico ezredes.

- Általában bizonyára. De a gróf majorosgazdáinál kevésbé, akik uruk elveszítésével jól jövedelmező bérletüket is elveszítették. Így aztán, mikor Foce erdejéből hazafelé lovagoltam, sortűzzel fogadtak.

- Remélem, Felséged végzett a nyomorultakkal! - kiáltotta Pasqualini s a tőréhez kapott, - mert ha nem, én magam...

- Megkapták a magukét, - nyugtatta meg Théodore, - a korbácsom véres nyomait soká nem felejtik.

A miniszterelnök a zsebkendőjébe köhögött, mintha kitörő vidámságát akarná rejtegetni. Az érsek, akit a királyi igazságszolgáltatás ez egyszerű neme, úgy látszott, nem elégített ki, elégedetlenül dünnyögte.

- Jó lesz vigyázni a vendettára!

Théodore most, kis szünet után, intett Benedettának aki átnyujtott egy kis bársonytokot s egy pergamenttekercset. Aztán visszaült a terem sarkába, ahonnan némán figyelte a tanácskozást.

- Uraim, - szólt méltósággal a király, - elérkezett az idő a nemes és bátor honfiak megjutalmazására akik vérüket ontották a szabadságért. Ahogy büntetjük az árulást, éppoly mértékben kell jutalmaznunk a hűséget.

- Tegnap aláírt határozatunkban, amelyet miniszterelnökünk holnap az egész királyságban közhírré fog tenni, mi, I. Théodore, Isten kegyelméből és népünk akaratából, Korzika meg-

koronázott királya, megalapítottuk *A felszabadulás királyi lovagrendjét*, amellyel ki fogjuk tüntetni az állam legfőbb méltóságait viselő bizalmasainkat, továbbá mindazokat a hű alattvalóinkat, akik valamely, a haza érdekét szolgáló fényes cselekedetükkel magukat kitüntették. Azon reményben, hogy e határozatunkat államtanácsunk is helybenhagyja.

- *Evviva il re Tiodoro!* - kiáltották lelkesen és egyhangon az államtanács tagjai, jelezve, hogy Théodore mindig megbízhat törhetetlen hiúságukban.

Egyedül a sartenei hercegérsek őrizte meg hűvös nyugalmát, ami I. Théodorenak láthatóan nem volt ínyére.

- Íme, - folytatta Théodore felnyitva a bársonytokot. - *A felszabadulás érdemrendjé*-nek modelje, amelyet Ricasoli ékszerész hozott bemutatásra Ajaccióból.

S átnyujtotta Montbertrand vicomtenak a nyitott ékszertokot, amelynek bársonyán egy kék-fehér emailkereszt feküdt, melyen Justitia képe volt, balkezében a mérleggel, jobbkezében egy keresztmarkolatú karddal. A kereszt másik oldalán egy T betű domborodott, négy ágán pedig a királyi címer ékeskedett. Ezt a címert Théodore tervezte trónralépése napján. A bársonytok kézről-kézre járt, majd visszakerült a királyhoz, aki maga elé állította az asztalra és így szólt:

- A miniszterelnök úr fel fogja olvasni királyi határozatunkat.

Montbertrand vicomte szétnyitotta a pergamenttekercset és fennhangon olvasta az alábbi hitelesen történelmi írást:

«Mi, I. Théodore, Korzika királya, úgy birodalmunk dicsőségére, mint alattvalóink vigasztalására, elhatároztuk egy lovagi rend megalapítását, amely egész Európában tiszteltté emelje e sziget nemességét, amelynek értékét mi már annyira ismerjük. Minden igyekezetünk oda fog irányulni, hogy a pápa Őszentségétől rendünk megerősítését elnyerjük.

Addig is helyesnek ítéljük megismertetni e rendbe felveendők méltóságait és kiváltságos előnyeit, amelyeknek alapján nemcsak királyságunk fogja elismerni nemesi voltukat, hanem a többi nemzetek is, akiknél a génuaiak csalárdsága a korzikaiakat gyanús és megvetendő elemek gyanánt igyekezett feltüntetni.

- Ez okokból szükségesnek tartjuk nyilvánosságra hozni mindazon szabályokat, amelyeket e fentnevezett rend lovagjainak be kell tartaniok.

I. Fentnevezett rend neve *A felszabadulás rendje* lesz.

II. A rend nagymestere mindig a király.

III. A lovagok égszínkék ruhát fognak viselni, e tokban látható kereszttel. Ezt a ruhát csak ünnepélyes alkalmakkor és hivatalos minőségükben viselhetik. Egyébként öltözhetnek kedvük szerint, de mindig rangjukhoz méltón.

IV. A lovaggáütés szertartását maga a király végzi.

V. E rend adományozása kizárólag a király joga.

VI. A lovagok maguk és utódaik hűségéről esküvel kezeskednek.

VII. A lovaggá ütöttek főnemeseket megillető előjogokat élveznek, *illustrissime* méltósággal.

VIII. A lovagok minden néven nevezendő tehertől és adófizetéstől mentesíttetnek.»

- Nagyon helyes! - kiáltotta lelkesen Rustico ezredes, akinek fösvénységét mindenki ismerte.

«IX. Otthonuk szent és érinthetetlen. Semminő jogon, még a törvény jogán sem foglalható el. Hacsak felségsértés bűnébe nem esnek.

X. A lovagok az udvarhoz szabad bejáratosak egészen a király előszobájáig.

XI. Egyedül e rend lovagjai közül választhatók a királyi gályák és hadihajók kapitányai, az erődök és hadtestek parancsnokai.

XII. A rend köteles azon lovagokat, akiket anyagi helyzetük sajnálatos változása erre ráutal, rangjukhoz illőn felruházni és megfelelőn eltartani. Ezt megkívánja a rend méltósága.

XIII. Viszont e rendbe senki fel nem vétetik, akit a király e méltóságra elég gazdagnak nem ítél s aki négy nemzedékre visszamenőleg bizonyítani nem tudja tisztességes származását.

XIV. Aki valamelyes mesterséget űz vagy apja, nagyapja avagy dédapja valamelyes mesterséget űzött, e rendbe fel nem vehető.

XV. Idegenek is felvehetők vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül.

XVI. A rendbelépéskor minden lovag köteles ezer aranyat lefizetni, amelynek tízpercentes kamatát élete végéig élvezheti. A tőke az államvagyonhoz csatlakozik».

Ez utolsó pont felolvasásakor az államtanács valamennyi tagja megdöbbenve meredt egymásra. Egyedül Őeminenciája rendelkezett olyan arányú vagyonnal hogy ekkora terhet szemhunyorítás nélkül elviselhetett.

- Ördögbe! - gondolta Théodore, ez utolsó pont gyászos hatását látva - úgy látom, egy kicsit elvetettem a sulykot. Kénytelen leszek az igényeimet kissé leszállítani.

Az érsek, kerek, piros arcán diadalmas mosollyal, lassan felállt.

- Uraim, - szólt alázatos hangon lesütött szemekkel - szíves engedelmükkel bátorkodnék valamit megjegyezni. Az államtörvények VII. cikkelye kifejezetten azt mondja, hogy az állam minden néven nevezendő méltóságát egyesegyedül saját nemzetbelieink viselhetik. *A felszabadulás rendjének* XV. pontja viszont ez államtörvény megsértésével pont az ellenkezőjét erősíti. Jól tudom, hogy e törvényünk teljes tiszteletbentartása mellett valamennyiünk közös beleegyezésével történt egy kivétel. Amikor elfogadtuk a francia születésű Montbertrand vicomte úr miniszterelnöki kinevezését. Ezt a kivételt, amelyre büszke lehet, drága hazánknak teljesített nagyarányú szolgálataival érdemelte ki. De ezzel az egyetlen kivétellel nem kívántunk precedenst állítani.

Az ezredesek helyeslően bólintottak.

- Őeminenciája azt erősítette, - vette át a szót Théodore - hogy barátunkat és miniszterelnökünket, Montbertrand vicomte-ot, kitünő szolgálatai juttatták e méltóságába.

Azon pillanatban tehát, amikor elismerte, hogy egy idegen igenis, kitünő szolgálatokat teljesíthet imádott hazánknak, elismerte azt is, hogy más idegenek esetleges hasonlón kitünő szolgálatait is kötelességünk illőn megjutalmazni.

- Ez világos - szólt Rustico.

- Nem vagyunk kufárok, mint a génuaiak, akik nyomorult ügynökeik szolgálatait pénzzel fizetik. Nemes és büszke nép vagyunk, akik magunkhoz méltó eszközökkel dolgozunk.

- De remélem, - vetette közbe Giovanni Jacobada - hogy legalább génuai e rendbe soha be nem léphet.

- Ezredes! - kiáltotta a király, felháborodásában teljes magasságában kiegyenesedve - inkább egy köztársasági gályán evezzek, semhogy ilyen alávaló bűnt elkövessek.

- Megjegyezzük azonban, hogy királyi kiáltványunk XVI. pontjánál egyedül államkincstárunk, sajnos, e pillanatban eléggé szomorú helyzetének érdekeit tekintettük s lehetséges, hogy nemes igyekezetünkben kissé túlmagasra szabtuk az összeget, amelyet *A felszabadulás rendjének* lovagjai lefizetni kötelesek. Éppen ezért, e kérdést miniszterelnökünkkel újra átvizsgálandjuk és remélem, - fűzte hozzá Őfelsége elragadó mosollyal - hogy megtaláljuk a minden érdeket kielégítő megoldást.

Ez utolsó kijelentés, mint egy jótékony szellő, elűzte a homlokokon a borongós felhőket.

XV.
Megint az államérdek!

Őeminenciája, a legszélsőbb ellenzék egyetlen képviselője, beletörődve vereségébe, elővette dohányszelencéjét és kenetteljesen szólt:

- Adjunk hálát a Gondviselésnek, hogy a merénylők gyilkos golyóit távoltartotta e sorsunkat intéző fenkölt fejtől. Vasárnap *Te Deum*-ot fogok énekeltetni.

- Bocsánat Eminenciád, - szólt élénken Théodore - bár elismerem, hogy a Gondviselés érdekemben csodát művelt és ezért lelkemből hálás vagyok, mégsem hinném, hogy e *Te Deum* szükséges volna.

- Hogyan Felség, azt hinné...

- Azt hiszem, hogy a példa, főleg a rossz példa, mindig ragadós. S így ajánlatosabb az ilyen lövöldözéseket titokban tartani.

- Őfelségének tökéletesen igaza van, - hangsúlyozta a miniszterelnök.

- Miniszterelnök úr, - folytatta Théodore - átnézte a reggeli postánkat?

- Igen, Felség.

- Kérjük a beszámolót.

Philibert felnyitotta az egyik aktát.

- A Lucciana kanton lakói a rájuk rótt hadiadó háromnegyedének elengedését kérelmezik.

- Utalja a kérdést kellő tanulmányozásra Rustico ezredeshez.

- Sorbollano olajbogyótermelői az olajkivitel monopóliumát kérvényezik. Harminc termelő névaláírásával.

- Az olajexport monopóliumát! - kiáltotta Pasqualini, akinek magának is volt olajerdeje - de hiszen ez olajkereskedelmünk vesztét jelentené. A legszigorúbb vizsgálat megindítását kérem e harminc banditával szemben, akik bizonyára a génuaiak bérencei.

- Támogatom Pasqualini kollégám javaslatát! - kiáltotta élénken Fabiani, akinek Balagnában szintén volt olajerdője.

- E kérdés elintézését Fabiani ezredes szakismeretére bízzuk. Folytassa, miniszterelnök úr!

- Az 1734-es vescovatoi felkelés hősei hatvan arany évi nyugdíjat és mindennemű adó alóli mentesítést kérnek az államtól.

- Már megmondtam, - felelte méltósággal Théodore - hogy nem vagyunk kufárok, mint a génuaiak. Mi harcos nemzet vagyunk. Magánpénztáram költségére, anélkül, hogy ezzel a kincstárt megterhelném, bronzplakettet fogok mintáztatni a vescovatoi hősök emlékére, amelyet ükunokáik is szent ereklye gyanánt őrizhetnek. E dicső emlék boldogítani fogja őket s a büszkeségüket is kielégíti.

- *Evviva il re Tiodoro!* - kiáltotta Orezza ezredes, aki maga is kapott egy karcolást az orrán Vescovatóban.

- Bastiából jelentik, hogy a köztársaság új kiáltványt készül kiadni Felséged ellen - folytatta a miniszterelnök.

- Két napon belül nyilvánosságra hozom az én kiáltványomat, - felelte Théodore - amelyet meg fogok küldeni Európa valamennyi uralkodójának. Hadd ítélhessenek testvéreim, hogy ki szolgálja az igaz ügyet!

- A miniszterelnök úr elfelejti megemlíteni, - szólt képmutató fontoskodással az érsek - hogy a köztársaság e kiáltványában, mely vádakkal közelíti meg szeretett uralkodónk fenkölt személyét. Hogy kalandornak tünteti fel aki pénz és hitel nélkül kihasználta a korzikaiak hiszékenységét, idegen uralkodók szövetségét és segítségét igérve, akiket pedig ő maga is csak hírből ismer.

- A köztársaság - vágott közbe keményen Théodore - gályarabjait uszítja erre a szerencsétlen földre, amelyet gyujtogatással, fosztogatással, éheztetéssel akar a legnagyobb nyomorúságba dönteni. Tanulva Velence sötét politikai ármánykodásából, kétezer arany jutalmat igért a királygyilkosnak, aki Korzika királyának fejét beszolgáltatja. Ez az igazság, uraim!

- Addig fogunk harcolni, míg ez átkozott génuaiak utolsóját is ki nem irtottuk földünkön! - kiáltották egyhangon Flambert és Pasqualini, kardjukra csapva.

- Átok és halál idegen elnyomóinkra! - harsogták az ezredesek.

- Uraim, - folytatta Őfelsége, elégedetten a szavai keltette hatással - azt mondják, hogy a királyok általában nem igen tudják, hogy mi történik az államaikban, ami pedig ez államokra nagy szerencsétlenség. Nem akarom, hogy az önök királyáról is ezt mondhassák s ma büszkén állíthatom, hogy az egész királyság legtájékozottabb embere én vagyok.

Ez utolsó szavaknál Théodore hosszan és jelentőségteljesen nézett a sartenai hercegérsekre.

- Az imént, uraim, - folytatta erős hangsúllyal - energikus szavakkal juttatták kifejezésre felháborodásukat az ellenség gyávasága felett, aki legyőzetésének tehetetlenségében semmi eszköztől sem riad vissza, hogy elveszített uralmát visszaszerezze. Nos, ma már nem ez a nyilt ellenség a legveszedelmesebb ellenfelünk. A fogait csattogtató éhes farkassal könnyebben végezhetünk, mint a fűben csúszó-mászó mérges kígyóval, amely lopva szúrja belénk gyilkos fullánkját.

- Az égre, Felség, kegyeskedjék bővebben megmagyarázni e rejtelmes szavakat, - rémüldözött Montbertrand vicomte - hadd ismerjük az állam biztonsága ellen törő titkos ellenséget.

- Igen, igen, beszéljen Felség!

- Uraim, - folytatta Őfelsége fájdalmasan remegő hangon - egy ember, akit szerettem és becsültem, akit az állam egyik legmagasabb méltóságára emeltem, el akar adni, úgy, ahogy Judás eladta Mesterét...

- Végezzen hát e nyomorulttal Felséged! - kiáltotta tüzesen Flambert.

Théodore komor mosollyal tekintett az érsekre, aki nyugtalanul fészkelődött székén.

- Időt kell engednünk a bűnösnek a megtérésre. De ha mégis sor fog kerülni arra, hogy e hálátlannal végezzünk, megfogadom egy odaadó hívem jótanácsát s a Borgiák módszere szerint fogok végezni vele.

- Méreggel! - kiáltotta fogvacogva Őeminenciája és sápadtabb volt, mint Brutus a pillanatban, mikor Cézárt leszúrta.

- Egy árnyékban bujkáló ellenség, aki titkon akar lecsapni ránk, minden bűnhődésre érdemes.

- Főleg ha az állam érdeke forog kockán! - hangsúlyozta a miniszterelnök. - Ilyenkor nincs helye a habozásnak.

- Uraim! - és Théodore felállt - a napirenden forgó kérdéseket elintéztük. A tanácskozást befejezettnek tekintem! Isten oltalmába ajánlom önöket és királyságomat!

- Amen - szólt őeminenciája megkönnyebbült sóhajjal.

- *Evviva il re Tiodoro!* - kiáltották a többiek.

A király Benedettával és Pasqualinivel szobájába ment, ahova néhány perc mulva Flambert és Montbertrand miniszterelnök is követték.

XVI.
Felhívás Európa nőihez

- Ezt a szegény Orticonit alaposan megfélemlítettem! - nevetett Őfelsége, miután felhajtott egy pohár erős vörösbort, - azt hiszem, VI. Sándor pápa kólikáira emlékezve rögtön kidobja a szakácsát és legalább két hétig se enni, se inni nem mer.

- Fogadok, hogy ő bérelte fel a Foce erdei banditákat - és Benedetta keményen, fenyegetőn megrázta ökölbe szorított kis kezét.

- Ez a derék ember, - folytatta Théodore kényelmesen végigterülve a pamlagon - nem tud szabadulni a királycsinálási mániájától. S miután I. Théodoretól már nem sokat várhat, azon igyekszik, hogy a soronlévő királytól minél előbb elnyerhesse a bíbornoki kalapot.

- Ha annyira vágyódik rá, megajándékozhatta volna vele - vetette ellen Pasqualini.

- Ez igaz. De mégse bánom, hogy nem tettem. Bíbornok létére pápa akart volna lenni, vagy próféta s ezt az Inkvizíció bizton zokon vette volna. Ah! nem olyan egyszerű mesterség királynak lenni! Mi újság Franciaországban, vicomte? XV. Lajos testvérem rendelkezésemre bocsátja-e a kért támogatást?

- XV. Lajos testvér a legenergikusabb hangon minden politikai kapcsolatot megtagad Felségeddel.

- Pedig milyen gyönyörű rózsaszínű korallokat és tuniszi selymeket küldtem Marie Leczinska királynőnek, - sóhajtotta Théodore - így bízik az ember az asszonyok hálájában. Nem lehetetlen, hogy XV. Lajos testvérem a közel napokban öt-hat hadihajóját idemeneszti seregeivel, hogy e valamennyi királyi pénzembertől elhanyagolt földbe plántálja Franciaország liliomát. Mi ujság Angliából?

- II. György húszezer aranyat ajánl fel két kiviteli üzem felállíthatásáért a szigeten. Egyiknek Ajacciót, a másiknak Porto-Vecchiót szemelte ki.

- Ördögbe! húszezer angol aranyat? Készpénzben?

- Készpénzben. De csak hat hónappal a jelzett üzemek felállítása után.

- Addig nem várhatunk, - felelte röviden Théodore. S most Flamberthez fordult: - Mi ujság a hadsereg vonalán?

- A korzikai hadtestek kezdenek elégedetlenkedni.

- Legközelebb betömjük a szájukat néhány száz arannyal. Halljuk a tengeri híreket, Pasqualini!

- A génuai flotta Porto-Vecchio előtt a királyi hajókat állandóan körülzárja.

- E pillanatban ez nem fontos. Csak azon a napon, amikor hajóimat majd el kell menesztenem a millióért, amit rövidesen a koronámra egyik európai udvartól kölcsönveszek.

- Hajóinkon már alig van lőporunk. Minden készletünket átszolgáltattuk a szárazföldi seregnek - felelte keményen Pasqualini.

- Az a szegény Ahmed szerencsétlen kézzel járt el a bég lőporraktárában - sóhajtotta összeráncolt szemöldökkel Őfelsége - az egész készlet puskapor dohos és hasznavehetetlen volt. Ezért is vertek meg Bastiánál. De hiszen van itt elég kén, salétrom és szén! A puskapor-gyártáshoz nem kell egyéb, Pasqualini!

- Az igaz... csak az a baj, hogy...

Pasqualini kissé megszégyenülten hallgatott el, de a vicomte eltalálva a gondolatát, befejezte a megkezdett mondatot:

- ... hogy a korzikaiak nem szeretnek dolgozni! S Pasqualini barátunk nem bízik az ügyességükben és a szorgalmukban.

- Igaz!... - bólintott Théodore! - a harci módszerük is inkább hasonló Amerika vad indiánjainak nyíllövési rendszeréhez. Azt hiszem, több hasznukat látnám, ha tollkoronás, cifra harci mezben a vásárokon mutogatnám e hősöket.

- Báró úr! - kiáltotta Pasqualini sértett nemzeti gőggel.

- No lám! - torkolta le Théodore - talán signor Pasqualini be akarja bizonyítani Théodore királynak, hogy minden oka megvan büszkének lenni alattvalóira, akik gyávák, mint a nyulak, katonáira, akik százszorta szívesebben sütkéreznek hasukon a napon, minthogy a hazáért verekedjenek. Talán még azt is állítani merészelné, hogy az egyszerű olaj- és fügeszállító bárkás, akit tengernagyi méltóságra emeltem, nem feledkezett meg királyával szemben a köteles tiszteletről?

Pasqualini mindez igazság tudatában elszégyelte magát, annál is inkább, mert Neuhoff halálmegvető bátorságának nem egyszer látta tanujelét. S most már alázatosan meghunyászkodva hallgatta Théodore ukázszerű harsogó végszavait:

- Ha nyolc napon belül nem fekszik tíz hordó lőpor hajóim áruraktárában, valamint húsz hordó Porto-Vecchio citadellájában, minden egyes olajbogyóbokrot megadóztatok a kincstár javára s e bevételből fogom idegenben megvásárolni a szükséges hadi municiót. Megmondtam!

- A harminc hordó lőpor helyben lesz, Felség! - hajolt meg hódolattal Pasqualini - még ha Bastia arzenáljából lopnám is.

Théodore a kezét nyujtotta:

- Ez derék, lojális alattvalóhoz méltó beszéd. Neuhoff báró nagyon elégedett az ő Pasqualini barátjával. Ördögbe is! csak a gyáva szívek csüggednek. Négy hónap alatt elég szép eredményeket értünk el, a közeljövőben csodákat fogunk művelni. Csak a pénzt kell előteremtenünk megkezdett munkánk befejezésére. Pénz pedig elég van a világon. Csak éppen érteni kell a módját más zsebéből a magunkéba átvándoroltatni. Ehez pedig már királlyá levésem előtt is elég jól értettem!

- Csak az a baj, - fecsegett közbe Benedetta - hogy ebben a szegény Korzikában több az üres tarisznya, mint a tele zseb.

- Sajnos, ezt jól tudom! - sóhajtotta Théodore, akit a génuaiak gúnyosan Koldusok Királyának neveztek - de megtaláltam a módot a baj orvoslására. A kellő szolid talapzatot dinasztiám megalapítására.

- Államtitok? - kérdezte felcsigázott kíváncsisággal a vicomte.

- Igen. De előttetek nem titkolom. Annál kevésbé, mert hallani akarom a véleményeteket. Elhatároztam ugyanis, hogy megnősülök.

- Megnősülsz! - pattant fel Benedetta - s ugyan kit veszel el?

- Akárkit, aki a királynői rang ellenében évi százezer arany jövedelmet biztosít. Esetleg többet, mert egy királynői korona valójában többet is megér.

- El akarod adni magadat! - kiáltotta haragtól reszketve a kis korzikai Barika.

- Így is nevezhetjük! - nevetett Théodore - mégpedig annak, aki a legtöbbet adja értem. Legyen az hercegnő vagy egyszerű pénzeszsák. Bizonyos, hogy ez a lutrijáték meglepetést tartogat számomra. Kellemest vagy kellemetlent, azt csak a jövő fogja kideríteni. Vakon rohanok az örvénybe hazám javáért. Golconda kincseiért még púpot vagy sánta lábakat is elfogadok.

Benedetta sötét szemei szikrákat szórtak.

- Miután uralkodó testvéreim - folytatta zavartalanul Théodore - süket fülekkel fogadják segélykiáltásaimat és bennehagynak a csávában, a nőkhöz fordulok. Kor, szín és más efféle nem számít. Bizonyos vagyok felőle, hogy proklamációm az egész világon feltűnést fog kelteni és meg fogja hozni a kívánt eredményt.

Montbertrand vicomte, aki e pillanatban természetszerűen dona Olivia de Carillo, annakelőtte Neuhoff bárónéra emlékezett, érthető nyugtalansággal nézett a beszélőre. Mert az illusztris Neuhoff báró ez utolsó elhatározása minden eddigi csinyét felülmulta.

Egyéb mondanivalójuk nem akadt s így a titkos tanács tagjai lógó orral elszéledtek. Egyikük sem volt elragadtatva a királyi ötlettől, amely a pénzügyi válságot megoldani akarta.

XVII.
A lepke kibújik gubójából

Théodore, alaposan kifáradva a lovaglástól s a két hosszas tanácskozástól, végigterült a pamlagon s néhány perc mulva az igazak álmát aludta.

Mikor két óra mulva felébredt, álmosan pislogó tekintete megakadt Benedettán, aki sápadtan, mint egy holdsugár, összeszorított szájjal, sötét szemeit mereven rászegezve állt a pamlag mellett. Ezüsttel vert teknőcnyelű tőre az övében, mellette a gyöngyháznyelű kis pisztoly. Vagyis teljes hadifegyverzete, amellyel Porto-Vecchióban, Algaiolában és San Pellegrinóban a király oldalán harcolt.

Théodore e harci felszerelés láttára hirtelen felegyenesedett.

- Itt vannak a génuaiak? - kérdezte pisztolya után nyulva.

Benedetta megrázta fürtös fekete fejét:

- Ha a génuaiak itt volnának Sartenóban, én már nem élnék.

- Hát akkor mit jelent ez a fegyverkezés?

- Búcsúzni jöttem.

- Minek?

- Mert nem maradok tovább melletted, - hangzott a rövid, ideges válasz.

- Neked lázad van, fiacskám, - nézett rá aggódva Théodore.

- Nem tudom, hogy lázam van-e, de azt tudom, hogy visszaveszem a szabadságomat és elmegyek.

- No lám!... talán bizony a *Bel Messere* ükunokáival korzikai királynővé akarod proklamáltatni magadat?

- Akkor is méltóbb helyen volna az én fejemen a királynői korona - hangzott a gőgös válasz - mint annak a jöttmentnek a fején, akit ránk akarsz erőszakolni.

- Ah!... signora Benedetta kifogásolja királyának cselekedeteit és átpártol az ellenzékhez? - és Théodore zsebkendőjével leporolta a csizmáját.

- Nekem is van eszem és szívem. S van annyi jogom, mint bármelyik alattvalódnak, aki hozzásegített e magas méltóságodhoz.

- Hát tudd meg, kicsikém, - szólt felállva Théodore - hogyha ezek a te olaj- és citromárus hazádfiai elégedetlenek a királyukkal, I. Théodore sincs éppen megelégedve antik erényeikkel. Égi megváltó módjára érkezem, két hadihajóval, fegyverekkel, lőporral, Orseola nénid megtakarított kincseivel, Montbertrand vicomte tele tárcájával és utolsó aranyaimmal. Végzünk a génuaiakkal, akik minden jóakaratukkal az én becses személyemre utaznak, annyira, hogy nem restellik fényes díjat kitűzni azon kedvelt személyüknek, aki levágott fejemet tálalná elébük. S mikor egy horda vad, szakállas paraszt érdekéért tönkrejutottam, mikor itt állok kifosztva, az elcsüggedés határán, Dominique Roccaserra illusztris örökösnője a következőket vágja a szemembe: Nincs kedvünkre, hogy Felséged, akinek már csak a puszta bőre maradt, kieszelt egy módot a csőd elkerülésére. Nem kívánjuk a felkínált királynőt.

- Én csak a magam nevében beszéltem. Hogy a többiek mit mondanak és hogy gondolkoznak, azzal nem törődöm.

- Csak azt szeretném tudni, mennyiben érinthet az téged, hogy egy osztrák főhercegnőt veszek-e el vagy egy Beaubourg uccai mosónőt?

- S te ugyan mit szólnál, ha feleségül mennék királyi sereged egyik kapitányához?

- No hiszen, azok aztán jól néznek ki! A szakálluk imponáló, de a nadrágjukon lyuk hátán lyuk. A cipőjük nem nagyon rongyos, mert cipőjük nincs. Mezítláb feszítenek.

- A férjemet, reménylem, magam választhatom.

- Természetesen. Az esetben, ha jelölted fiatal, gazdag, csinos és jólnevelt.

Benedetta lehajtotta a fejét, aztán kezét Théodore karjára fektetve, csüggedt tekintettel, nagyon szelíden és szomorúan kérdezte:

- Még csak féltékeny se volnál?

Most már Théodore is komolyan, tünődve nézett rá. Eszébe jutott az a szenvedélyes jelenet a párizsi vívóteremben, amikor a kis korzikai Barika azzal fenyegette, hogy megöli magát, ha elküldi magától.

Mint a villám, csapott le rá egy felfedezés.

Barika kisasszony szereti őt. A sovány, nyurga kis lány, akit az utazások szárazon és vizen, a déli nap, megnövesztett és kivirágoztatott, lassan-lassan kibujt a gubójából aranytól erezett lepkeszárnyaival.

Neuhoff báró ezúttal nem nevetett. Őszintén, nagyon szerette nevelt lányát, ezt az ő kis pajtását s ez a váratlan felfedezés nemcsak kínosan, de fájdalmasan érintette.

Két kezébe fogta Benedetta kezeit és meleg hangon felelte:

- Hogy lehetnék féltékeny a boldogságodra? Atyádat pótoltam s a lányom vagy.

- A lányod! - ismételte halkan, lesütött szemekkel Benedetta.

- Igen, a lányom. S azon a napon, amikor azzal fenyegettél, hogy megölöd magad, ha elküldlek magam mellől, bebizonyítottad, hogy atyai védelmemet mindennél többre értékeled. Ez végre természetes is. Hiszen kétszer olyan idős vagyok, mint te s atyád legjobb barátja voltam. Szent kötelességem, hogy a leányára vigyázzak.

- Hát... ha ennyire szeretsz, akkor ne nősülj meg.

- Miért?

- Mert... mert én gyűlölni fogom azt a nőt, aki meg fog rabolni a szeretetedtől. Mert én akkor, ha gonoszság és hálátlanság is, el foglak hagyni.

- Még akkor is, ha ez a nő, akit előre gyűlölsz, csupa szeretet és szívjóság volna az én kislányommal szemben?

- Ez esetben vagy téged imádna nagyon vagy hazudna.

- Mondjuk, hogy irántam érzett szerelemből volna jó hozzád is. Hiszen még nem vagyok aggastyán. Igaz, hogy negyvenöt éves vagyok, de ha egy te korodbeli kislány öregnek lát is, egy harmincéves asszony még belém szerethet. Ez nem volna éppen meglepő.

- Szerethetsz, akit akarsz. De én is gyűlölhetem, akit akarok...

- Vagyis azokat, akik engem szeretnek! Mondhatom, gyönyörűen megneveltelek. Ezek az érzések, ez a jellem...

- Nem tudok hazudni.

- De miután még nem kezdtem meg ezt a házassági lutrit, ami így megzavarta kis agyvelődet, egyelőre még nyugodtan lerakhatod a fegyvereket és tovább szolgálhatsz szárnysegédi minőségedben.

Benedetta nem felelt, csak lehajtotta a fejét és bársonyos, sötét szemeiből kövér könnycseppek peregtek virágszirom arcára.

- Istenem! - gondolta a báró - ha húsz évvel fiatalabb volnék, milyen boldog és büszke lennék most! Hogy tudnám viszonozni ezeket a drága, gyöngéd érzéseket! De így... Jó lesz vigyázni, báró! Eloltani a tüzet, mielőtt a ház teteje ég.

Két ujjával felemelte Benedetta állát és a szemébe nézett.

- Miért sírsz most, mikor az akaratod érvényesült? Mikor a királynál is nagyobb úr vagy?

Barika nem felelt, csak hirtelen elkapta Neuhoff báró kezét, égő csókot nyomott rá és könnyben ázó, de mégis ragyogón boldog arccal, mint egy megriasztott őz, kiszaladt. A báró fejcsóválva nézett utána.

- Ha a génuaiakkal végeztem, vagy ha a génuaiak végeztek velem, hozományt és férjet kell előteremtenem ennek a gyereknek. Hogy tisztességes úton szabaduljak tőle. Ezzel tartozom Dominique barátom emlékének.

E tünődés után felcsatolta a kardját, fejébe nyomta a kalapját és kiment a templomtérre, hogy a kiragasztott plakátban, a génuaiakhoz intézett kiáltványában gyönyörködjék, amely az éles észnek, szellemességnek és ravaszságnak valóságos kis mesterműve volt, s amely a génuaiak pukkasztására száz másolatban lepett el hegyeket és völgyeket.

XVIII.
Egy veszélyes kvartett

Az utolsó államtanács óta két hét mult el s az állam szekere még mindig benn volt a kátyúban.

Sartena érseke, halálra rémülve a Borgiák politikai módszereinek emlegetésétől, egy szép éjjel Toscanába szökött. Előbb azonban szétszórta tűzcsóváit, vagyis a génuaiaknak minden általa ismert államtitkot elárult s a királynak lehető legrosszabb hírét költve, azzal vádolta, hogy Korzikát el akarja adni az egyik nagy európai uralkodónak.

A köztársaság régi taktikájához híven keresztbefont karokkal várt. Várta, hogy ez a király-fantóm, aki bizonyos területi kérdésekben sakkban tartotta, teljesen kiürült zsebbel önmagától elenyésszen.

A kormány veszedelmének főfészke már nem az ellenség táborában volt, hanem az egyes osztagok vezéreinek kielégíthetetlen mohó nagyravágyásában, akik minden hatalmat meg akartak kaparintani és királyi palástról álmodoztak.

Théodore végre megértette, hogy ezek a bugris parasztok tulajdonképpen csapdába csalták és, személyét tökéletesen mellékes ügynek tekintve, foguk csakis a szabadságukat visszaváltó fegyverekre, munícióra és aranyakra vásott. Ami elég nagy ár volt ezért a koronáért!

És ő, a zseniális kalandor, aki királyokat és hercegeket vezetett az orruknál, ezúttal eltűrte, hogy őt vezessék orránál és mindenéből kifosszák. Húszszor is kockáztatta életét egy alapjában hitvány koronáért, amelyre senki se adna kölcsön ötven aranyat.

Ez órában már lelke mélyéből gyűlölte ezeket a kapzsi, önző parasztokat és minden erejével csak egy célra törekedett. Eladni a királyságát a földteke bármely uralkodójának és Európa egy más pontján szerencsét próbálni.

Philibert vicomte, aki az expedíció eredményével époly elégedetlen volt, mint barátja, azt javasolta, hogy hagyjanak itt csapot-papot és hajózzanak titkon Marseillebe. Ezek aztán verekedjenek tovább, ha kedvük tartja. De Théodore a játékosoknak ahoz a szerencsétlen fajtájához tartozott, akik vagy arannyal tömött zsebekkel vagy teljesen kifosztva hagyják csak abba a játékot.

Türelmesen viselte hát tovább a koronát s az uralkodás kétes gyönyörűségét azzal a kellemes időtöltéssel enyhítette, hogy gyakran ellátogatott egy éjfeketehajú és éjfeketeszemű, szép özvegyhez, akinek Sartena kapuján túl, az úton volt a fogadója. *A három kakas* fogadó.

Piccolina Trafoglio egy kis parasztlány s egy tizenkét éves siheder segítségével szolgálta ki a betévedt éhes és főleg szomjas parasztokat. Trafoglio a szabadságért küzdve esett el Vescovatónál és bizonyos, ha már akkor trafikot osztogattak volna a hadiözvegyeknek, Théodore a szép Piccolinának legalább is egy különlegességi trafikot adományoz.

Kétszer-háromszor is kilátogatott hetenként egyszerű utas módjára, anélkül, hogy személyi biztonságáról a legcsekélyebb módon gondoskodott volna. Pedig nem egyszer kakaskukorékolásig ott maradt. Montbertrand hiába intette óvatosságra. Őfelsége nem hagyta abba ezeket a magányos kiruccanásokat.

Mialatt Théodore *A három kakas* fogadóban turbékolt, Flambert is úgy forgatta szemeit, mint egy ábrándos birka s minden alkalmat megragadott, hogy Benedettával néhány percre kettesben maradhasson. Ami Barika kisasszonyt eléggé bosszantotta.

A három kakas fogadóba csak parasztok tévedtek be, akik a városba vitték eladni a főzelékjeiket meg aprójószágjaikat. Szállóvendég alig akadt. Mert hiszen Korzikában senkisem utazott.

1736. augusztus 25-én este, amikor Foce erdejének sötét fái mögött lebukott a nap, mégis jelentkezett szállóvendég *A három kakas*-ban. Egy hórihorgas utas, mögötte az inasa, aki a poggyászát cipelte. A vacsorát bekérte a szobájába. S mikor a kis cseléd bevezette a nagy közös terem melletti különszobába, látta, hogy citromarcú, sovány, hosszú idegennek a köpenye alatt, bőrövében, török és pisztolyok markolatai sorakoznak. Az inas is fel volt fegyverkezve, azonkívül hosszú bőrtokot szorongatott a karja alatt.

Miután vacsorájukat, a sült kacsát, juhsajtot s egy üveg Muriani bort felszolgálták, bezárkóztak a szobájukba s többé nem adtak életjelt magukról.

A hallgatag utasok megérkezése után kétórával, vagyis kilenc óra felé, lódobogás hallatszott az útról s csakhamar egy idegen sietett át a közös termen, a kis falépcsőhöz igyekezve, amely felvezetett az emeleti szobákhoz. Szürke köpenyének gallérját magasra húzta, kalapjának peremét pedig lehúzta a szemére. Ilyen módon teljesen felismerhetetlen volt.

Mert ez az idegen a király volt. Théodore, aki rendes látogatására jött a szép özvegyhez. Mikor a küszöböt átlépte, már teljesen besötétedett. S ahogy sarkantyúit pengetve, felment a lépcsőn, Piccolina, aki odafent már leste az érkezését, hirtelen felkapta az asztalról a kis rézlámpát s háromszor meglóbálta a nyitott ablaknál. Csak azután sietett királyi vendége fogadására.

Alighogy Trafoglio özvegye e jelt megadta, a házzal szemközti sövény mögül négy sötét árnyék bukkant fel. Száz lépéssel lejjebb a négy árnyék átkelt az úton s a ház mögötti gyümölcsösben megbujva, némán és mozdulatlanul várt.

Negyedórai várakozás után előbujtak és mind a négyen bementek az ebédlőbe, ahol a szolgáló egy üveg bort állított elébük. Cserzettbőrű, szakállas fickó volt mind a négy, daróc zekéjük gallérja a fülükig húzva, korzikai széles kalapjuk pereme a szemükre úgy, hogy arcukból csak éppen az orruk hegye látszott. Fanyelű tőreiket maguk elé tették az asztalra, három rozsdás karabélyt is mellé sorakoztattak s e sötét előkészületek után kézről-kézre adták a borosflaskót. Csak mikor torkukat alaposan leöblögették, kezdték halkan dünnyögve sztratégiai tárgyalásaikat, amelyekben nagy szerepet játszott az előttük fekvő furcsa fegyverkészlet.

A legmagasabbat Celestininek hívták. A legbozontosabb szakállú a Cherubino névre hallgatott. Egyik zömök, tagbaszakadt fickó neve Angelo volt s a leggyilkosabb tekintetű a szelíd Colombani néven élt.

A szokatlanul, rekkenően meleg nap után az ég elsötétült s az ólmos vihartjósló felhőket sárga villámok hasogatták. Távolról mennydörgés tompa moraja hallatszott. A villanyszikrákkal telített levegő megbizsergette emberek, állatok idegeit. A négy bandita is idegesen fészkelődött.

- Celestini, - morogta a bozontos Cherubino, s nagyot ásítva előcsattogtatta sárga farkasfogait - csapd ki azt az ablakot. Az ember megfullad itt.

- Nyisd ki magad! - vágta vissza Celestini, aki lustán nyúlt végig az egyik padon.

- *Maledetto pigro!* - és Cherubino lustán az ablakhoz cammogott.

Jelzett ablak egy kis, üres hordókkal, deszkákkal és szalmacsutakokkal telt hátsó udvarra nyilt. Mikor Cherubino levegő után lihegve az ablakon kihajolt, nem látta a palánk mellett gubaszkodva végigsikló árnyszerű alakot. Mialatt teletüdővel szívta be a bár kinn is fojtott, de mégis szabadabb levegőt, Angelo köpenyét párnaalakra összegöngyölve, a feje alá nyomta s

lefeküdt az ajtó küszöbére, amely az ebédlő melletti szobába nyilt, ahol az idegen utas szolgájával megszállt.

- Hát jól megértettétek? - kérdezte félhangon a másik háromtól Colombani - ha lejön, én a kötelet a nyaka köré hurkolom, hogy a kiáltását beléfojtsam, ti meg a tőrrel végeztek vele.

- Én a balvállába szúrok - jelezte Cherubino.

- Én meg a hasába - szólt Celestini.

- Angelo a pisztolyokat tartsa készen arra az esetre, ha ti célt tévesztenétek - folytatta Colombani, aki úgylátszott a merénylet szervezője volt.

- Vajjon soká fog késni? - érdeklődött álmosan Celestini.

- Ez már aztán Piccolinától függ! - röhögött otrombán Cherubino.

Csak Angelo nem szólt, ellenben annál hangosabban hortyogott. Colombani felakarta kelteni, de Celestini visszatartotta.

- Miután amúgyis várnunk kell, minek virrasszunk mind a négyen. Az első adott jelre talpon leszünk!

S anélkül, hogy bevárta volna az engedélyt, a maga részéről is leterült egyik padra és nekikészülődött az alvásnak. Cherubino követte példáját.

- Hát jó! - és Colombani kivette zsebéből nagy sárga rézóráját s az asztalra tette. Éppen tizenegy óra volt. - Majd sorra virrasztunk. Félóra mulva felébresztem Angelót.

S míg a másik három mélyen aludt, ő a borosüveg megmaradt tartalmának kiürítésével szórakozott. Kinn ezalatt elültek a vihar előjelei. A mennydörgés már csak egészen távolról hallatszott. De a hőség most is fojtón fullasztó volt. Colombani egyre szaporábban nyakalta a nehéz bort, az arca már céklaszínű volt. Melegtől kába agyát a bor egyre jobban eltompította. Már nem tudta, hogy hol van és hogy mi okból jött ide.

Még egy utolsó kísérlettel szabadulni akart e testi és erkölcsi megtorpantságából. Kába fejjel az ablakhoz vánszorgott és inkább ledőlt, semmint leült a nyitott ablak peremére.

S most hirtelen az ablak keretében a részeg vörös arca mellett egy sápadt, keskeny arc tünt fel s egy kis acélsugár villanása látszott Colombani válla mögött. Colombani tágrameresztette szemét és száját s hangtalanul kibukott az ablakon. Csak a nehéz test zuhanása hallatszott.

Alighogy eltünt, Benedetta, fehérebben, mint a hold sugara, zajtalanul bemászott az ablakon. Az asztalhoz siklott s egy gyors mozdulattal majdnem egészen lecsavarva a pislákoló olajlámpa kanócát. Jobb kezében éles, hegyes kis tőrét szorongatta. S miután a félhomályban hirtelen körülnézett, térdencsúszva közeledett a mélyen alvó Angelóhoz s pillanatig figyelve hajolt fölébe.

Ugyanabban a pillanatban, amikor Colombani az ablak pereméről letünt a mögötte tátongó ürbe, az utas, aki szolgájával a szomszédos szobába zárkózott s aki nem volt más, mint don Cristoval de Carillo, asztala előtt ülve, amelyre egész fegyvertárát kirakta, mélabúsan álmodozva szegezte tekintetét az ajtóra.

Az ágy előtti kecskebőrön végigterülve, az inas éppoly mélyen aludt, mint a szomszédos teremben a korzikai királyt váró három bandita.

Don Cristoval, aki érthetően kevéssé bízott e nyomorúságos útszéli fogadó biztonságában s akinek az imént a szokatlan éjszakai órában feltünt a jövésmenés, halk, kivehetetlen beszéd moraja, okosabbnak vélte lepihenés helyett figyelő és védekező álláspontra helyezkedni. S mert e percben nem volt egyéb cselekednivalója, azon töprengett, mi módon fog másnap

bejuthatni a királyi palotába és szemközt állhatni I. Théodore Őfelségével, aki még nem is olyan régen egyszerű Neuhoff báró volt.

A nemes hidalgó egyszerre csak irtózattól tágrameredt szemekkel talpraugrott. Az ajtó alatt egy vékony vörös csík szivárgott be a szobába egyre szélesebben terjengve, szigetkéket alkotva, majd megint tovább csurogva. Már ott folydogált a spanyol széke körül. Don Cristoval felemelte az asztalról a lámpát s lehajolt, hogy e furcsa erecske mibenlétét közelebbről megtapasztalja. S a rémülettől minden hajaszála égnek állt.

Vér volt!

E pillanatban a szomszéd szobából lövés hallatszott s az ajtó fáját átlyukasztva, egy golyó süvített át. Alig egy arasznyira don Cristoval feje mellett.

Don Cristoval nem hiába hasonlított híres honfitársához, don Quijoté-hez - bátorságban sem maradt mögötte. Balkezébe kapta a lámpát, jobbkezébe töltött pisztolyát s az ajtónak ugrott. Felcsapta és átvilágított a szomszéd koromsötét terembe. A lámpa gyér világánál két férfit látott s egy sihedert, akik tőrrel a kezükben egymás nyakán-hátán bukdácsoltak.

- Don Cristoval! - kiáltotta egy remegő, friss, fiatal hang - védje meg Neuhoff bárót, akit meg akarnak ölni!

És Benedetta, aki megismerte a spanyolt, kiugrott az embergomolyagból és hozzászaladt.

- Megölni Neuhoffot! - dörögte don Cristoval és dühösen célzott az asztal alá bujó Cherubinóra.

Két lövés dördült el egymásután s Cherubino szétloccsant koponyával terült el a földön. A terem újra elsötétült, mert don Cristoval is elesett és estében a lámpát is magával rántotta, amely természetesen rögtön kialudt. Benedetta azt hitte, hogy a spanyolt megölték, de e pillanatban nem volt ideje erről megbizonyosodhatni. Mert figyelme Celestinire irányult, aki tapogatózva kereste a menekülés egyetlen lehetőségét, az ablakot, miközben kétségbeesetten ordítozta:

- Angelo, Colombani... segítség!

Mikor Celestini keze az ablak fáját érintette s egyik lábát már az ablakdeszkára helyezte, hogy erős lendülettel kivesse magát, felüvöltött, mint egy dühödt vadállat. Fogai között szorongatott tőre a földre esett s két kezével a hasához kapott. Mintha egy élesen tekergő acélkígyó hasította volna fel a beleit... Korzikai Barika ugyanazzal a szúrással végzett vele, amelyet ő a királynak szánt. Mint egy derékbatört kócbáb, úgy maradt ott kétrét az ablak peremén.

Lövöldözés, dulakodás csak néhány másodpercbe telt. Ugyanabban a pillanatban, mikor lenn a negyedik és utolsó banditával is végeztek, fenn felnyilt a szép Piccolina szobájának ajtaja s a küszöbön megjelent Théodore király, minden udvari ceremóniától mentes, de annál árulóbban pongyola öltözékében. Mögötte *A három kakas* szép fogadósnéja, kezében lámpával, borzasan, halálrarémült arccal.

- Kik gyilkolják itt egymást? - dörögte a király.

Benedetta nem felelt, csak villámgyorsan lövésre emelte pisztolyát, célzott és csengő hangon, élesen kiáltotta:

- Guggoljon le Felség gyorsan... másként a halál fia!

Théodore megismerte Benedetta hangját s ösztönszerűen hirtelen leguggolt, nem gondolva arra, hogy e mozdulatával a mögötte álló Piccolinát kitünő céltáblául szolgáltatja. Eldördült a lövés s a szép fogadósnő szíven találva holtan bukott előre, rá a király vállára, kiömlő vérével

pirosra festve Théodore fehér ingvállát. A Piccolina kezéből kiesett lámpa végiggurult a lépcsőn, anélkül, hogy kialudt volna.

Théodore dühös kiáltással ugrott a lépcsőnek.

- Nyomorult gyilkosok!

Benedetta nyugodtan keresztbefont karokkal állt lenn az asztal mellett és fölényesen szólt:

- Most már végeztünk!... Felséged nyugodtan visszatérhet Sartenába.

Théodore ámulva nézett körül. Tekintete végigkalandozott a négy bandita tetemén s aztán megakadt Barika kisasszonyon, aki mint egy dolgát jól végzett kis mészároslegény, vérrel felfröcskölve nézett rá.

- Ki végezte itt ezt a rettenetes hóhérmunkát? - szörnyűködött Théodore.

- Én és ez a szegény don Cristoval, aki téged védelmezve, megölette magát a nyomorult gyilkosokkal, akiket Piccolina bujtott fel.

- Don Cristoval... - álmélkodott Théodore.

- Ki hívja don Cristovalt? - nyöszörgött egy tompa hang s a földön fekvő tetemek leghosszabbja és legsoványabbja lassan felült.

Benedetta odaugrott és feltámogatta. Senora Olivia második férjének homlokán egy tojásnagyságú daganat dudorodott, de egyébként semmi baja nem történt. Mikor Angelo tetemében megbotolva elesett, a homlokát bevágta az asztal sarkába s ez ütéstől kábultan terült el a földön.

- Ördögbe is! - kiáltotta Théodore - azt ugyan biztosra vettem, hogy egy napon újra szembeállunk, de azt csakugyan nem hittem, hogy az életét fogja kockáztatni az én megvédelmezésemben.

- Báró úr, - felelte don Cristoval sértett méltósággal - nem értem az ön csodálkozását. Bizonyos vagyok felőle, hogy hasonló helyzetben ön is pillanatnyi habozás nélkül sietett volna segítségemre. Nemes emberek között ez tudtommal így szokás.

- No igen, igen... De ha jól tudom, ön engem ádázul gyűlölt, don Cristoval.

- Éppen a kiolthatatlan gyűlöletemnél fogva becsesebb számomra az élete, mint bárkié. Vagy azt hiszi, azért utaztam ezerötszáz mérföldet tengeren és szárazon, hogy önt egy nyomorult felbérelt bandita golyója ölje meg?

- Sajnos, - felelte Théodore - én görcsösen ragaszkodom ehhez az ön által ily nagyra értékelt élethez, amelyet ön maga óhajt kioltani. S így félő, hogy még igen sok mérföldet kell beutaznia, míg célját megközelíti.

- Ha szükséges, az egész világot körül fogom járni, - felelte egykedvűn don Cristoval.

- Ettől a fáradságtól lehetőleg meg fogjuk kímélni, - felelte szeretetreméltóan Théodore - de egyelőre igyekezzünk kikerülni ebből az oduból.

S Benedettához fordult, aki pisztolya megtöltésével bibelődött.

- Így hát neked köszönhetem, hogy még élek.

- Megmondtam, hogy Piccolinát a génuaiak megvásárolták. Nem akartad hinni.

- Talán nem halt meg a nyomorult, - fordult Théodore a lépcső felé - talán csak megsebesült.

- Meghalt. Egyenest a szívébe lőttem.

Théodore megragadta Barika kisasszony karját.

- Hogyan?... hát te ölted meg?

- Csak úgy, mint a három bandität - felelte Benedetta lángoló tekintettel. - Ha nem vigyáztam volna rád, ha nem lestem volna ki, mikor ez a te drága Piccolinád az ablakból jelezte érkezésedet a gyilkosoknak, most te feküdnél itt átlőtt szívvel vagy szétloccsantott fejjel... Most pedig menj, csókold életre a gyönyörűt!

Théodore egy-két pillanatig elragadtatással bámulta a fiatal lányt, aztán mintegy leküzdhetetlen hálaérzéssel a karjaiba kapta és megcsókolta sápadt homlokát. De Benedetta kibontakozott a karjaiból és hevesen dörgölte a csók nyomát, mintha még a helyét is le akarná törölni!

- Vigyázz!... - sziszegte, - Piccolina féltékeny lesz!

Don Cristoval ezalatt visszament a szobájába, ahol inasa a félelemtől vacogva, egész testében libabőrösen kuporgott az ágy alatt. Miután maga is mohón vágyott minél előbb faképnél hagyni ezt a gyilkos tanyát, a legrövidebb utat választva, az udvarra nyiló ablakon egyszerűen kilépett és inasának is intett, hogy ez úton kövesse. Az istállóban megnyergelték lovaikat. Sőt, Őfelsége, I. Théodore ott várakozó lovát is.

A megboldogult Piccolina cselédjei, úgy, ahogy asszonyuk parancsolta, a négy bandita érkezése után azonnal elódalogtak.

Mialatt Pedrillo, az inas, a három felnyergelt ló kantárszárát megmarkolta, don Cristoval visszament a terembe és jelentette Théodorenak, hogy indulhatnak.

- Az ám!... - kiáltotta Théodore - tudja-e már a nagy ujságot, don Cristoval?

- Miféle ujságot?

- Hogy öt hónap óta, körülbelül azóta, mióta szerencsém volt önnel utoljára találkozni, Korzika királya vagyok.

- Két nap előtt hallottam, mikor Campo Moroban partraszálltam.

- No... nem mintha büszkélkedni akarnék! - folytatta hanyagul Théodore - de okvetlenül szükséges hogy ezt megtudja, mielőtt felkent személyem ellen bármely lépésre határozná magát. Benedetta lányom, hozd le fentről a kalapomat és a köpenyemet. Nem volna kedvemre a szerencsétlen Piccolina mellett elhaladni.

- De az kedvedre volna, hogy a kalapodért a lángokba rohanjak? - s felmutatott a felső deszkafolyosóra, ahonnan csakugyan lángnyelvek csaptak elő. A felborult olajlámpától tűzbe borult a faépület.

- A véletlen a kezükre játszott! - kiáltotta elégülten Théodore - amúgyis szándékomban volt indulásunk előtt felgyujtani ezt a rablófészket.

Felkapta az egyik bandita földön heverő köpenyét és kecses gesztussal a vállára kanyarítva drámai hangon kiáltotta:

- Ez a száz darabból és száz színből toldott-foldott köpeny az én királyságom jelképe! Don Cristoval, ön az életét kockáztatta Korzika királyáért. I. Théodore méltóképpen meg fogja jutalmazni. Mindenekelőtt kinevezem királyi lovagrendem, *A felszabadulás rendjé*-nek lovagjává. Ez az állam legfőbb méltósága s miután a rend jelvényeit ezer arannyal kell megváltani, valószínű, hogy e vad és primitív földön, ahol több tőr villong, mint ahány alma terem, s ahol fogoly helyett a rigót eszik, ön lesz e rend egyetlen lovagja. Ezek után pedig ne

várjuk be, míg ez odu zsarátnokai a fejünkre potyognak, hanem térjünk vissza Sartenába, a palotámba, ahol ez ősi földhöz illő vendégszeretettel fogjuk elszállásolni.

Don Cristoval meglepett mozdulatára Théodore még hozzáfűzte:

- Ami természetesen nem zárja ki, hogy alkalomadtán ne tárgyalhassunk az ön által óhajtott vívógyakorlatunkról.

- Az más!... ez esetben készséggel és köszönettel elfogadom a felajánlott vendégszeretetet.

Lóra ültek s Őfelsége a bandita mozaikszerű köpenyével a vállán, a nyeregbe maga elé ültette Barika kisasszonyt, aki saját két lábán jutott ide s így nem tudtak számára egy negyedik lovat előteremteni.

A tűz vörös fénye Sartenáig elvilágított. A városban mindenki aludt. Nem láttak egy halandó lelket sem az egyetlen Flambert kivételével, aki hazatérésüket lesve, izgatottan, hevesen gesztikulálva loholt fel s alá a királyi székhely kapuja előtt. Mintha csak Benedetta látása csillapította volna le, mintha egyedül az ő érkezését várta volna ilyen nyugtalanul, mert abban a pillanatban, amikor a fiatal lány karcsú alakját leemelte a ló hátáról, tökéletesen megnyugodott.

Théodore parancsára don Christovalt inasával együtt a tanácsterembe vezette, ahol hirtelenében két fekvőhelyet hevenyésztek számukra.

Théodore, aki mióta a lángban álló *Három Kakas* fogadót elhagyták, komor töprengésbe merült, mikor szobájában a szerencsétlen bandita foltozott köpenyét levetette, megértette, hogy a toldott-foldott köpeny ráncaiból egy szenvedélyes vadságában kiszámíthatatlan nép vérszomja vöröslik feléje.

- A dolog kezd napról-napra komolyabbra válni, - mondotta, miközben a vészes köpenyt kipenderítette az ablakon - de ennek a derék don Cristoval de Carillónak segítségével majd csak kimászom a csávából.

XIX.
Szerelem az egész vonalon

Théodore király kakaskukorékolásra talpon volt s első útja a miniszterelnök szobájába vezetett. Útjában az udvarra letekintve, meglátta Flambert-t, aki egy vöröspecsétes levelet forgatva kezében, mélabús tekintetét a palota egyik ablakára szegezte.

Ez az ablak Benedetta szobájának ablaka volt. S a csinos Flambert egy jó óra óta úgy bámulta az ablakot, mint ahogy egy brahmin a szent bálványt bámulná, áhítatos imádattal s közben oly kínoskeservesen sóhajtozott, hogy még egy kősziklát is megindított volna. Neuhoff báró figyelmesen nézte, aztán kihajolt s lekiáltott. Flambert összerezzent, füléig elvörösödött, de rögtön, engedelmesen sietett királya hívására.

A pirospecsétes levelet, amelyről Benedettára gondolva, ábrándozásában tökéletesen megfeledkezett, most is az ujjai között forgatta. Csak királya előtt tért eszére. Sietve átnyujtotta a levelet, aki a borítékon felismerve Montbertrand vicomte jószágigazgatójának írását, gyorsan félbeszakította.

Hol mosolyogva, hol bosszús arckifejezéssel olvasta. Mert amilyen bosszantó, époly mulattató híreket is tartalmazott, különösen egy harmadik, érzéketlen szemlélőnek.

A jószágigazgató ugyanis azt adta hírül, hogy a szép és arisztokratikus Herminie de Montalban, a vicomte imádottja, aki a vicomte-ot egy esztendő óta a megkövetelt lesoványodás okából herkulesi erőgyakorlatokra kényszerítette... ó, asszonyi csalfaság!... férjhez ment a svájci gárda egy kapitányához, Wolfgang Sehreiberhez.

E nevezett kapitány egy kétlábon guruló emberi hordó volt, aféle százakós hordó, aki után mindenki megfordult, ha végigdöngött Párizs uccáin. Wolfgang Schreiber pontosan kétszázkilencvenkét fontot nyomott, huszonnégy óránként elszívta a maga harminc pipáját és napnap után lehörpintette a tizennyolc pint különféle alkoholt.

Théodore a pillanatot nem ítélte alkalmasnak arra, hogy e megalázó és lesujtó hírt miniszterelnökével közölje. A levelet zsebébe gyűrte és szigorúan megparancsolta Flambertnek, hogy a vicomte-nak szót se ejtsen postája érkezéséről.

Intett Flambertnek, hogy mehet s maga is folytatni akarta útját. De Flambert nem mozdult. Habozni látszott, mintha volna valami mondanivalója, amivel nem mer előhozakodni. Végre mégis csak kibökte:

- Egy kérdést... ha szabad volna... Felséged meg van elégedve a szolgálataimmal?

- Hogyne - felelte Théodore. - A génuaiak ellen derekasan harcoltál s tudom, hogy bármikor, ha sor kerül rá, kiállnál érdekeimért a porondra. S hogy vakon megbízhatom a hűségedben. Kevesled a hadtestparancsnokságot? Nagyobb rangot kívánsz?

- Nem vagyok nagyravágyó, Felség.

- Ez elég hiba, fiam. Nagyravágyás nélkül semmire se jutunk az életben. Az okosak sose mutatják az elégedettségüket és mindég többet követelnek a király kegyétől.

- Én is egy kegyet kérek Felségedtől.

- Mit kívánsz?

- Meg akarnám kísérelni a csapataimmal Bastia visszafoglalását.

- S ha ti a sziget túlsó felében verekedtek, ki vigyázzon ez alatt a királyra? Nem tudod, mi történt az éjjel?

- Nem, Felség.

- Kérdezd hát Benedettától.

Flambert a füléig elvörösödött és nem felelt.

- No lám!... most meg már szerelmes vagy! - csúfolódott Théodore.

- Én... szerelmes...

- Szerelmes és buta, mint mindenki, akit lázba ejtett egy kék vagy fekete szempár varázsa. Azt hiszed, előbbre jutsz, ha egypár golyót repítenek beléd? Hogy Benedetta kisasszony, aki egyébként ma éjjel megölt három bandität s negyediknek a szép Piccolinát, örökké gyászolni fog az ablaka alatti ábrándos sóhajtozásaidért? Tévedsz, fiam, alaposan tévedsz. Mondom, hogy butaságot akarsz elkövetni, de szerencsére meg fogom akadályozni. Mióta szereted azt a kis vadócot?

- Mióta Tuniszból eljöttünk.

- Sose beszéltél neki erről a gyujtó szenvedélyedről?

- Nem mertem - dadogta a picardini ezred hős katonája.

- Ami csak azt bizonyítja, hogy az érzéseid tiszták és szándékaid erkölcsösek.

- Ó, igen, Felség! - kiáltotta lelkesen a derék, naiv fiú.

- Benedetta tehát nem sejti a szerelmedet?

- Nem, Felség.

- Ez nagy szerencse reád nézve.

- Miért?

- Ezt most kissé hosszas volna elmagyarázni. Egyelőre elégedj meg annyival, hogyha elérkezettnek látom a pillanatot, nem fogok idegenkedni attól, hogy Benedettát hozzád nőül adjam. S hogy e törekvésedben, jól megértsd, egyesegyedül én segíthetlek. Hát csak semmi ostobaság! Nehogy mindent elronts.

- Felség! - kiáltotta boldogságtól sugározva Flambert - ha valaha szüksége lesz egy ember életére, az enyémmel bármikor szabadon rendelkezhet.

- Úgy látom, téged is megfertőzött ennek a földnek a levegője. Mert itt valóságos mánia az ölögetés. Igaz, hogy el ne felejtsem... ha itt a palotában kérdezősködnek don Cristoval de Carillo kiléte felől, hangsúlyozd, hogy egyik legrégibb, legbizalmasabb barátom, hogy a spanyol királyi ház egy grandja és gazdagabb mint maga Krőzus volt.

És Théodore ment tovább a vicomte-hoz, aki még ágyában feküdt. Ez a reggel a meglepetések reggele volt. Mert a vicomte szobájában is meglepetés várt a királyra. Nem is kisarányú.

Théodore maga is még reggeli öltözékében volt s puha házicipőjében lépéseinek zaját a vicomte szobájának szőnyege teljesen elnyelte. Már ott állt az ágy mellett s a mélyen alvó vicomte meg se moccant. Nyugodtan, szépen, egyenletesen szuszogott tovább. Hátán fekve, két karját békésen kinyujtva a selyempaplanon.

Vétek lett volna felébreszteni. A király leült az ágy melletti karosszékbe és türelmesen várta a köpcös vicomte felébredését. Az ablaktábla résén bekandikált a hajnali nap egyik sugara s megpihent egy arany medaillonon, amely vékony láncocskán a vicomte nyakában csüngött. A

sárga érc szikrázása izgatta Őfelsége szemidegeit. Ideges kíváncsiságában lehajolt, kinyujtotta a karját s közelebbről megvizsgálta a türkizekkel és gyémántokkal kirakott medaillont, amelyet kékesfekete hajszálakból font koszorú kerített.

Montbertrand vicomte nem egyszer emlegette barátjának a túlfinomult Herminie de Montalban selymesen *szőke* haját, amely a legsvédebb svéd hajánál is legszőkébb volt. Ez a kékesfeketén csillogó kis hajkoszorú tehát nem lehetett hűtlen imádottja hajának egy fürtje. Théodore nem bocsátkozott további következtetésekbe, csak mélyen felsóhajtott. Mert eszébe jutott, hogy a szerencsétlen véget ért szép Piccolinának volt ilyen kékesen fekete haja.

E sóhajjal *A három kakas* fogadósnője emlékének áldozott. A következő pillanatban már megbánta, hogy egy ilyen hű baráti szívet, mint a vicomte, meggyanusított azzal, hogy az ő kisded játékaiba avatkozott. Hogy még biztosabban meggyőzze magát, óvatosan felnyitotta az arany medaillont, azzal a szent meggyőződéssel, hogy a felnyíló aranylemez alól a hűtlen, szépségesen szőke Herminie arca fog rámosolyogni.

Határtalan volt meglepetése, sőt megdöbbenése, mikor a medaillonból Orseola tüzes tekintetű szemei néztek rá.

Az exszultána képét látta, aki legutóbb pazar bőkezűséggel ontotta kegyeit a volt Ahmed bégre. Benedetta szépséges Orseola nénije, a barnák barnája, aki mellett a többi barna szépség szőkének látszott.

Philibert de Montbertrand vicomte, Korzika miniszterelnöke, a renegát Rabastoullal osztozott Orseola kegyeiben!

Théodore akkor sem csodálkozhatott volna jobban, ha a köztársaság követei aranytálcán hozták volna neki Génua városának kulcsait a dozsesüveggel együtt.

Ha még némi kételyei lehettek volna, az a nehány szó a kis arckép alján minden kétségét eloszlatta volna.

A szeptember nyolcadiki gyönyörű este emlékére. 1736.

Őfelsége minden önmegtartóztatása dacára olyan harsogó nevetésben tört ki, hogy a derék vicomte legédesebb álmából felriadva, felült ágyában és szemeit dörgölve, ásítva kérdezte:

- Ki merészeli a vidámság e tiszteletlen megnyilvánulásával pihenésemet zavarni?

- Montbertrand vicomte! - dörögte szigorúan Théodore, - mivel töltötte ön 1736 szeptember nyolcadikának estéjét?

- Te... tessék? - hebegte a vicomte, a királyra meredve.

- Lám, lám... Tehát így él ön vissza királyi bizalmunkkal! Mialatt mi azt hisszük, hogy fontos államügyek aktái fölé hajolva virraszt hajnalig, kalandokat keres, találkákra futkos, Rabastoul barátunk üzletét rontva!

Beszéd közben az áruló medaillont a miniszterelnök úr orra előtt táncoltatta.

- És Felséged talán államügyekben zárkózik be *A három kakas* fogadó egyik szobájába a szép Piccolinával? - vágta vissza a vicomte könyökére támaszkodva.

- Úgy van, barátom - felelte méltóságteljesen Théodore - aminthogy ezt rövidesen fényesen be is fogom bizonyítani.

- No, ez elég furcsa akta lesz az okmánytárunkban...

- Egyébként is - vágott közbe Theodore - én szabadon folytathatom a szerelmi politikát, akkor és úgy, ahogy a fantáziám parancsolja. Nem hagytam menyasszonyt a szülőföldemen. Engem nem várnak epedve és hűségi eskümben vakon bízva holmi Herminie de Montalbanok.

- Hát bizony - sóhajtotta bűnbánón a vicomte - ez eléggé furdalja a lelkiismeretemet. Miért is nem ismertem meg előbb a gyönyörű Orseolát!

- Hagyd ezeket a krokodilkönnyeket! Úgylátom, zaklatott lelkiismereted dacára, kitűnően tudsz aludni.

- Hát Istenem, az ember nem bűnhődhet élete végéig ízlése megtévelyedéséért. Párizsban, igaz, egy szőke bálványt imádtam, de most már csak a barnákra esküszöm! Barátom, hogy tud szeretni egy ilyen barna nő!

- Óriási!... Hát ha tudnom szabad, hollófekete fürtök és izzó fekete gyémántszemek lovagja, végképpen elhatároztad, hogy lemondasz a légiesen szőke Herminie de Montalban kezéről?

- Végképpen!... Csak azt nem tudom, milyen okból szakítsak vele.

- Egyéb nem aggaszt?

- Semmi egyéb.

- Akkor gratulálok máris megtörtént könnyű és zavartalan visszavonulásod sikeréhez.

- Nem értlek.

- Pedig a dolog nagyon egyszerű. Még azzal sem kell fáradnod, hogy egy lemondó levelet írj szende menyasszonyodnak, mert a szőke szépség két hónap óta Wolfgang Schreiber svájci gárdakapitány hites felesége.

A meglepetés sora most a vicomte-on volt.

- Férjhezment?

- Íme, kimult szerelmed gyászjelentése - és Théodore kihúzta zsebéből Montbertrand vicomte jószágigazgatójának pirospecsétes levelét.

A vicomte végigolvasta és Théodore csodálkozására, ahelyett, hogy örült volna, egyre elkeseredettebbnek látszott.

- Ezért az elefántért hagyott el!... Hát ez már csakugyan megalázó. *Engem* túlkövérnek tartott s én elég buta voltam gályamunkát végezni, csakhogy lesoványodjam. Hihetetlen!

- Fődolog, hogy szépszerével megszabadultál tőle.

- Igen, igen... de a választása mégsem méltó hozzá. Sem az emlékemhez.

- Hiába vicomte! Szerelem úr a világon! Én is ilyes kérdésben igyekeztem hozzád tanácsodat kérni. Mert nyakig ülünk a szerelemben az egész vonalon! Te szereted Orseolát, aki nyugodt lélekkel csalja meg a kitünő Rabastoult, Hassan bég utódát. Én a szép Piccolina szoknyája után szaladtam, kit már csak a paradicsomban fogok viszontláthatni, ha ugyan valaha odajutok.

- Mit beszélsz?... Piccolina meghalt? - kiáltotta Montbertrand.

- A négy banditával együtt, akiket felbujtott szegény Théodore király meggyilkolására. Ezt a csinos mészárlást Benedetta végezte a kitünő don Cristoval segítségével, aki akarata ellenére gabalyodott bele ebbe a históriába.

- Don Cristoval Korzikában! - kiáltotta a vicomte egyik meglepetésből a másikba szédülve.

- Szerelem... mindent a szerelem irányít! A féltékenység... Benedetta, aki nyugtalanító érzéseinek néhányszor már tanujelét adta, egy csapásra vad amazonná változott, aki nem akarja, hogy a király más nőt szeressen. E féltékeny amazon szerepében annál veszedelmesebb, mert tőrét és töltött pisztolyát állandóan magánál hordja. A sorozat befejezéséül ez a szerencsétlen Flambert gyerek is fülig szerelmes. S ugyan mit gondolsz, kibe? Senki másba, mint ebbe az én vérszomjas, vadóc kis gyámleányomba! Így hát nem marad egyéb cselekedni valónk, mint antik módra templomot építeni a szerelemnek és rózsakoszorúkkal ékesítve bemutatni áldozatainkat!

- Építsünk inkább egy jó erős hajót, amelyen minél hamarabb visszaigyekezhessünk Franciaországba. Sejti-e a Felséged, hogy mennyi pénzünk van az állampénztárban?

- Nevezz csak bátran bárónak. E rangomban kisebb megrázkódtatással hallgathatom a kincstár helyzetének leleplezését.

- Hát bizony összevissza ezer aranyunk sincs s a testőrség csökönyös kitartással követeli kéthónapi hátralékos zsoldját.

Egy kicsit elvetettem a sulykot - tünődött Théodore. *A felszabadulás rend* jelvényének árát ötven aranyban kellett volna megszabnom. Ennyit talán lefizettek volna királyságunk előkelőségei, akik hiúbbak, mint a pávák. Talán felhajtottunk volna négy-ötszáz aranyat.

- Szomorúan megkopasztott pávák ezek! Az utolsó államtanács óta e nevezett előkelőségektől vagy egy tucat levelet kaptam, amelyek valamennyiében, hivatkozva sanyarú anyagi helyzetükre és érdemes szolgálataikra, némi államsegélyt kérelmeznek. Meghatározott számokban. Huszonötezer aranytól felfelé.

- Zsiványok!

- Felséged ítélkezése kissé túlszigorú, de határozottan megközelíti az igazságot.

Théodore izgatottan járt fel s alá a szobában, hevesen gesztikulálva, félhangon beszélve, mint egy szerepét tanuló színész. A vicomte ezalatt felöltözött. Ismerte a barátját. Tudta, hogy ilyenkor legokosabb magára hagyni, mert az ilyen izgatott le s felnyargalások alatt többnyire kisütötte a kellő megoldást. Húsz másodpercbe se telt és Théodore megállt s elégedten csettintett az ujjával.

- Megtaláltam a megoldást, vicomte! S ha talán a szép Orseolát magaddal óhajtanád vinni korzikai emlékül, súgd meg neki, hogy siessen a csomagolással, mert hat nap mulva, vagyis november tizenhetedikének éjszakáján már Marseille közelében vitorlázunk.

- Soha sem fogom elfelejteni a szép Orseola mellett eltöltött boldog perceket, de attól tartok, hogy alkalmatlan úti poggyásznak bizonyulna. Meg aztán az a derék Rabastoul Tuniszban annyira a kezünkre járt, hogy szolgálataival szemben hálátlanság volna megfosztani szerelme tárgyától.

- Kedves Philibertem, - és Őfelsége lelkesen megszorította a kezét, - örömmel tapasztalom, hogy okultál a példámon. Orseolát tehát itt hagyjuk Korzikában, ahol egyébként kitünően hasznunkra lesz.

- Hasznunkra?... ugyan mennyiben? Amint egyszer lemondtunk a koronáról...

- Lemondtunk!... - kiáltotta felháborodva Théodore - lemondtunk! Csak nem képzelted ezt komolyan? Lemondani egy ennyi nehéz áldozat árán kínosan megszerzett koronáról! Nem, vicomte úr, nem fecséreljük el így a szerencsénket! Mély fájdalommal tapasztalom, hogy birkanyájamban farkasok is akadnak s hogy e fogaikat csattogtató éhes farkasok készörömest ízekre tépnék a pásztorukat. Csakhogy ezzel a pásztorral nem bánhatnak el egykönnyen! Mert

a pásztor, mielőtt a farkasok a birkáit is megvadíthatnák, az egész nyáját jó áron eladja egy Hollandiának nevezett birkatenyészetnek. Érti-e már miniszterelnök úr a megoldást?

- S ugyan mihez kezdjen Hollandia Korzika szigetével?

- De hiszen Hollandia számára Korzika a megálmodott kereskedelmi összekötőkapocs Levantéval. Egyben indiai szállítmányainak kitünő lerakodó helye. Az ötlet gigantikus s a helyzet a lehető legkedvezőbb.

- Tehát azt reményled, hogy eladhatod nekik a királyságodat?

- Népem boldogítására és zsebem dagasztására. A millió arany csekély hasznot természetesen meg fogom osztani exminiszterelnökömmel.

- Benedettának nagy hozományt adunk.

- És feleségül adjuk Flamberthez.

- Kifizeted az adósságaidat...

- No, ezzel a ponttal még várhatunk... Előbb majd egy kicsit körülnézünk Párizsban. Az opera tájékán...

- Főleg a balletkarban, mi?

- Tehát helyesled a tervemet?

- Helyeslem. Elsősorban azért, mert sietteti a távozásunkat. A sikerében azonban nem bízom. A hollandusok nem igen bocsátkoznak ilyen kétes kalandokba s az aranyaikat csak biztos vállalkozásokba fektetik.

- Ez igaz. De viszont kereskedelmi szimatjuk csalhatatlan s I. Théodore majd rávezeti őket, hogy hol van számukra a földközitengeri kereskedelem természetes gócpontja.

- Santo Cristo! - kiáltotta hirtelen Philibert, - eladjuk a medve bőrét, mielőtt a medvét megöltük volna, szegény barátom! Elfelejtettük, hogy ezen az ördöngős szigeten a génuaiak tehetetlen foglyai vagyunk. Persze, te még nem is tudod, hogy Valinco öblében az ott horgonyzó *Lepkét* felgyujtották s hogy cirkálóik Porto-Vecchio előtt megtámadták a királyi gályákat.

- Ez nem sokat jelent. A Gondviselés Campo Moro kikötőjébe vezette don Cristoval brikkjét. Utánunk küldte e háromszoros megszabadítónkat, aki mindig a legnagyobb szükség pillanatában bukkan fel megmentésünkre.

- E hősiesen kitartó hidalgó a harmadik kardvágásáért jött?

- Amelyet, természetesen kellő óvatossággal, meg is fog kapni Hollandiában, ahova családostul elvisz bennünket.

- S ha megtagadná?

- Akkor egyszerűsítem a kérdést. A brikket zsákmányomnak nyilvánítom s megyek egyenest Amszterdamba, a kitünő don Cristovalt itthagyva e vad szigeten. De sose félj! Don Cristoval, aki olyan derekasan megvédett *A három kakas* fogadóban, sokat veszített régi vadságából. Majdnem azt mondhatnám, hogy minden kardvágás, amelyet tőlem kapott, bizonyos arányban tompította a gyűlöletét és fokozta irányomban a... rokonszenvét. Flambert-t egy osztaggal Campo-Moróba küldöm a *Cápa* őrizetére. Holnaputánra hívd össze az államtanácsot. S a szádat jól befogd! Mert ha csak megneszelnék a terveinket, már is elimádkozhatnánk az utolsó Miatyánkot!

XX.
Benedetta mindent elront

Mialatt Neuhoff báró Philibert de Montbertrand vicomte-tal tárgyalt, Benedetta a kert végében Pasqualinivel tanácskozott élénken.

Benedetta ugyanis már kora hajnalban a palotába kérette a tengernagyot. Barika kisasszony sebtiben elbeszélte don Cristoval váratlan érkezését s azt, hogy e spanyol felbukkanása milyen veszedelmet jelenthet az államra. I. Théodore felkent személye sem megsebezhetetlen! Nekik, Őfelsége hűséges alattvalóinak kötelességük, hogy egy ilyen kétes kimenetelű kalandtól megvédjék.

Pasqualini teljesen osztotta unokahúga véleményét s megegyeztek, hogy don Cristovalt a király egy hamis üzenetével kicsalják Sartenából, Pasqualini tengerészeivel a város kapuján kívül lefogatják, megkötözve Porto-Vecchióba hajóztatják és Sardagna partján sorsára hagyják.

Pasqualini elsietett az embereiért, Benedetta pedig, Flambert kíséretében - akit jónak látott nem beavatni titkos terveikbe - don Cristovalhoz ment.

A nemes spanyol kényelmes, gazdagon hímzett selyem slafrokjában, cigarettával a szájában, a terraszról gyönyörködött a nap fényében, rózsaszínre gyúló hegyormok festői láncában, amelyek szülővárosának, Estramadurának gyönyörű vidékére emlékeztették.

Benedetta röviden elmondta, hogy a király a Foce-erdő szélén várja don Cristovalt - titokban. Benedettát bízta meg, hogy odavezesse.

Don Cristoval elégedetten mosolygott. Egy zsákmányát szimatoló tigris mohóságával kezdett készülődni. Hamarosan átöltözött és valamit spanyolul odaszólt az inasának, Pedrillónak, aki e szavakra égnek emelte karjait és kétségbeesetten kiabálni kezdett. Don Cristoval csendre intette s a mindig készenlétben álló kardtokokat hosszú karjai alá kapta.

Benedetta is intett Flambertnek, nehogy egyetlen szavával elárulja meglepetését. A tekervényes folyosókon keresztül levezették a spanyolt a házmögötti kis udvarba, ahol az istállók voltak.

Öt percen belül megnyergelték a két lovat s nekivágtattak.

Ugyanabban a pillanatban értek Foce-erdő szélére, mikor Théodore a vicomte-tól búcsúzott a palotában.

Őfelségének szokása volt a délelőtti órákban országának nagyjait kihallgatáson fogadni. Most is sietve befejezte öltözködését, átfutott néhány beterjesztett kérvényt s átment a fogadótermébe. Csodálatos véletlen folytán ezen a délelőttön senki sem jelentkezett. Az is meglepte, hogy don Cristoval sem adott életjelt magáról. Flambertet hivatta, hogy őt küldje nagyrabecsült vendége hogyléte felől tudakozódni. Flambert már nem volt a palotában, ellenben az érte küldött szolga azt ujságolta, hogy mikor a vendég lakosztálya előtt elhaladt, furcsa idegennyelvű jajgatást hallott.

- Diavolo! - ugrott fel ijedten Théodore, - csak nem érte valami baj ez éjjel szegény don Cristovalt?

Maga sietett a tanácsterembe, ahova vendégét szállásolta. De csak Pedrillot találta, aki fejét tenyerébe hajtva, kövér könnycseppeket potyogtatva, panaszosan jajgatott.

Neuhoff báró tökéletesen beszélt spanyolul, de a megzavarodott inas szavaiból nem sokat tudott kihámozni. Végül nagynehezen megértette, hogy don Cristoval egy nyurga, sápadt, göndör, feketehajú legényke kíséretében elment megverekedni halálos ellenségével, Neuhoff báróval.

Théodore agyába beleviláglott az igazság. Az a göndör legényke Benedetta volt, aki nem akarta, hogy ő megverekedjék a spanyollal, akit elcsalt és eltüntetett. Ez katasztrófális! Azzal, hogy a Gondviselés által segítségükre küldött őrangyalukat, don Cristovalt eltüntették, Théodore egész pompásan felépített terve összeomlott... Olyan dühöset csengetett, hogy egyszerre három szolga rohant be.

- Öt perc alatt nyergeljétek meg istállóim összes lovait!... azonnal hajszoljátok fel Flambert parancsnokot!... négy testőröm teljes fegyverzetben pattanjon lóra!... a miniszterelnök úr csatolja fel a kardját, vegye magához a pisztolyát és siessen ide. Hozzátok a kardomat... a pisztolyomat!...

Őmaga hirtelen megírta a rendeletet, hogy a Campo Moro kikötőjében horgonyzó francia brikket szigorúan őrizzék s hogy a király pecsétes aláírt engedélye nélkül senki meg ne közelíthesse.

A rendeletet aláírta. Belépett Flambert.

- Ha szereted a bőrödet! - kiáltott rá Théodore, - e rendeletet szóról-szóra híven végrehajtod. Halálbüntetés terhe alatt megtiltom, hogy Benedetta kisasszonyt vagy Pasqualinit a fedélzetre engedd. Ha jelentkezik, kergesd el s ha harmadszori felszólításra sem engedelmeskedik, lövess rá!

Flambert tátott szájjal meredt a királyra.

- Megértettél? - dörögte a király.

- Soha... sohase emelek fegyvert Benedettára! - dadogta félájultan.

Théodore felszakította az ablakot s az udvaron ácsorgó öt testőrt felkiáltotta.

- Fogjátok le a parancsnokot!... zárjátok a földszinti kis tanácsterembe. Egyik az ajtót őrizze, a másik az ablakot. Indulás! Ki a testőrség másodparancsnoka ma?

- Orsolante kapitány.

- Küldjétek ide.

Flambert engedelmesen átnyujtotta kardját és megadón követte őreit, akik hármas lakat alá zárták. Montbertrand vicomte akkor lépett be a Théodore-hoz, mikor Orsolante kapitány, aki dühös hazafi volt, éppen ünnepélyes esküvel fogadta, hogy inkább négyfelé vágatja magát, semhogy a kapott parancsot a legszigorúbban ne teljesítse.

- Mi történik itt? - kérdezte Philibert élénken, mikor magukra maradtak.

- Lóra, vicomte! Ne vesztegessük az időt! - és Théodore lázasan csatolta fel kardját.

- Hova megyünk? - kérdezte Philibert.

- Ha én azt tudnám! - s a király már rohant ki a teremből.

- Lázas szegény! - csóválta fejét a vicomte s amily gyorsan csak potroha engedte utána loholt. Mikor felkecmergett a lova hátára, Théodore már a nyergében ült négy katonája élén.

A kis lovascsapat Théodore vezetésével jobbra kanyarodott, mint a szélvész átporzott a városon, ki Porto-Vecchio útjára.

- Tudod, hogy mi történt vicomte? - szólt most át Théodore a mellette vágtató Montbertrand-nak s elmesélte, amit tudott s amit sejtett. - Érted-e már e hajsza célját?

- Adja Isten, hogy időre érkezzünk! - és a köpcös vicomte megsarkantyúzza lovát.

- Ha ez a derék Carillo nincs, befagyott az üzlet Hollandiával!

- Rettenetes! - s a jó vicomte arca fakóra vált.

Három órakor hagyták el Sartenát. A szökevények, akik a királyi istálló két legjobb lován száguldtak el, négy óra előnyben voltak. Csak a véletlenben bízhattak. Théodore azt tudta, hogy Porto-Vecchio felé indultak. Mikor Foce erdején túlhaladtak, e kínos bizonytalanságuk megszűnt, mert az útjukba akadt szénégetők elbeszélték, hogy délelőtt láttak erre ügetni két lovast. Egy nagyon fiatal sihedert, aki inkább fiúruhába bujtatott lánynak látszott s egy hórihorgas, sovány, barnaképű férfit. Majd a parti halászok beszélték, hogy a furcsa két lovas Sardagnának tartott.

Théodore megkönnyebbült sóhajjal vetett oda néhány ezüstpénzt a derék embernek.

Benedetta megelégedett azzal, hogy don Cristovalt Sardagnával szemközt, a teljesen elhagyott kis Lavezzi szigetre internálja.

Ide pedig csak Porto-Vecchio kikötőjéből juthattak el. Porto-Vecchio kikötője gyors járású lovaikon mintegy hat mérföldnyire feküdt.

- Előre!... Porto-Vecchióba! - kiáltotta Théodore, diadalmasan meglengetve kalapját.

XXI.
A világító-torony ostroma

Mikor Barika kisasszony, don Cristovallal a Foce erdő szélére ért, halk füttyszó hallatszott s a fák közül előugrott hat szakállas fickó. Megragadták a kantárszárakat.

- Aki megmoccan, a halál fia! - dörögte egy hang valahonnan a magasból.

S miközben hat tőr hegye meredezett egyszerre a nemes spanyol lovag mellének, egy mohos szikla tetejéről az előbbi hang tulajdonosa, egy hetedik támadó, a pisztolyát szegezte rá. Őrület lett volna ellentállni.

Don Cristoval, a fák leveleinél is zöldebben, megadással tűrte, hogy lefegyverezzék s csak Benedettára szegzett vadul izzó tekintete fejezte ki e fiatal áruló iránt érzett gyűlöletét. Pasqualini ezalatt lemászott a szikláról s mialatt birtokába vette a bőrtokokba zárt drága toledói kardokat, arról biztosította foglyát, hogy amennyiben nem kísérli meg a szökést, egy haja szála sem fog meggörbülni.

- Csak egy kis kéjutazásról van szó! Lavezzi szigetére kísérjük Kegyelmességedet, ahol kedvére kipihenheti magát.

Don Cristoval féktelen haragja dacára, megőrizte hűvös nyugalmát s csak ezt kérdezte:

- Théodore király parancsából történt a támadás?

- Az én parancsomból, - felelte Benedetta, - s hogy mely okból, azt nem óhajtom megmondani.

- Ezt jobban szeretem, - felelte a spanyol - mert így legalább tudom, hogy Neuhoff báró fedhetlen gavallér maradt, méltó kardom élére.

Akadálytalanul érték el utazásuk célját alkonyatkor. Don Cristoval már jó félórája élénken figyelte a tüzet, amely a tenger partján épült négyszögű torony tetején lobogott. Porto-Vecchio öblének a világítótornya volt. S az ösvény, amelyen most ügettek, elvezetett e torony ajtaja előtt. A toronytól ezer-ezenkészáz ölnyire már Porto-Vecchio első házai feketélltek az esti homályban.

A tűz előtt egy sötét alak járt fel s alá. A toronyőr, akinek kötelessége volt a tűz folytonos élesztése.

Mikor már csak alig tízlépésnyi távolságban voltak a toronytól, don Cristoval látta, hogy a torony ajtaja nyitva s az őr épp most lép be rajta. Mikor a torony elé értek, hatalmas korom- és füstfelhő csapott arcukba. Don Cristoval egy szemvillanás alatt leugrott lováról s mialatt az egész banda szitkozódva dörzsölte füsttől mart szemét, benntermett a toronyban s az ajtaját becsapta maga után.

Mialatt belülről bereteszelte a zárat, kinn kannibáli üvöltés hangzott fel. Pasqualini dühösen döngette a puskatussal a szélesen vaspántozott vastag tölgyajtót.

- Egy kis türelem!... jövök már! - recsegett fentről a toronyőr borízű hangja.

Ment is, mégpedig sokkal gyorsabban, semmint akarta volna. Mert don Cristoval, aki ezalatt felmászott a csigalépcsőkön, hátulról a nadrágjánál felkapta és egyszerűen lependerítette a harminc lábnyi mélységbe. Dehát nem hiába mondja a közmondás, hogy a részegekre az Isten vigyáz! A toronyőr egyenesen Pasqualini egyik matrózára pottyant, akit tekintélyes testsúlyával menten agyonnyomott.

Lentről eldördült az első lövés s egy golyó sivított el don Cristoval füle mellett. Pasqualini e lövésével jelt adott az általános ostromra.

De a szép senora Olivia második férje a pattogva, lobogva égő fahasábokat hajigálta az ellenség nyakába. Egyik matróz tüszőjében a tűzesőtől felrobbantak a töltények. A támadók már csak hatan maradtak. Benedetta úgy célzott, mint egy tiroli vadász. És mégsem talált. Egyik golyója ugyan leszakította don Cristoval balfüle cimpáját, de egyéb kára nem esett. Ez a sérülés úgylátszott arra késztette, hogy taktikát változtasson, mert alakja egyszerre eltünt az ablak keretéből. Mintha beleolvadt volna a vöröslő tűzbe...

Az ostromlók gyanakodva kerülték meg a világítótornyot, figyelve, hogy don Cristoval nem kísérli-e a menekülést a torony egy másik ablakából. Ahogy a teljes biztonság érzésével közeledtek az ajtóhoz, a torony egyik nyolclábnyi magasságban fekvő lőnyílásából lövés dördült el. Pasqualini harmadik matróza megtántorodott és szétlőtt koponyával terült el a földön. Mint a dühödt vadállatok, üvöltve rontottak az ajtónak. Ekkorra már egész golyózápor zúdult reájuk. Védettebb pontra kellett menekülniök. Benedetta tehetetlen dühében véresre harapdálta a száját. Pasqualini haragtól tajtékozva, éktelenül káromkodva fenyegetőzött öklével. Három embere meghalt. Nem is beszélve a toronyőrről, aki kilőtt jobbszemével a földön fetrengve bőgött.

- Ez a briganti a ruhája alatt pisztolyokat rejtegetett... - sziszegte Pasqualini.

- Úgylátszik! - felelte Benedetta, féltérden, ujját puskája ravaszára nyomva.

A feltevés téves volt. Don Cristoval nem rejtegetett pisztolyokat. Ellenben a világítótorony felső szobájában egy kitünő angol karabélyt talált s egy tölténytáskát, tele golyóval és lőporral. Nemrégiben egy angolt vetett ki a tenger a partra, annak az ittmaradt ingóságai voltak.

Ezzel a kapórajött munícióval don Cristoval hosszú ideig állhatta az ostromot. Olyan módon helyezkedett el, hogy őt ne láthassák, ő viszont a tűz fényében mindent lásson.

Pasqualini maga köré gyüjtötte megmaradt kis csapatát.

- Felgyujtjuk az ajtót.

Mialatt összeszedték a parázsló zsarátnokot, Benedetta odaszólt:

- A toronyőr az imént azt mondta, hogy a toronyban van egy karabély s egy zacskó töltény. Bizonyos, hogy a spanyol felfedezte...

- Akkor mégsem ajánlatos felgyujtani az ajtót. Tartsunk haditanácsot, mielőtt...

A szó a torkára fult, mert e pillanatban a lőnyílásból újra feldördült egy lövés. A golyó keresztülfúrta Pasqualini magastetejű kalapját. Csak egy arasszal nemes homloka felett.

Pasqualini földrevetette magát s egy védett pontra kúszott Benedetta mellé.

- Hallgasd csak!... mi ez? s Pasqualini megragadta Benedetta kezét.

Benedetta fülét a földre tapasztotta. Távolról lódobogás hallatszott.

- Ördög és pokol! - szitkozódott Pasqualini. - A génuaiak!

- Menekülj a lovakkal! - unszolta Benedetta.

Pasqualini, a korzikai vendetta felesküdt híve, komoran rázta a fejét.

- Addig, ameddig e négy derék katonámnak halálát meg nem bosszultuk, nem mehetünk vissza Sartenába. Erre pedig csak egy eszközünk van. Behatolni a toronyba és megölni a gyilkost.

- Lehetetlen! Mire a torony lábához jutnánk, védett helyzetéből lepuffogtatna, mint a nyulakat. Az ajtót pedig csak ágyúval tudnánk szétlőni. Hanem az ajtó felett láttam egy kerek ablaknyílást. Oda könnyűszerrel felmászhatnánk.

- Ha megközelíthetnénk!

- Hopp!... megtaláltam a módot! Itt a tűzszerszámod?

- Otthon hagytam.

- Az se baj! Hasogasd szét az övedet és keress egy kavicsot.

- Minek?

- Csak várj!... majd mingyárt megérted.

Benedetta kihúzta a tőrét s a földbe egy kis lyukat ásva, puskaport öntött belé.

- Aknát csinálsz? - kérdezte Pasqualini.

- Igen. Mégpedig ötöt-hatot sorjában. Húsz-húsz lépésnyi távolságban.

- Nem egészen értem a taktikádat.

- Ameddig a kanócok lassan égnek, kerülővel a tenger felől megközelíthetjük a tornyot és ott bevárhatjuk, míg az első akna felrobban.

- Hát aztán?

- Don Cristoval a durranást puskalövésnek fogja hinni és abba az irányba fog visszalőni. A többi akna is sorjában fel fog robbanni és don Cristoval továbbra is az aknák felé fog lődözni. Mi ezalatt óvatosan a torony ajtajáig jutunk és az ajtó feletti kerek ablakon bemászunk.

- Nem vagyok elragadtatva ettől a módszertől.

- Tudsz jobbat?

- Igen. Távolból figyelni a toronyajtót, megakadályozni emberünk szökését és bevárni a hajnalt, amikor erősítést hozhatunk Porto Vecchióból.

- Te nyúlszívű!... - felelte megvetően Benedetta - négy emberedet lőtték agyon a szemed láttára s most is csak a magad bőrét félted. Gyáva!

- *Cortigiana maledetta!* - és Pasqualini vállonragadva Benedettát, dühösen megrázta. - Ismételd ezt a szót!

Vérbefutott szemekkel kirántotta a tőrét. Benedetta lehúnyta a szemét.

- *Santa Maria!* - lehelte abban a biztos hitben, hogy Pasqualini szívenszúrja.

De unokafivére ehelyett dühösen ásni kezdte a második aknát. Benedetta megkönnyebbült lélegzettel tovább dolgozott s csakhamar hét csinosan megásott akna sorakozott egymásután, nedves puskaporba áztatott kanóccal egybekötve. Barika kisasszony az első kanócot már meg is gyujtotta. Mikor valamennyi kanóc füstölgött, rohamlépésben futottak a tenger felé, megkerülve a tornyot.

Tíz perc telt el. Az első akna felrobbant. Után a második. Don Cristoval pontosan úgy, ahogy sejtették, a robbanások irányába lődözött s a két unokatestvér ezalatt zavartalanul elérte a torony ajtaját.

- Én megyek be elsőnek, - súgta Pasqualini - s belülről felnyitom neked az ajtót.

Puskájára panaszkodva felkapaszkodott az ajtó feletti kerek ablakhoz s fejét és vállát már be is dugta a nyíláson. E pillanatban négy akna egyszerre robbant fel. De e sokszorosított

durranásra don Cristoval nem tüzelt vissza. Benedetta lázasan figyelte unokafivére minden mozdulatát. Már derékig bejutott a kerek nyíláson de lecsüngő lábszárai kétségbeesett kalimpálásából Benedetta arra a vérfagyasztó következtetésre jutott, hogy beszorult és nem jut tovább.

Így is volt. Pasqualini csapdába szorult. Vállait, karjait ferde helyzetben valahogy benyomta, de tovább nem jutott. Visszabújni sem tudott, mert karjai akadályozták. Benedetta hiába ágaskodott, hogy a két lábszárába akaszkodva lehúzza. Sokkal kisebb volt, semhogy elérhette volna. Hideg verejtékcseppek gyöngyöztek halántékán.

S most hirtelen rettenetes ordítás tört elő a torony belsejéből. Egy halálra sebzett vad vészes üvöltése... Pasqualini lelógó lábszárai egyszer-kétszer megrángatóztak, aztán ernyedetten, élettelenül lógtak alá.

Don Cristoval egy biztos fejlövéssel ötödik áldozatát is a másvilágra költöztette.

Benedetta őrjöngő félelemmel, kétségbeesetten sikoltozva menekült és ájultan esett össze Théodore király lovának lábainál, aki embereivel e pillanatban ért a csatatérre.

A hold sápadt arca kibujt a foszlányos szélű felhők mögül, s a szertefekvő halottak meredt, üveges szemébe fehér fénye mintha pillanatra visszalopta volna az élet szikráját.

XXII.
A király csomagol

Don Cristoval és Benedetta Théodore királlyal visszatértek Sartenába. Gyámapja határozott parancsára Barika kisasszonynak végérvényesen bucsúznia kellett a fiúruhától. Női ruhába öltözött. Talpig feketébe. Unokafivérét és a négy matróz tragikus halálát gyászolta.

Ha pisztolyt vagy tőrt látott, megborzongott a félelemtől. Este félt egyedül maradni és álmait benépesítették áldozatainak árnyai.

Flambert nem mozdult mellőle. Benedetta ezóta gyámapjától megtudta, hogy Flambert az ő üdvéért milyen módon tagadta meg az engedelmességet legfőbb feljebbvalójának, a királynak. Hálából mindazt a szeretetet és bizalmat, amit eddig Pasqualinire pazarolt, ráruházta.

Théodore nem sokat törődött velük. Minden idejét elfoglalták elutazásának előkészületei. A legfogasabb kérdés az volt, mi módon bírja rá don Cristovalt, hogy kezességet vállaljon érte az államtanácsnál. A tanács tagjai ugyanis bizalmatlanul fogadták ő felsége terveit és nem akarták vállalni a felelősséget a néppel szemben a király távozásáért.

Théodore tudta, hogy felesége férjénél csak egy úton érhet célt. Ha bebizonyítja neki, hogy itt Korzika földjén nem adhatja meg neki a kívánt elégtételt. Egyben azt is megérttette vele, hogy a porto-vecchioi mészárlás után nem felelhet kitünő vendége biztonságáért, tehát mindenképpen ajánlatos volna a veszélyes földnek mielőbb hátat fordítani.

Don Cristoval mindezt belátta, csak éppen az ellen tiltakozott, hogy ő, egy spanyol főnemes nyilt hazugsággal álljon egy államtanács elé. Még ha korzikai is ez az államtanács! Mert, ahogy Montbertrand vicomte körülményesen megérttette vele, az lett volna a feladata, hogy a tanács tagjait a maga kezességével biztosítsa arról, hogy ő felsége Hollandiában, ahova don Cristoval viszi, megkapja a korzikai államügyek talpraállításához szükséges összeget, amelynek árán a korzikaiak visszanyerhetik függetlenségüket és elkergethetik földjükről a gyűlölt idegeneket.

E diplomáciai tárgyalás folyamán Montbertrand miniszterelnök egyben átnyujtotta a spanyol vendégnek ő felsége legmagasabb kitüntetését. *A felszabadulás rendjé*-nek lovagjelvényét. Don Cristoval ezt a rendjelt betűszerint ki is érdemelte. Miután ő fogja fel- és megszabadítani Théodore-t kényelmetlenné vált alattvalóitól.

Don Cristoval de Carillót, a külső sallangok nagy tisztelőjét, a rendjel levette a lábáról s hálából megigérte, hogy úgy fog hazudni az államtanácsnak, mint egy nagykövet egy békekongresszuson.

Elérkezett a nagy nap!

Théodore, aki nagyszerűen értett az ilyen színjátékok megrendezéséhez, a tanácsterem ajtóit szélesre táratta s a népet bebocsátotta az udvarra szavazati joggal! A híres *Vox populi* minden században meghozta a kívánt eredményt. A nagy tömeget a kiválasztottak kis csoportjának fejéhez vágni nem is rossz taktika. A tömeg bömbölése elnyeli az arisztokratikus hangok vékony cincogását. S ha maga a király kívánja a nép véleményének szabad nyilvánítását, ki másfelé irányultak e nép hálája és szeretete, mint a király felé.

A tanács tagjai, világi, egyházi és katonai főméltóságok ott ültek a nagy udvar közepén egy emelvényen a zöld tanácsasztal körül. Teljes udvari díszükben. Ő felsége balján a miniszterelnök, jobbján a díszvendég, don Cristoval de Carillo. Köröskörül hullámzott a nép. Előttük a katonai kordon, Flambert vezényletével.

A király megjelenését üvöltő éljenzéssel fogadták. Théodore kegyesen csendet intett és érces hangon szólt:

- Nemes uraim, hős katonáim, derék népem, üdvözlünk benneteket! Hét hónap óta, mióta közös erővel igyekszünk a haza elleneinek legyőzésén, egy nemzet hősiességének legragyogóbb példáját mutatjuk a világnak. E szent gondolatban egyesülve, minden lehetőt elkövettünk, hogy elnyomóinktól megszabadítsuk a haza szent földjét s a gyász és megpróbáltatások legnehezebb óráiban sem veszítettük hitünket és bizalmunkat. Soha el nem csüggedtünk s tudom, hogy a végső győzelem a miénk marad!

A dörgő éljenzés miatt, csak kis szünet után folytathatta:

- De, sajnos, a génuaiaknak van egy fegyverük, amelyen minden hősies bátorságunk és lángoló hazaszeretetünk erőtlenül megtörik. Amellyel nem tudunk megküzdeni. Ez a fegyver a pénz. S a pénz az a hatalmas tényező, amely nélkül egyetlen uralkodó sem biztosíthatja népe szabadságát és boldogságát. Ők, a kereskedő nép, gazdagok, mi, a föld népe, szegények vagyunk. Amim volt, mindenemet nektek adtam. Pénzt, hajóimat, fegyvereket, municiót. S ha rákerülne a sor, véremet is boldogan áldoznám a megkezdett munka befejezésére.

- *Evviva il re Tiodoro!* - dörögte a nép.

- Ezt a munkát Isten akaratából be is fogom fejezni. Idegen uralkodók támogatásával, akik már meg is ígérték a kért segítséget. A nemes don Cristoval de Carillo be fog számolni arról, hogy mely arányban számíthatunk az európai nagyhatalmak, legfőképpen pedig a holland állam segítségére.

A nemes don Cristoval de Carillo előbb elvörösödött, aztán elsápadt, majd sárgára zöldült és zöldre sárgult. Végre visszanyerte eredeti cédrusszínét s e szavakkal kezdte élete egyetlen, emlékezetes és történelmi hitelességű nagy hazugságát:

- Az idegen nagyhatalmak megbízásából jöttem Korzikába, Őfelsége reményeinek megerősítésére. E remények beteljesüléséhez csak az hiányzik, hogy Őfelsége személyesen vitassa meg e szerződés részleteit uralkodótestvéreivel.

Az egy szuszban ledarált hazugság után a nemes hidalgó megkönnyebbülten ült vissza székére. Szerencsére mindig egyformán merev és nyugodt arca nem árulta el belső szégyenkezését. Szemrebbenés nélkül fogadta a tanács tagjainak lelkes gratulációit.

- Elhatározván tehát e nemes cél elérésére mielőbbi útrakelésünket, utazásunk okát nyilvánosan ismertetni akartuk, - folytatta Théodore - annál is inkább, mert még visszajövetelünk előtt, az első lehető pillanatban útnak indíttatjuk a legszükségesebb fegyver- és muníciókészletet. Éppen ezért országunk nagyjaiból kiszemeltük az alább felsoroltakat, mint akikre távollétünk alatt teljes királyi hatalmunkat és hatáskörünket átruházzuk. Népünktől megkövetelve, hogy e fölötteseiknek vakon engedelmeskedjenek csak úgy, mint katonai parancsnokainknak is. Mert amilyen jó szívvel fogjuk megjutalmazni visszatérésünk után hű es engedelmes alattvalóinkat, époly szigorú büntetésünkkel fogjuk sujtani az engedetleneket és parancsszegőket.

- E királyi nevünkkel és pecsétünkkel ellátott határozatunkat az egész országban közhírré tétetjük.

- Kelt Sartenában, 1736 november 14-én. Alább következtek a kiszemelt régensek nevei. Ilyen módon Théodore nemcsak a nép szemébe hintett port, de az előkelőségek hiúságát is kielégítette.

Mikor a nép elszéledt s az udvari méltóságok is sorra elvonultak, Théodore magánlakosztályában megkönnyebbülten lélegzett fel.

- *Finita la commedia!* - szólt elégülten nagyot nyujtózva, - holnap este már a Földközi tenger kék hullámain táncolunk. Búcsúzz, vicomte, a szép Orseolától! Ahmed kapitányától kérhetsz számomra néhány csomagot abból a felséges szőke dohányból, amit Tuniszban jártam óta megszoktam. Campo Moroból, Amszterdamig hosszú lesz az út.

- Reménylem, báró, meg volt velem elégedve? Azt hiszem, elég jól játszottam a szerepemet? - kérdezte a belépő don Cristoval.

- Annyira, kedves don Cristoval, hogy negyvennyolc órával siettetem az utazásomat. Holnap este indulunk az ön *Cápá*-ján s bizonyos, hogy kedvező széllel két hét alatt elérjük Amszterdamot.

A spanyol két lépéssel hátrált.

- Amszterdamot?... s ugyan mit keressek én Amszterdamban?

- Amit mindenütt keres.

- Az ön halálát!

- Vagy harmadik bizonyítékát annak, hogy nevezett Neuhoff báró egyelőre még ragaszkodik az életéhez.

- S miért ne intéznénk el ezt az ügyet Marseilleben?

- Igen egyszerű és könnyen érthető okból, kedves don Cristoval. Mert amint francia földre teszem a lábamat, megkockáztatom, hogy a hitelezőim elcsípnek és lecsukatnak. S miután ön bizonyára nem óhajtja megismételni a porto-farinai pénzműveletet...

- Valóban nem!

- No látja!... így hát időt és pénzt takarítunk meg, ha inkább Amszterdamot sétáljuk körül.

- Nem értem habozását, don Cristoval, - szólt közbe neheztelőn Montbertrand vicomte - vagy azt hiszi, engem szórakoztat Hollandiába hajózni egyesegyedül abból a célból, hogy Neuhoff barátom párbajsegédje legyek? De sokkal megértőbb vagyok, semhogy e helyzettel szemben haboznék s fel ne áldoznám a barátságnak saját érdekeimet.

- Azonkívül elfelejti, don Cristoval de Carillo, - folytatta Théodore szigorúan - hogy királyi koronát viselek, s hogy az ön viselkedése birodalmamban nem a legkifogástalanabb volt. Vagy már azt is elfelejtette, hogy megölte tengerészetünk főparancsnokát, Pasqualini tengernagyot? Nem is beszélve négy derék matrózunkról. Tengerészeti seregünk nem oly nagyszámú, hogy e veszteség érzékenyen ne érintené. S míg én királyi hatalmammal fedeztem az ön mészárlását, ön viszonzásul ránk akarja erőszakolni az ön szeszélyeit. Ördögbe is!... Théodore királyt a nép rajongva szereti, e lelkes szeretet megnyilvánulását csak az imént is tapasztalhatta, s hacsak megsejtenék az ön felségsértő viselkedését, a szép senora de Carillót, a feleségét, vagyis a feleségünket, bajosan látná élve viszont.

- Neuhoff báró! - kiáltotta dühösen don Cristoval.

- Helyes!... elfogadom a megkövetését.

- Eszem ágában sem volt megkövetni! - tajtékozott a spanyol.

- Annál dicsérendőbb, ha mégis elfogadom.

Don Cristoval fejébe nyomta a kalapját s úgy süvített ki, mint a fergeteg, mindenkit eltiporva, aki útjába akadt. Szerencsére senki sem akadt az útjába.

- Ez még valami bolondot csinál! - aggályoskodott a vicomte.

- Sose félj! Kinába is velünk jönne, ha az volna a kikötésem, hogy csak ott verekszem meg vele. Ereggy, búcsúzz a szép Orseolától, aztán kezdjünk csomagolni.

Másnap az összes állami méltóságok elkisérték a királyt Campo Moro öblébe, ahol a brikk csónakja várta az utasokat. Théodore sorra ölelte a kinevezett régenseket, s kalapját lengetve beszállt a csónakba, amelyben már várta a társaság. Roberval, a brikk kapitánya négy matrózával, don Cristoval, Philibert vicomte, Flambert, Benedetta és Pedrillo, don Cristoval inasa.

Mikor a király a fedélzetre lépett, elsütötték a hajó négy ágyúját s az árbócrudra felhúzták a korzikai zászlót. Benedetta két karját kitárva, könnyes szemekkel mormogta:

- Isten veled, drága hazám... szép Korzika!

Théodore is elmélázva szomorúan nézte a tovatünő szigetet.

- Felséged máris sajnálja a királyságát? - mosolygott a mellette álló vicomte.

- Egy millió arannyal és négy jó hadihajóval lehetett volna valamit csinálni ebből a földdarabból.

- Talán bizony szándékod egy napon visszajönni?

- Miért ne? Mint a holland állam vezérügynöke évi kétszázezer arany fixfizetéssel. Ez a legkevesebb, amennyit egy tisztességes királynak koronája jövedelmezhet.

Gyönyörű este volt. A lemenő nap visszaverődő fényében pazar színpompában csillogtak a hullámok.

S az alkony felséges csendjébe belesivított az árbóckosárban figyelő matróz harsány jelentése:

- Génuai gályák!...

- Hadigályák! - állapította meg izgatottan messzelátója mögül Roberval kapitány - tíz perc alatt beérnek.

Théodore egyetlen ugrással lenn termett don Cristoval kabinjában s értesítette a helyzetről.

- S mi történik, ha a génuaiak elfognak, - kérdezte nyugodtan a spanyol.

- Csak az, hogy senora Olivia egy csapásra kétszeres özvegy lesz. Mert a génuaiak valamennyiünket könyörtelenül felakasztanak.

- Mitévők legyünk hát, Neuhoff báró?

- Miután szerény véleményem szerint az ember legbecsesebb értéke mégiscsak az élete, ezek pedig éppen a legbecsesebb értékünktől akarnak megrabolni, védekeznünk kell.

- Az ön élete számomra is nagyon becses, Neuhoff báró. Legyen hát az ön akarata szerint. De volna egy kikötésem. Miután a lehető leghamarabb vissza akarnék menni senora Carillóhoz s ez a hollandiai utazás sehogy sincs a kedvemre, meg kell igérnie, hogy ha legyőztük a génuaiakat, azonnal megverekszünk a hajó fedélzetén. Életre-halálra! Ha ezt szavával igéri, elrendelem Roberval kapitánynak az ütközet megkezdését.

- Ha csak ez hátráltatja, máris megkezdhetjük a tüzelést! - kiáltotta Théodore.

- Tehát bírom a szavát?

- Az eskümet!... királyi koronámra esküszöm! - felelte ünnepélyesen Théodore.

Don Cristoval felment a fedélzetre és öt percen belül mindent előkészítettek az ütközet megkezdésére.

XXIII.
Az ütközet

A *Cápá*-nak ötven felfegyverzett matróza volt, megfelelő tartalék fegyvere és tölténykészlete. Roberval kapitány előrelátó gondoskodása folytán éppoly tökéletesen fel volt szerelve ütközetre, mint bármelyik hadigálya. A mindig harcias kedvű Roberval alapjában örült ennek a hevenyészett verekedésnek. Összeült a haditanács. Roberval kapitány, Théodore, Philibert vicomte, don Cristoval és Flambert. Benedetta lent maradt a kabinjában.

Roberval, a későbbi esetleges törvény előtti védekezésre való tekintettel nem akarta megindítani a tüzelést. Bevárta, míg az egyik génuai gályán eldördült az első ágyúlövés. De mikor az ágyúgolyó a *Cápa* orrába mélyedt, harsány hangon ő is tüzet vezényelt.

- Vigyázat fiúk!... mindig fentről le... egyenest a skatulyájuk közepébe. Süllyesztésre célozva!

Egyik gálya szétroncsolt oldalán máris széles sugárban özönlött be a víz.

Repültek a puskagolyók. A recsegve-ropogva ledűlő árbócok vitorláit pirosra festette a kiömlő vér. Halottak, sebesültek egymás hegyén-hátán hevertek a fedélzeteken. Átkozódás, halálhörgés töltötte be a levegőt. Az első támadó gálya szél iránt menekült halottaival és sebesültjeivel. A *Cápá*-n felbődült a győzelem diadalordítása.

A második gálya vakmerőn annyira közel súrolta a brikket, hogy fedélzetről-fedélzetre kézi tusában verekedtek. Pisztollyal, karddal. Don Cristoval, kardját villogtatva a puskaportól nyakig füstösen, úgy dolgozott, mint egy mészáros. A brikk matrózai közül öten elestek, de a többi annál kitartóbban állta a helyét.

Mialatt a második gálya támadóit is diadalmasan visszaverték, a harmadik gálya taktikát változtatva, hátulról került nekik s a génuaiak villogó tőreikkel üvöltve rontottak sorra a brikk fedélzetére.

Flambert éppen a kellő pillanatban fordult hátra, hogy golyójával leterítsen egy gigantikus génuai fickót, akinek rövid széles kardja csak hajszálnyira villogott Théodore felkent koronás fejétől. Csak még egy szemvillanás s a királyi fej legurul törzséről! A harc iránya megfordult. Valamennyien a hátulról támadók ellen rohantak oly kétségbeesett, nekidühödött erővel, hogy öt percen belül a brikk fedélzetén egyetlen génuai sem volt. Az egyetlen ép génuai gálya, a megroncsolt két gályát maga után vontatva, megmaradt embereivel szégyenletesen visszaigyekezett Turghio öblébe.

Roberval kapitány győzelme kilenc matrózának halálába és ötnek megsebesülésébe került. Nem számítva Flambert-t, akit két matróz vitt le sebesülten kabinjába.

- Hol van don Cristoval? - kiáltotta Théodore.

- Az ütközet alatt a kormányt védte, - felelte Roberval kapitány - ott lesz most is.

De don Cristovalt nem találták a posztján. A vértől fröcskölt kormánykereket senkisem őrizte.

- Ördögbe!... - s Roberval kapitány komoly arccal vakarta meg a tarkóját.

- Furcsa! - szólt Théodore s komolyan nézett a kapitányra.

Keresztülkasul átkutatták, végigordítozták a hajó minden zegét-zugát, de seholsem akadtak a spanyol nyomára.

- Bizonyos, hogy don Cristoval de Carillót megölték vagy a tengerbe esett - szólt komoran a kapitány.

- Amit lelkem mélyéből sajnálok! - sóhajtotta mélabúsan Neuhoff báró - határtalanul hiányozni fog e derék, nemes barátom, aki mindig a lehető legalkalmasabb pillanatban jelent meg segítségemre. Emlékére sütesse el az ágyúkat, kapitány. E katonai hódolatot a más-világon is szívesen fogja fogadni.

- Ha spanyol partot érintünk, tíz ágyúlövéssel fogunk hódolni az emlékének.

- Ez a sajnálatos esemény, reménylem, nem változtatja meg útirányunkat? - kérdezte Théodore kissé nyugtalanul.

- Don Cristoval, aki a rend embere volt, előre megfizette az utat Korzikától Amszterdamba. A vállalt kötelezettségnek eleget teszek.

- Kapitány - és Neuhoff lelkesen kezet nyujtott, - ha valaha mégegyszer elfoglalom Korzika trónját, önt nevezem ki igazságügyminiszteremmé.

- Köszönöm, de inkább megmaradok kereskedelmi hajóskapitánynak.

- Kevésbé fényes, de mindenesetre jövedelmezőbb foglalkozás - morogta a vicomte, aki tapasztalatból ismerte a korzikai miniszteri fizetéseket.

- Bocsánat, uraim - szólt megint Roberval kapitány -, de don Cristoval de Carillo majdnem bizonyos halála számomra súlyos gondot okoz. Mikor egy év előtt Marseillet elhagytuk, a nemes spanyol kérésére bizonyos becsületbeli kötelezettségeket vállaltam...

- Miféle kötelezettségeket? - vágott közbe Philibert vicomte.

- Végrendeletének végrehajtását az esetre, ha Neuhoff báró párbajban megölné vagy bármi módon meghalna. Ez esetben fel kell nyitnom rámbízott tárcáját és elolvasnom a benne levő írást a negyvennyolcórai köteles várakozási idő letelte után.

Magára hagyták a derék kapitányt, aki a hajóorvossal sebesült matrózok látogatására sietett. Ők maguk lementek Flambert kabinjába, ahol Benedetta a betegnél is sápadtabban borogatta Flambert vállsebét.

- Édes gyermekem, - és Théodore szeretettel simogatta Barika kisasszony göndör, fekete haját - két hét előtt *A három kakas* fogadóban te mentetted meg az életemet. Most ez a szegény fiú lövette majdnem halálra magát a megmentésemért. Adósotok vagyok, gyermekeim!... de a szent adósságokat csak a ti segítségetekkel tudom kiegyenlíteni.

Beszédközben egyik kezébe a sebesült kezét fogta, a másikba Benedettáét.

- A te segítségedre, derék Flambert, tudom, mindig számíthatok...

- Úgy!... - pattant fel Benedetta - így hát azt hiszed, jobban szeret, mint én...

- No, csak ne tüzelj! - mosolygott Théodore - mert akárhogy szeressen, van valaki ezen a világon, akit még nálam is jobban szeret. Forróbban, gyengédebben...

- Felség!... - könyörgött Flambert fülig vörösen.

- Ne félj, fiam, nem élek vissza a bizalmaddal. Gavallér ember vagyok: nem árulhatok el egy rámbízott szerelmi titkot. Csak éppen tanuk előtt leszögezem a tényt, hogy imádod királyod gyámleányát.

- Engem! - kiáltotta Benedetta és sápadt arca kipirult.

- Talán csodálkozol?

- Nem, - felelte pillanatnyi habozás után Benedetta.

- S miután a hálátlanság a világ legcsúnyább bűne, kis Benedettám, remélem, minél előbb meg fogsz örvendeztetni egy hasonló vallomással.

- Ne feleljen, Benedetta kisasszony!... - kiáltotta reszketve az exhadtestparancsnok - könyörgöm, nem előttem...

- Mitől fél?... tudhatja, hogy mindig az igazat mondom - és Barika kisasszony, két karját kecsesen a király nyaka köré fűzve, néhány szót súgott a fülébe.

Théodore arca felragyogott, atyai csókot nyomott gyámleánya homlokára és Flamberthez fordult.

- Ha Amszterdamba érkeztünk, ezt az érdekes társalgást folytatni fogjuk... a közjegyző előtt. A további folytatás már a templomban következik az oltár előtt. Addig is azt ajánlom, Flambert fiam, udvarolj minél tüzesebben Benedetta kisasszonynak, aki kegyes jóindulattal támogat szándékaimban.

- Benedetta kisasszony!... - kiáltotta túlboldogan a sebesült - hát csakugyan... igaz?... szerethetem... meg is mondhatom... anélkül, hogy megharagudna?

- Engedelmeskednem kell a gyámapámnak, - és Benedetta mosolyogva nyujtotta mind a két kezét, amelyeket a túlboldog, szerelmes fiú, könnyel és csókkal borított.

Neuhoff karonfogta a vicomteot.

- Hagyjuk a szerelmeseket, - súgta - menjünk fel a kapitányhoz és öblítsük le egy kis madeirával a puskaport a torkunkról.

Huszonnégy óra mulva a *Cápa* a spanyol part mellett elhaladva leadta a tíz díszlövést don Cristoval emlékének hódolva. Montbertrand vicomte, meglehetősen belefáradva e fantasztikus szertekalandozásokba, Bordeauxban partra akart szállni. Théodore ezt tökéletesen megértette. Bármennyire szerette barátját, jól tudta, hogy mindvégig nem láncolhatja kalandos életéhez.

Mikor a brikk hatnapi tengeri utazás után besiklott a Garonne torkolatába, Roberval kapitány lekérte a kabinjába Neuhoff bárót és barátját, hogy jelenlétükben felnyissa és elolvassa don Cristoval végrendeletét.

Miután megmutatta, hogy a sárga pergamentboríték nagy, fekete pecsétje sértetlen, feltörte, s a borítékból kivett végrendeletet fenhangon olvasta:

Jelen írás azon eredeti végrendeletem másolata, amelyet dos Diegoy Calderone de Ripaldanak, Spanyolország franciaországi nagykövetének egy hónap előtt átadtam.

1. Pont. Feleségemnek, senora Olivia de Carillónak hagyom összes birtokaimat, azzal a szigorú kikötéssel, hogy halálom után azonnal sorbellói kastélyomba vonul vissza és onnan többé élete végéig ki nem mozdul. Amennyiben e kikötésemet bármikor megszegné, az összes birtokok unokaöcsémre, don Isidro de Carillóra és törvényes örököseire szállnak.

- Pokoli feltétel! - szólt közbe Théodore - életfogytiglani kolostori életre kárhoztatni egy asszonyt, akinek két férje volt s ki tudja, hogy nem vásik-e a foga egy harmadikra.

- 2. pont - folytatta Roberval -, Théodore de Neuhoff bárónak tizenkétezer arany évi jövedelmet hagyok...

- Ah! - kiáltották egyhangon a báró és a vicomte.

- ... amelyet a szentpétervári spanyol követség fog egyenlő havi részletekben kifizetni. Azon esetben, ha nevezett Neuhoff báró elfogadja azon feltételt, hogy Szentpétervárra költözik és onnan élete végéig el nem mozdul. Ellenkező esetben jelen pont érvényét veszíti.

- Így aztán bizonyos, hogy sohasem találkozhatsz senora Olivia Carilló de Neuhoffal - nevetett Philibert vicomte.

- Svédországban hajszál híján felakasztottak - mélázott a báró - s ez az eset örökre megutáltatta velem a fagyos északi levegőt. Lemondok az örökségemről s a jegesmedvék társaságáról, lojálisan elismerve, hogy ez a szegény don Cristoval Cid fajának egyik legnemesebb példánya volt.

- Hallgassák, uraim, a harmadik pontot, amelyet átfutottam s amely elég különösen hangzik - szólt élénken Roberval kapitány.

- Halljuk!

- 3. pont. Két évvel házasságom előtt bizalmas barátságban éltem egy Fidélie nevű bájos, fiatal nővel.

- Tessék? - ugrott fel Théodore.

- ... akit akkoriban egy általam nem ismert d'Archelles nevű francia nemes úr tartott ki.

- De hiszen ez én voltam!... - kiáltotta Neuhoff. - Én éltem akkoriban d'Archelles név alatt a hitelezőim félrevezetésére!

Philibert vicomte harsogva nevetett. Roberval kapitány zavartalanul folytatta.

- E viszonyunkból egy fiú született, akit Fidélie, akaratom ellenére, nevezett d'Archelles fiának nyilvánított.

- Flambert!... az ő fia! don Cristoval fia!... - és Théodore elképedve emelte égnek karjait. - Hogy a föld szét nem nyílik!... így becsaphatott egy asszony *engem*!... s a spanyol még azt is bűnömül rótta, hogy hites feleségének a hites férje voltam!

A vicomte nevetéstől rengő potrohán gyanusan feszültek a mellénygombok.

- Fidélie kisasszony - folytatta a kapitány az olvasást -, életemben is megkapta a rendes nyugdíját s azt kívánom, hogy ezt halálom után is folyósítsák. E célra megfelelő tőkét helyeztem letétbe párizsi közjegyzőmnél, Martinot úrnál.

- S én még magammal hurcoltam mindenüvé ezt a nagy mafla Flambert-t, akiből semmi hasznom sem volt - dohogott a báró.

- Kivéve, hogy az életedet megmentette - jegyezte meg a vicomte.

- S hogy megszabadít a gyámleányomtól! - gondolta a báró, akiben az atyai érzés nem volt kellőképpen kifejlődve.

- Fentnevezett fiamat sohasem láttam - olvasta a kapitány -, csak azt tudom, hogy a francia király egyik seregében szolgál.

- A picardiai ezred őrmestere volt! Aki a két apja párbajánál segédkezett - magyarázta Théodore.

- E fiamnak százezer aranyat hagyok.

- No, akkor jó cserét csinál ez apaváltozással! - nevetett elégülten Théodore.

- S miután én a magam részéről korzikai miniszteri tárcám emlékéül húszezer aranyat szántam Benedetta kisasszony hozományául, - szólt közbe Montbertrand vicomte, - a fiatalok gond nélkül nézhetnek jövendő boldogságuk elé.

- Montbertrand!... mindig mondtam, hogy te vagy a barátok gyöngye! - kiáltotta elérzékenyülve Neuhoff.

Siettek a fiatalokkal közölni a jó hírt, akik a fedélzetről gyönyörködtek Bordeaux előtünő látképében. S egy óra mulva, mikor a brikk beérkezett a kikötőbe, Philibert vicomte könnyes szemekkel ölelte sorra barátait és követte a partra Roberval kapitányt négy matrózával. A *Cápa* másnapig itt vesztegelt, mert Roberval kapitány itt frissítette fel élelmezés- és ital-készletét. Théodore, tekintettel a hitelezőire, ajánlatosabbnak vélte nem érinteni a francia földet s óvatosan a hajón maradt.

XXIV.
A siralom tornyában

December utolsó napjaiban Amszterdamban olyan hideg volt, hogy az Amsztel vize vastagon befagyott. Neuhoff báró másfél hónap előtt szállt partra Benedettával és Flambert-rel a holland fővárosban.

A szerencsétlen korzikai királyt, egyik könyörtelen hitelezője megérkezése első napján elfogatta és a *Scheriers Storen*-be vagyis *A siralom tornyába* záratta, amely a Gueidre csatorna mentén állt. Ez a hitelező a génuai köztársaság egyik titkos ügynöke volt, aki vagy négy-öt tucat hitelező vádiratát összegyüjtve, kellő összeköttetésekkel kijárta a *Stadthouder*-nél a báró el fogatását Neuhoff hiába ráncigálta elő korzikai királyságát. Semmit sem segített.

Súlyosbító körülmény volt, hogy testvérét, Elisabethet sem találta Amszterdamban. Férjével és két gyermekével egy kis német városba költözött.

Théodoret ezek a kis akadályok nem kedvetlenítették el. A helyzetet mérlegelve, mindenekelőtt a magukra maradt, önhibájukon kívül ferde helyzetbe jutott jegyesek ügyét kellett tisztáznia. Miután a hirtelen elhatározások embere volt, rögtön meg is kérdezte az ajtaját és ablakát őrző négy porkolábját.

- Uraim, kedvük ellenére volna-e egy-egy fényes aranyért egy misét végighallgatni? Hogy jobban megértsék, idehívhatnának egy papot és egy közjegyzőt?

- Talán végrendelkezni és gyónni akar báró úr? - csúfolódott az egyik.

- Talán, fiam, talán... - felelte a báró, de a furcsán ismerős hang megreszketette s mikor közelebbről megnézte a tömlöcőrét, nem tudta visszafojtani a meglepetés felkiáltását.

Felismerte fiát, Kamrylt, a cigánykirálynő sarjadékát. Kamryl néhány szót váltott társaival, akik mindhárman kimentek.

- Azonnal elhívják a papot és a közjegyzőt, báró úr - jelentette Kamryl.

- Furcsa mesterséget választott, Kamryl barátom, egy királynő fia számára! - szólt rosszalóan Neuhoff. - Ki hitte volna, hogy a sas egy napon holló tollazatát ölti magára! Furcsa mesterség!

- Nem méltó Neuhoff báró fiához, mi? - sziszegte Kamryl.

Erre a nyílt támadásra Théodore ösztönszerűen hátrált.

- A báró úr talán nem sejti, - folytatta egyre gúnyosabban Kamryl - hogy ezt a kellemes fogságot is nekem köszönheti, csakúgy, mint a Butard erdei csapdát. Én készítettem elő a talajt, én játszottam a hatóság kezére egy órával a holland partra szállása után. Gyűlölöm, mert a véréből származom anélkül, hogy a nevét viselném, mert a királynő fia vagyok s mint fattyú, a törzs utolsó cigányánál is megvetettebb. Az urak fajtája megvet, mert cigány vagyok s a cigányok anyám halálának napján elűztek, mert úri vér folyik ereimben. S mert nem lehetek tolvajok kapitánya, rendőrkém lettem.

- Miért nem mentél katonának?

- Ott sem fogadják szívesen a cigányt.

A bárót megindította e született vadság alól kicsillanó gőg.

- Egyszer majd csak kiszabadulok innen. Gondom lesz rád.

- Öntől semmit... Semmit el nem fogadok! - felelte gyűlölettel Kamryl.

- Szívesen cserélném el a fiamat szegény don Cristoval fiával, - gondolta fejét csóválva a báró.

A pap és a közjegyző rövidesen megérkeztek. Egy órán belül Benedetta és Flambert törvényes házastársak voltak. Neuhoff báró addig is, míg Flambert az örökséghez, Benedetta a vicomte által ígért hozományhoz jut, megosztotta a fiatalokkal erszénye tartalmát.

Az adósok börtönébe zártak szabadon fogadhatták látogatóikat s így a fiatal házaspár minden délutánját a bárónál töltötte. Montbertrand vicomte, ígéretéhez híven, pontosan eljuttatta Benedetta megígért hozományát. De a hírek, amelyeket küldött, annál kedvezőtlenebbek voltak. Főleg don Cristoval de Carillo végrendeletét illetően. Senora Olivia a végrendelet második és harmadik pontját kifogásolta s az egész végrendelet megsemmisítését kérelmezte, a feleség jogán minden fenntartás nélkül egyedül igényelve az egész örökséget. A második szomorú hír az volt, hogy miután Neuhoff báró adósságai túlhaladták a kétszázezer aranyat, ezúttal a vicomte-nak sem volt módjában őt börtönéből kiváltani.

De a báró nem veszítette el jó kedvét. Megvolt a maga titkos terve. Flambert közvetítésével mindennap hosszú cikkeket jelentetett meg az ujságokban. *I. Théodore, Korzika királya* aláírással. Ezek a cikkek nagy port vertek fel az amszterdami tőzsdén. Mert a cikkek Korzika szigetét kifogyhatatlan aranybányának tüntették fel, amely természetes gócpontja lehet egy tengeri hatalom kereskedelmének. Természetesen, ha a korzikaiak kellő anyagi eszközökkel megújíthatják fegyver- és munició-készletüket és az utolsó génuaitól is megtisztíthatják szigetüket.

A folyton ismétlődő cikkek olvasására a holland állam gondolkodóba esett. Ha kereskedelmi konkurrenseik, a génuaiak, ennyire görcsösen ragaszkodnak Korzikához, annak mégis csak meg lehet a kellő oka. E titok talán éppen ez a bizonyos fontos kereskedelmi gócpont! Meg lehetne próbálkozni a kísérlettel. Óvakodva azonban minden felesleges kompromittálástól, négy zsidó bankárt bíztak meg az ügylet lebonyolításával. A négy pénzember december első hetében felkereste börtönében I. Théodore korzikai királyt. Felajánlották, hogy kifizetik az adósságait és visszasegítik királyságába. Viszonzásul csak Ajaccioról és Porto Vecchióról kell lemondania a hollandusok javára. Théodore udvariasan megköszönte a jóindulatukat és kijelentette, hogy csak egy módon fog visszatérni Korzikába. Ötvenágyús hadifregatton, három, árúval tömött kereskedelmi hajóval és öt millió arannyal. S az összes adósságai kifizetésével, mielőtt elhagyná Amszterdamot.

A négy bankár felháborodva távozott és Théodore nem hívta vissza őket a torony csigalépcsőjéről. Jól tudta, hogy egy héten belül újra eljönnek.

Vissza is jöttek. Öt hosszas tárgyalás után, bármily kényszeredetten, a korzikai király összes feltételeit elfogadták s megegyeztek abban, hogy öt nappal utóbb, december 25-én kölcsönösen aláírják a szerződést.

Théodore elégedetten dörzsölte kezeit. Ilyen módon neki is meglesz a maga milliócska haszna. A kecske is jóllakik s a káposzta is megmarad.

Nehogy a génuaiak valamely újabb titkos cselszövéssel keresztezzék számításait, úgy határozta, hogy az indulásig börtönében marad. Ez a legbiztosabb hely. Innen fog egyenesen a hadi-fregattra menni. Addig a szerencsés óráig az útra készülődött. Fogadta a szabókat, akik a ruhatárát felfrissítették, esténként dörgedelmes manifesztumokat fogalmazott. E munkáját kellemetlenül megnehezítették a toronyszobában rettenetesen elszaporodott patkányok, amelyek éjjelente asztalon, ágyon, még felkent királyi testén is keresztül-kasul szaladgáltak. Az írásait, ruháit szétrágcsálták. Nem akarta bevárni, hogy őt magát is elevenen felfalják és segítséget kért a fogház igazgatójától, aki megígérte, hogy beszerezteti a szükséges patkányfogókat.

Mintegy végszóra, ugyane reggel a torony alatt felhangzott egy hosszan elnyújtott kiáltás:

- Egérfogót... patkányfogót vegyenek... Egérfogót... patkányfogót...

XXV.
A sors és a patkányfogó

Az alkalmi patkányfogóárúst betessékelték a báró szobájába. Hosszú, sovány, csontos, sárgaarcú, őszes szakállú, félkarú ember volt, aki megmaradt balkarja alatt szorongatta összefűzött portékáját.

Miközben a zörgő egérfogókat leeresztette az asztalra, a báró a zsebébe nyult az erszényéért.

S ekkor valami csodálatos dolog történt. A félkarú zsibárus kiegyenesedett és hirtelen lerántotta álszakállát és parókáját.

- Don Cristoval de Carilló! - kiáltotta elszörnyedve Neuhoff.

- Én vagyok. Megint és mindig én! - felelte síri hangon a spanyol - de reménylem, hogy ma utoljára lát életében.

- Jóságos Isten!... don Cristoval!... félkarral... és milyen állapotban!... nem, nem... csak a szelleme lehet!

- Én magam vagyok. Rövid idő előtt még a génuaiak hadifoglya voltam. Ott vágták le elüszkösödött félkaromat. Börtönöm dohos levegőjétől másik karomat a köszvény bántja. De élek...

- Mialatt Senora Olivia a gyászjelentéseket nyomatja...

- ... élek s bár vívásművészetemnek többé mi hasznát sem vehetem...

- Talán bizony egyik patkányfogójával akar kivégezni - gondolta Théodore.

- ... megtaláltam a módot esélyeink kiegyenlítésére.

- Miféle módot?

- A halál módját!

- Hagyjon már ezzel az örökös halálmániájával.

- Nézze ezt a két patkányfogót - folytatta zavartalanul don Cristoval - válasszon egyet a kettő közül. De ne érintse!

- Talán patkány van benne!

- Nem. Egy-egy töltött pisztoly, amely a vasdrót érintésére elsül. Az egyik csövében csak puskapor van, a másikban rögtönölő méreggel három rézgolyó. A párbaj módja egyszerű.

- Nagyon egyszerű - bólintott érdeklődve Théodore.

- Leülünk szemközt egymással. Én tízig olvasok.

- Az kevés.

- Hát jó. Huszonötig.

- Kerekítsük ki negyvenre.

- Az utolsó számnál egyszerre meghúzzuk a drótokat.

- És pif-puf! Az egyik füstös lesz a puskaportól, a másik a hasába kapja a három méreggel töltött rézgolyót.

- Tökéletesen megértett.

- Csitt!... mintha valaki járna odakinn. Nézzen csak ki a rácson!

Mialatt don Cristoval a kis rácsos nyíláson kinézett, Théodore egy ugrással a sarokban termett s elbarrikádozta magát az asztallal. Még a két széket is rátornyosította.

- Bolond! - kiáltott don Cristovalra, aki visszafordulva, e hadicsel láttára, lángoló tekintettel közeledett, - végezni akar velem... Velem!... mikor azt sem tudja, ki vagyok!

- Jól tudom!... az egyetlen ember a világon, akinek a vérére szomjazom. Az én angyaltiszta, hűséges, szerencsétlen feleségemnek férje!

- S az ön egyetlen fiának apja!... vagy ha jobban tetszik, ön az én fiam apja! D'Archilles lovag vagyok! A hűtlen Fidélie kedvese! Aki az ön fiát gondoztam, támogattam, hadtestparancsnokommá kineveztem.

- Flambert!

- Úgy van? Flambert, aki ma már gyámleányom hites férje s akit ez az ön szerencsétlen feltámadása megfoszt a százezer arany örökségétől.

- Flambert!... az én fiam!

E pillanatban felpattant a börtön ajtaja. Benedetta perdült be. Mögötte Flambert. Már a küszöbről lihegve kiáltották:

- Montbertrand barátunk érkezett Amszterdamból. Óriási ujsággal! Örököltünk!

- Orseola néni halt meg?

- Nem. Senora de Carillo, aki egy királyi testőrtiszttel megszökött, a bondy erdőben banditák megtámadták s mindkettőjüket megölték.

- A feleségem! - tántorodott meg don Cristoval.

A két fiatal bámulva fordult a beszélőhöz, akit nem ismertek fel.

- Don Cristoval!

- Szegény barátom! - fordult Neuhoff őszinte részvéttel a spanyolhoz - hát egyszerre jutottunk korai özvegységre. De legalább vigasztaló körülmények között.

A nemes hidalgó megmaradt béna félkarját nagykínosan Neuhoff felé tárta és felcsukló zokogással, megtört hangon dadogta:

- Meghalt!... Olivia nem él!... Báró... Neuhoff barátom... könyörgöm, ne hagyjon el e nehéz helyzetemben!

Oly őszintén szerencsétlennek látszott, hogy Théodore szeméből is kicsordultak a könnyek, mikor most melegen átölelte don Cristovalt s a fiatalokhoz vonta:

- Úgy szeressétek, ahogy engem szerettetek. Megérdemli. Fel a fejjel, don Cristoval! Nézze ezt a derék fiát, ezt a szép kis menyét... ők majd elfeledtetik minden keserűségét.

A két fiatal két oldalról kedvesen megcsókolta a spanyol sárga pergamen arcát.

- Csak azt sajnálom, - sóhajtotta don Cristoval, - hogy a grandságot nem ruházhatom rájuk.

- Egy spanyol grand sem mindig boldog! - vetette ellen a báró - a rang nem minden. Erről én is beszélhetnék egyet s mást. Én, aki királyi koronát hordok.

- Mondjon le és jöjjön velünk. Elég gazdag vagyok mindannyiunknak.

- Köszönöm - felelte elmélázva Théodore, - de ezen a földön mindenkinek a sorsát kell követnie. Az én sorsom pedig futás a nagy kalandok után. Ma Hollandiában, Korzikában vagy talán Kínában... Vándormadár, amely a fészkét a világ bármely zugában megrakja s ha majd a szárnyai nem bírják tovább, elbújik egy szikla odújába s ott fog meghalni, ég felé forduló szemekkel!